

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **OBILOVINY**

PROSINEC
2013

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení
DG AGRI	Directorate General for Agriculture and Rural Development, Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova
DG TAXUD	Directorate General Taxation and Customs Union, Generální ředitelství pro daně a celní unii
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agricultural Guarantee and Guidance Fund, Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky států Eurozóny
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu
GMO	Geneticky modifikovaný organismus(-y)
IGC	International Grain Council, Mezinárodní rada pro obiloviny
IN	Intervenční nákup
MATIF	Marché a Terme International de France, Komoditní termínovaná burza ve Francii
MFN	tzv. doložka nejvyšších výhod, která znemožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995.
NK	Nařízení Komise (ES)
NR	Nařízení Rady (ES)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ONIC	Office National Interprofessionnel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
PRV	Program rozvoje venkova
SOT	Společná organizace trhu
SZP	Společná zemědělská politika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
USD	Zkratka amerického dolaru, měnové jednotky USA
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace

Vydává Ministerstvo zemědělství
Odbor rostlinných komodit MZe

Odpovědný redaktor:
Ing. František Kůst, MZe
Ing. Jana Potměšilová, MZe

Ředitelka odboru rostlinných komodit:
Ing. Eva Divišová, MZe

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agrární komora ČR	Official Journal of the European Union
Agrotest fyto, s.r.o. Kroměříž	Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)
Českomoravské sdružení organizací zemědělského zásobování a nákupu	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)	Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Český statistický úřad (ČSU)	Státní rostlinolékařská správa (SRS)
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství	Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)
USA (USDA Economic Research Service)	Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)
Evropská komise (EK)	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)
International Grain Council (IGC)	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s. (VÚPS)
Ministerstvo financí České republiky	Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.
Ministerstvo zemědělství České republiky	

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín **marketingový rok**, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku.**

Počáteční zásoby představují veškeré nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a **konečné zásoby** veškeré nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, I 17 05 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-134-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Reprotisk s.r.o., Šumperk, www.reprotisk.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

PROSINEC
2013

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Opatření na trhu obilovin ČR	5
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	5
2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů	6
3. Zásahy SZIF platební agentury	7
4. Celní opatření platná od 1.5.2004 dle celního sazebníku EU	8
5. Licenční politika	10
6. Daňová politika	10
7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám	10
8. Významná nařízení EU k společné organizaci trhu v odvětví obilovin	12
9. Harmonizované nebo nové normy vztahující se k obilovinám	13
10. Podpůrné programy pro rok 2012	16
11. Nepotravinářské využití obilovin	22
Mezinárodní trh s obilovinami	25
Trh s obilovinami v České republice	37
Obiloviny celkem	39
Pšenice	49
Žito	59
Ječmen	65
Oves	72
Kukuřice	77
Triticale	84
Ostatní obiloviny	87
Přílohy	90

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z prosince 2013 navazuje na zprávu vydanou v prosinci 2012. Vychází z údajů dostupných do 31. 10. 2013, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující jednak podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese: www.eagri.cz.

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2013 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2013 celkové rozlohy **1 428,2 tis. ha**. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilovin osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o mírný pokles o 26,2 tis. ha (tj. o 1,8 %). Avšak u všech ozimých druhů obilovin byl zaznamenán nárůst osevních ploch. U pšenice ozimé činil nárůst 42,4 tis. ha (tj. o 5,7 %), u ozimého ječmene byl ve výši 8,3 tis. ha (tj. o 8,4 %), u ozimého žita činil 6,9 tis. ha (tj. o 22,7 %) a u triticale byl ve výši 2,6 tis. ha (tj. o 5,9 %). U všech jarních obilovin (s výjimkou kukuřice na zrno) došlo k různě velkému poklesu osevních ploch.

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení jednotlivých druhů obilnin nedošlo ani letos k významnému posunu. Stále dominantní roli mezi obilovinami hraje ozimá pšenice. K 31. 5. 2013 bylo v ČR pěstováno 788,4 tis. ha ozimé pšenice. Ozimá pšenice znovu překročila hranici svého 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilovin a dosáhla úrovně **55,2 %**. Nárůst ve struktuře obilovin zaznamenaly i všechny ostatní ozimé druhy obilovin (největší zvýšení je u ozimého ječmene o 0,6 % a ozimého žita o 0,5 %). U všech druhů jarních obilovin (s výjimkou kukuřice na zrno) došlo k poklesu ve struktuře osevních ploch. Největší snížení bylo u jarního ječmene (o 2,7 %) a jarní pšenice (o 1,9 %). Mírné navýšení bylo dosaženo u kukuřice na zrno o 0,2 %.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2013, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 9. 2013, doplněná o odhad Ministerstva zemědělství u okrajových obilovin, činí **7 665,2 tis. tun**. Jedná se o významný meziroční nárůst produkce obilovin o 1 069,7 tis. tun (tj. o 16,2 %). Předpokládaná celková produkce obilovin v letošním roce je srovnatelná s výší produkce, která byla zaznamenána v ročníku 2005. Tato nadprůměrná úroveň sklizně obilovin s velmi dobrými jakostními parametry bude znamenat, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se v podstatě nebude měnit (vzhledem k nízké domácí spotřebě), což znamená, že setrvá trh s mírně převažujícími rysy vyšší nabídky nad poptávkou s dostatkem kvalitní potravinářské suroviny.

Na základě odhadů EK z října 2013 bylo v aktuálním marketingovém roce 2013/2014 z celkové plochy 57,8 mil. ha sklizeno 302,0 mil. tun obilovin. Podle uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU pro hospodářský rok 2013/2014 je celková využitelná produkce obilovin v EU odhadována na 299,3 mil. tun, z toho zaujímá pšenice setá 133,7 mil. tun, pšenice tvrdá 8,5 mil. tun, ječmen 57,9 mil. tun, kukuřice 65,9 mil. tun, žito 10,1 mil. tun, oves 8,1 mil. tun, triticale 11,0 mil. tun a ostatní obiloviny 3,7 mil. tun. Ve srovnání s minulým rokem celková využitelná produkce obilovin v EU vzrostla o 8,5 % a lze ji označit za nadprůměrnou. Největší meziroční vzestup produkce o 17,5 % se předpokládá u žita a o 13,4 % u kukuřice. Z hlavních producentů států EU produkce obilovin meziročně klesla o 3,2 % ve Velké Británii, o 4,5 % v Polsku, o 1,9 % v Itálii a o 0,1 % ve Francii. Ke zvýšení produkce naopak došlo o 47,1 % ve Španělsku, o 33,7 % v Maďarsku, o 62,3 % v Rumunsku a o 4,4 % v Německu. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu 5,26 t/ha, což představuje

meziroční nárůst o 7,9 %. Výnosy oproti loňskému roku vzrostly u pšenice seté, ječmene, žita, triticales, kukuřice a pšenice tvrdé, k poklesu došlo pouze u ostatních obilovin, přičemž k nejvýraznějšímu vzestupu výnosů dochází u kukuřice (o 9,8% oproti marketingovému roku 2012/2013).

V marketingovém roce 2012/2013 byl opět zahájen v ČR intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebylo od 1. listopadu 2012 do 31. května 2013 nabídnuto do intervenčního nákupu žádné množství obilovin.

V marketingovém roce 2013/2014 bude intervenční nákup obilovin v ČR realizován dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v aktuálním znění pro **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU.**

Celkový dovoz obilovin ve výši **284,9 tis. tun** v marketingovém roce 2012/2013 je oproti předchozímu ročníku vyšší o 144,3 tis. tun. Předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2013/2014 se očekává z důvodu nadprůměrné sklizně s velmi dobrými kvalitativními parametry ve výši **181,0 tis. tun**. U zpracovaných výrobků vzrostl objem dovozu pšeničné mouky o 10,5 tis. tun na 48,5 tis. tun, ale poklesl dovoz žitné mouky o 6,1 tis. tun na 1,5 tis. tun.

U celkového vývozu se očekává jeho meziroční navýšení z **1 843,2 tis. tun** v marketingovém roce 2012/2013 na **2 288,0 tis. tun** v marketingovém roce 2013/2014. Uvedený velmi vysoký celkový vývoz je předpokládán především z důvodů zachování částečně vyrovnané bilance obilovin. V letošním roce je stále zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Dá se proto očekávat, že většina přebytků obilovin se bude nacházet především ve formě pšenice, ale také ječmene a kukuřice. Tyto přebytky z letošní sklizně by se pak měly odčerpat opětovně vysokým exportem.

Po podprůměrné produkci obilovin ze sklizně roku 2012 nedošlo k žádnému razantnímu nárůstu cen na obilném trhu ČR. U většiny komodit, a to jak v potravinářské tak i krmné kvalitě však pokračoval trend vysokých cen. Ceny většiny komodit buď stagnovaly nebo postupně rostly a dosahovaly poměrně vysokých a rentabilních úrovní. Velmi vysoké ceny byly vykazovány u všech druhů obilovin. U pšenice potravinářské byla dosažena nejvyšší cenová hladina v druhé polovině marketingového roku 2012/2013 v úrovni **6 019 Kč/t**. Pro marketingový rok 2013/2014 se předpokládá, že vlivem nadprůměrné produkce obilovin s velmi dobrými kvalitativními parametry dojde k postupnému snižování cen na obilném trhu u většiny komodit, a to také s ohledem na evropskou a světovou produkci obilovin. Dá se očekávat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2013 úrovně **4 100 – 4 500 Kč** a u krmné pšenice **3 800 – 4 000 Kč**.

OPATŘENÍ NA TRHU OBILOVIN ČESKÉ REPUBLIKY

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská a společná obchodní politika EU

Česká republika, jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečuje regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. Společná zemědělská politika (SZP) v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Společenství a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod, jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy, jednotné ceny a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Společenství je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobeným v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Toho je možné dosáhnout pomocí různých zemědělsko politických nástrojů. Ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem Společné zemědělské politiky, neboť její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

SOT s obilovinami je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace trhu a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty, řízena Evropskou komisí. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení řídicímu výboru pro společnou organizaci trhů (ŘV SOT), který je tvořen zástupci EK a členských států a který má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení, schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány Evropskou komisí a zejména zprostředkovávat kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT s obilovinami v ČR na národní úrovni je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Evropská unie (EU) praktikuje jednak společnou zemědělskou politiku (SZP) a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je obchodem vnitřním v rámci jednotného trhu EU. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních tržních organizací byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny.

Společná zemědělská politika uplatňuje jednotné zásady, pokud jde o podporu exportu zemědělských komodit a přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót.

Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, liberalizačních opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

Na jednání Rady ministrů zemědělství ve dnech 18. – 20. listopadu 2008 bylo dosaženo politické dohody o funkčnosti Společné zemědělské politiky (Health Check). Nová pravidla vstoupila v účinnost v průběhu let 2009 - 2013. Jde o určité kompromisní řešení, které však neodstranilo nerovností mezi starými a novými členskými státy EU. V sektoru Obiloviny byl intervenční systém sice zachován, ale byl výrazně změněn. Byl zaveden **nulový mechanismus** intervence pro ječmen, čirok, rýži a pšenici tvrdou. Dále byl stanoven **množstevní strop** pro pšenici obecnou v souhrnném objemu **3 miliony tun** pro celou EU. Pro ječmen a kukuřici je vyhlášen **množstevní strop 0 tun**.

2. Rozdělení odpovědnosti SZIF a celní správy při provádění obchodních mechanismů

Odpovědnosti SZIF platební agentury v oblasti SZP

- Zveřejňuje informace o - zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence,
 - sazbách vývozních subvencí a vývozních cel,
 - podmínkách podávání žádostí o udělování vývozních subvencí a o povinnosti placení vývozních cel.
- Registruje obchodníky, kteří exportují zemědělské a zpracované zemědělské výrobky a žádají o licenci.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich (včetně osvědčení o stanovení vývozní subvence předem).
- Přijímá záruky požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence, vývozní subvence, předběžné platby a další opatření.
- Provádí platby vývozních subvencí a vybírá vývozní cla.
- Při vývozu zpracovaných zemědělských výrobků vede registr receptur.

Odpovědnosti celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních deklarací
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a odepisování vyvážených množství na licencích
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky)
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebrání vzorků
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (destinací), pro které je vývoz určen

Platební agentura úzce spolupracuje s celní správou a předávají si vzájemně potřebné informace k pokud možno bezproblémovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury (v některých zemích EU) rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy. Jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

3. Zásahy SZIF platební agentury

Právní úprava činnosti SZIF

Státní zemědělský intervenční fond je právnickou osobou se sídlem v Praze a jeho činnost se řídí zákonem o Státním zemědělském intervenčním fondu č. 256/2000 Sb., v platném znění a prováděcími právními předpisy ve formě nařízení vlády. Činnost SZIF se dále řídí úplným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění a nařízeními EU.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EAFRD nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady - společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který byl spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, která řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2012/2013

Pravidla režimu intervenčního nákupu stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Evropskou komisí byl pro marketingový rok **2012/2013** v rámci všech členských států EU stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl vyhlášen množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vychází ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízení Komise (EU) č. **1272/2009 ze dne 11. prosince 2009**, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2012:

V marketingovém roce 2012/2013 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

Intervenční skladování obilovin:

SZIF neevidoval v marketingovém roce 2012/2013 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 20. září 2013 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF

skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 20. září 2013 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Intervenční prodej obilovin:

V marketingovém roce 2012/2013 nebyl realizován žádný intervenční prodej pšenice.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2013/2014

Realizace intervenčního nákupu obilovin v marketingovém roce 2013/2014 je předepsána nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízením Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence s tím, že v marketingovém roce 2013/2014 vstoupí v platnost nové jednotné nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým bude stanovena společná organizace trhů se zemědělskými produkty a dále vstoupí v platnost nová prováděcí nařízení. V České republice je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2013/2014 bude realizován intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU. Ke každé nabídce pšenice bude nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

Veškeré základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2013/2014 budou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> (budou umístěny v sekci Dotace a SOT - Rostlinná výroba - Obiloviny - Intervenční nákup obilovin - Důležité dokumenty; a - Ke stažení).

Seznam intervenčních center a skladovacích zařízení náležejících k těmto centrům platným pro Českou republiku je v souladu s nařízením Komise (EU) č. 1125/2010 zveřejňován a aktualizován v Úředním věstníku Evropské unie a na internetových stránkách SZIF.

4. Celní opatření platná po vstupu ČR do EU

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii - DG TAXUD v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 2454/1993

– Prováděcí předpis k Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství v platném znění.

Národní předpisy pro implementaci celního zákona a vnitřních předpisů jsou následující:

- Vyhláška č. 199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží.
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice dováženého a vyváženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství.

Kvóty v rámci společné zemědělské politiky

Vzhledem k tomu, že se na každý produkt vztahují určitá obchodní opatření, která zahrnují i celní kvóty, musí být definována opatřeními (Nařízení Komise nebo Rady EU). Tam, kde je opatření pro celní kvóty, musí být kvóty jasně definovány šestimístným číselným kódem, známými jako „order number“ (ON). Celní kvóty uplatňované v rámci společné zemědělské politiky a vztahující se na dovoz zemědělských komodit jsou spravovány na základě licencí. Dovoze, který požaduje uplatnění snížené celní sazby v rámci těchto kvót, musí kromě vyplnění příslušných údajů do vývozního doprovodného dokladu při propouštění zboží do volného oběhu předložit platnou licenci.

Získáním licence má deklarant rezervovanou část celní kvóty pro příslušný kalendářní rok. Licence se uděluje na základě písemné žádosti a splnění ostatních podmínek. Jednou z podmínek pro udělení licence je složení záruky, která se držiteli licence vrací v případě využití licence, tzn. dovozu požadovaného množství zboží. Licence mohou být obchodovatelné. Licence vydaná v jednom členském státu EU platí i v ostatních členských státech EU. V České republice tyto licence v rámci společné zemědělské politiky vydává Státní zemědělský intervenční fond, viz internetová stránka www.szif.cz.

Administrace těchto celních kvót spadá v rámci EK do působnosti DG AGRI. Ostatní licence, nevztahující se na dovoz a vývoz zemědělských komodit, bude i nadále vydávat licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu.

Ovšem i zde existuje výjimka potvrzující pravidlo v několika málo případech, kdy u celní kvóty došlo k převedení řízení z DG AGRI do DG TAXUD. Pak je celní kvóta uplatňována metodou „First - come - first – served“, ale i přesto je nutno předložit platnou licenci.

Intrastat

Statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá Intrastat. Sledování se týká zboží, které bylo odesláno z České republiky do jiného členského státu EU nebo bylo přijato do České republiky z jiného členského státu EU (tj. v obou případech přestoupilo státní hranici). Povinnosti vykazování údajů do Intrastatu jsou upraveny:

a/ – národními předpisy:

- vyhláškou č. 393/2008 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a o způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství. Touto vyhláškou byla novelizována vyhláška č. 201/2005 Sb. Tato vyhláška je v novelizovaném znění k dispozici na www.czso.cz

b/ – předpisy EU:

- nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterými se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení č. 1982/2004.

Začátkem roku 2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaném v Intrastatu. Měnily se mimo jiné limity hodnot zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. Práh pro vykazování od roku 2009 činí **8 milionů Kč** fakturované hodnoty zboží odeslaného do ostatních členských států EU i přijatého z ostatních členských států EU, přičemž zpravodajská jednotka, která překročila osvobozující práh v roce 2008 (2 nebo 4 miliony Kč), musela vykazovat údaje do Intrastatu nejméně do konce roku 2009. Další významnou změnou byla povinné uvádění údajů o vlastní hmotnosti do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly nepovinné a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění například hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

5. Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí a certifikátů je založen na Nařízení Komise č. 376/2008, které stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu je:

- získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu),
- zajišťovat systém celních kvót na dovozy,
- zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO v oblasti dovozu a vývozu.

Dovozní a vývozní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura v rámci společné organizace trhu s obilovinami. Veškerý dovoz a vývoz produktů, které patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanoveny v Nařízení Komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008. Veškeré informace týkající se výdeje licencí pro obiloviny jsou uvedeny na internetových stránkách www.szif.cz

6. Daňová politika

Jako člen EU je Česká republika povinna uplatňovat DPH v souladu s pravidly, která existují v Evropské unii. Základní principy pro zdanění daní z přidané hodnoty jsou obsaženy v Šesté směrnici Rady EU č. 77/388/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy jsou členské státy povinny implementovat do svých národních právních předpisů. V České republice to je nový zákon o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních došlo od roku 2004 k zásadním změnám při správě, placení i termínech splatnosti spotřebních daní. Při plnění daňových povinností platí, není-li v příslušném daňovém zákonu stanoveno jinak, společná procesní pravidla, která byla přijata zákonem ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Podle specifických ustanovení zákona o spotřebních daních mohou předkládat daňová přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně také právnické a fyzické osoby, mající postavení daňových poplatníků, které nakoupily nebo samy vyrobily a prokazatelně použily minerální oleje pro výrobu tepla (dále jen „topné oleje“) a vybrané minerální oleje pro zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa (dále jen „zelená nafta“). Od 1. ledna 2013 došlo ke snížení vratky části spotřební daně z tzv. zelené nafty, kdy se změnil nárok na vrácení z původních 60 % na 40 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 14/2010 s účinností od 12. 1. 2010, kterou se mění vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě, ve znění vyhlášky 395/2008 Sb.

7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z prosince 2012 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 100 roku 2013.

Zákon č. 280/2013 Sb.,

kterým se mění zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 229//1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 10. 2013.

Uveřejněno v č. 106/2013 Sbírky zákonů.

Zákon č. 256/2013 Sb.,

zákon o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

Účinnost od 1. 1. 2014.

Uveřejněno v č. 99/2013 Sbírky zákonů.

Zákon č. 503/2012 Sb.,

o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.

Účinnost od 1. 1. 2013.

Uveřejněno v č. 188/2012 Sbírky zákonů.

Zákon č. 462/2012 Sb.,

kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 21. 12. 2012.

Uveřejněno v č. 173/2012 Sbírky zákonů.

Zákon č. 407/2012 Sb.,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Účinnost od 1. 1. 2013.

Uveřejněno v č. 149/2012 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 298/2013 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 10. 2013.

Uveřejněno v č. 114/2013 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 60/2013 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 60/2012 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům, ve znění nařízení vlády č. 448/2012 Sb.

Účinnost od 15. 3. 2013.

Uveřejněno v č. 27/2013 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 448/2012 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády.

Účinnost od 1. 1. 2013.

Uveřejněno v č. 165/2012 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 27/2013 Sb.,

kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 3. 2013.

Uveřejněno v č. 13/2013 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 412/2012 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost od 1. 1. 2013.

Uveřejněno v č. 150/2012 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 328/2012 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 328/2004 Sb., evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobech zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech Státního zemědělského intervenčního fondu.

Účinnost od 1. 11. 2012.

Uveřejněno v č. 119/2012 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 326/2012 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin. Účinnost od 1. 11. 2012.

Uveřejněno v č. 119/2012 Sbírky zákonů

8. Významná nařízení EU k společné organizaci trhu v odvětví obilovin

Pravidla režimu intervenčního obchodu s obilovinami stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Zde jsou uvedena základní nařízení pro sektor obiloviny, platná do současnosti. Tato platná nařízení jsou průběžně novelizována.

Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007,

kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“).

Nařízení Rady (ES) č. 72/2009,

o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).

Nařízení Komise (EU) č. 1272/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Nařízení Komise (ES) č. 1290/2005,

o financování společné zemědělské politiky (SZP).

Nařízení Komise (ES) č. 884/2006,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, pokud jde o financování intervenčních opatření ve formě veřejného skladování Evropským zemědělským a záručním fondem (EZZF) a o zaúčtování operací veřejného skladování platebními agenturami členských států.

Nařízení Komise (ES) č. 642/2010,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení rady (EHS) č. 1234/2007, pokud jde o dovozní cla v odvětví obilovin.

Nařízení Komise (ES) č. 1301/2006,

kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty, které podléhají režimu dovozních licencí.

Prováděcí nařízení Komise (EHS) č. 282/2012,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu jistot pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 376/2008,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 612/2009,

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 1342/2003,

kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí v odvětví obilovin a rýže.

Nařízení Komise (ES) č. 514/2008,

kterým se mění nařízení (ES) č. 376/2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty, jakož i nařízení (ES) č. 1439/95, (ES) č. 245/2001, (ES) č. 2535/2001, (ES) č. 1342/2003, (ES) č. 2336/2003, (ES) č. 1345/2005, (ES) č. 2014/2005, (ES) č. 951/2006, (ES) č. 1918/2006, (ES) č. 341/2007, (ES) č. 1002/2007, (ES) č. 1580/2007 a (ES) č. 382/2008 a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 1119/79.

Nařízení Komise (ES) č. 1276/2008,

o sledování vývozu zemědělských produktů, pro které jsou poskytovány náhrady nebo jiné částky, prováděném prostřednictvím fyzických kontrol.

9. Harmonizované, revidované nebo nové ČSN vztahující se k obilovinám

V září 2013 byly zveřejněny ve věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (číslo 9/2013) nově vyhlášené a vydané české technické normy. Doposud harmonizované nebo nové technické normy pro obiloviny jsou vydány Českým normalizačním institutem, Praha a jsou uvedeny níže:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický. Vydání provedeno v březnu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994 včetně Změny Z1 z října 2002.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100 - 7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (triticale). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (triticale) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100 - 8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-7 Obiloviny – Část 7: Proso. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 7 Obilí krmné – Část 7: Proso z října 1994.

ČSN 46 1200-8 Obiloviny – Část 8: Pohanka. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 8 Obilí krmné – Část 8: Pohanka z října 1994.

ČSN 46 1200-9 Obiloviny – Část 9: Mohár a čumíza. Vydání provedeno v říjnu 2003; platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 9 Obilí krmné – Část 9: Mohár a čumíza z října 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200 - 10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 - 17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011 - 18 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene – Praktická metoda. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 12 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 13 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení energie klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011 – 14 z 11. 4. 1988 včetně změn Z1 a Z2.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 6644 (46 1015) Tekoucí obiloviny a mlýnské výrobky – Automatický odběr vzorků mechanickými vzorkovači. Vydání provedeno v lednu 2006; platí od února 2006.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čirok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2 Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

ČSN ISO 13690 (46 1024) Obiloviny, luštěniny a mlýnské výrobky – Odběr vzorků ze statických dávek. Vydání provedeno v lednu 2004; platí od 1. 2. 2004. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 13690:1999.

ČSN EN ISO 3093 (46 1026) Pšenice, žito, pšeničná a žitná mouka, pšenice tvrdá (durum) a semolina z pšenice tvrdé – Stanovení čísla poklesu podle Hagberga-Pertena. Vydání provedeno v prosinci 2007; platí od 1. 1. 2008. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3093:2004.

ČSN ISO 2171 (46 1019) Obiloviny, luštěniny a výrobky z nich – Stanovení obsahu popela spalováním. Vydání provedeno v prosinci 2008; platí od 1. 1. 2009. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 2171:2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998. Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998 Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z března 2005. Vydání Změny Z1 provedeno v lednu 2006; platí od 1. 2. 2006.

Změna Z1 k ČSN 46 12006-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice z července 2001. Vydání Změny Z1 provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok z ledna 2003. Vydání změny provedeno v listopadu 2007; platí od 1. 12. 2007.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (Triticum durum) z ledna 2002. Vydání Změny Z1 provedeno v září 2004; platí od 1. 10. 2004.

Vydané předpisové ČSN jsou k dostání v síti prodejen norem v celé ČR a vydané předpisové podnikové normy (PN) jsou k dostání u vydavatele PN. Technické normy (včetně jejich změn) se nevztahují na obiloviny, luštěniny a olejninu nakupované SZIF a dále pro skladování v zemědělských veřejných skladech.

10. Podpůrné programy pro rok 2013

System podpory do zemědělství v České republice se v roce 2013 nezměnil a zůstal prakticky stejný. Pro české zemědělce tak stále představuje možnost přístupu do značně širokého spektra podpůrných prostředků.

System podpory lze rozdělit na: **I. Přímé platby a národní doplňkové platby (Top – Up)**
II. Program rozvoje venkova na období 2007 - 2013
III. Národní podpory

I. Přímé platby

Jednotná platba na plochu (SAPS)

Hlavním cílem jednotné platby na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) je zabezpečit zemědělcům stabilní příjmy. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž jim je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co produkují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit. Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upravuje nařízení vlády č. 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství.

Žádost o poskytnutí podpory SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Jednou z podmínek pro poskytnutí podpory je dodržení minimální výměry, na kterou může být poskytnuta podpora, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků (PB/DPB) v žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Dotčené PB/DPB musí být vedeny v Evidenci využití zemědělské půdy podle užitelských vztahů (tzv. LPIS). Zemědělská půda, na kterou je požadováno poskytnutí finanční podpory, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu.

SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Za půdu způsobilou je považována ta, která se k 30. 6. 2003 nacházela v dobrém zemědělském stavu. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Vzhledem k tomu, že novým členskými státy po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce č. I.

Tabulka č. I: Srovnání obálky a sazeb SAPS v letech 2004 - 2013

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15 (%)	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (CZK/EUR)	Sazba (CZK/ha)
2004	243/2004	25	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50	437,762	124,160	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60	517,895	149,426	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70	581,177	165,072	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80	667,365	189,32	24,75	4 686,50
2012	47/2007	90	755,659	214,283	25,14	5 387,30
2013	47/2007	100	832,828	235,86	25,73	6 068,88

Pramen: Ministerstvo zemědělství ČR

Žadatelé mají možnost podat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) od roku 2012 v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, zvláštní podpory podle čl. 68, oddělené platby na cukr (SSP), oddělené platby na rajčata (STP), Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Národní doplňkové platby (Top-Up)

Národní doplňkové platby k přímým podporám jsou poskytovány v souladu s nařízením vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství.

V rámci národních doplňkových plateb v roce 2012 byla podpora poskytována na následující dotační tituly: platba na chmel, platba na přežvýkavce (skot, ovce, kozy), platba na chov ovcí a na chov koz, platba na chov krav bez tržní produkce mléka, platba na brambory pro výrobu škrobu a platba na zemědělskou půdu.

S ohledem na pracovní dokument Evropské Komise (DS/2011/14/REV2), který Komise představila v závěru roku 2011, je od roku 2012 nově v nových členských státech aplikující tyto platby posuzována modulace (snížení), a to individuálně na farmu v závislosti na celkovém součtu přímých plateb (SAPS, zvláštní platba dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, oddělená platba na cukr a oddělená platba na rajčata) a národních doplňkových plateb.

V souladu s čl. 132(5) nové členské státy aplikující SAPS mohou poskytnout národní doplňkové platby omezené zvláštními sektorovými obálkami. V praxi to znamená, že jakmile je stanovena celková výše přímých plateb, na které má zemědělec nárok, národní doplňkové platby se sníží o procentní částky, které odpovídají modulaci v EU-15.

Na souhrn všech uvedených plateb je uplatněna modulace (snížení) u částek převyšujících 5 000 EUR, a to ve výši 10 % na celkovou výši podpor na úrovni farmy a dále pak ještě 4 % z Top-Up, pokud všechny platby na farmu přesáhnou 300 000 EUR. O vypočtené částky modulace se pro danou farmu snižuje platba Top-Up.

Veškeré informace jsou uvedeny na <https://portal.mze.cz/ssl/web/mze/dotace/narodni-dotace/>

Informace o možnosti využívání Portálu farmáře SZIF při podávání Jednotné žádosti

Upozorňujeme všechny potenciální žadatele na možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ. Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

II. Program rozvoje venkova na období 2007 - 2013 - PRV

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, a zejména navazuje na Národní strategický plán rozvoje venkova, schválený vládou usnesením ze dne 10. května 2006 č. 499. Evropskou komisí byl Program rozvoje venkova schválen dne 23. května 2007.

Realizace Programu rozvoje venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. **Osy I- - IV-**, jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa **LEADER** klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispění k realizaci priorit Os I, II a především Osy III.

PRV je realizován prostřednictvím následujících Os a opatření:

Opatření Osy I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- Modernizace zemědělských podniků
- Investice do lesů
- Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Pozemkové úpravy
- Seskupení producentů
- Další odborné vzdělávání a informační činnost
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti
- Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II - zlepšování životního prostředí a krajiny

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě
- Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)
- Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů
- Platby v rámci Natury 2000 v lesích
- Lesnicko-environmentální platby
- Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu
- Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)
- Zalesňování zemědělské půdy
- Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III - kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- Podpora cestovního ruchu
- Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení, služby
- Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
- Vzdělávání a informace

Opatření Osy IV - Leader

- Místní akční skupina
- Realizace místní rozvojové strategie
- Realizace projektů spolupráce

III. Národní podpory

1. Dotační tituly ministerstva zemědělství

2. Podpory PGRLF

I. Dotační tituly ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2013**. Tyto zásady byly schváleny usnesením č. 1539 z 51. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 14. 2. 2013.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a. – biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.

Podpora do výše 25 % u polních druhů řepka olejka, kukuřice a slunečnice, maximálně však u druhu řepka olejka 349 Kč/ha, kukuřice 473 Kč/ha a slunečnice 145 Kč/ha. Na ostatní druhy plodin (nevyjmenované v rozhodnutí Evropské komise) nebude podpora poskytována s výjimkou okrasných rostlin, u kterých bude podpora administrována formou „de minimis“ podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu „de minimis“.

3.d. – podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin.

Podpora do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad). Příjemce dotace musí vyjádřit svůj souhlas se zpřístupněním výsledků podporovaného programu pro veřejnost.

9. Poradenství a vzdělávání

9.A Speciální poradenství

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podporováno je vydávání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma.

Podpora je poskytována do výše 80 % prokázaných přímých nákladů ve formě dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

9.F.e. - regionální přenos informací o realizaci společné zemědělské politiky, zajišťovaný prostřednictvím Krajských informačních středisek pro rozvoj venkova a zemědělství (KIS). Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je do 400 000 Kč na žadatele.

9.F.i. – *Odborné konzultace* - účelem je podpora poradenství v zemědělství zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru – tento předmět dotace nebude v roce 2013 realizován. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční). Výše podpory je odlišena dle daného subjektu, který je zařazen pod písmeno a) - do 250 000 Kč/žadatele a písmeno b) – do 200 000 Kč/žadatele.

10. D Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního titulu pro rok 2013 považují: Konfederace mladých farmářů (CEJA), Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA), Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA), FoodDrinkEurope, Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF), Evropská federace obecních lesů (FECOF), Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA) a Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, respektive krmiv na evropském trhu, hlavně s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků. Dotaci lze poskytnout pro:

- modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků, respektive krmiv
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků, respektive krmiv

Podpora do výše 25 % vynaložených nákladů dle předloženého projektu (minimální hodnota nákladů 1 mil. Kč/1 projekt/1 příjemce a maximální hodnota nákladů projektu je 60 mil. Kč) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční). Určeno pro výrobce od 250 do 750 zaměstnanců s obratem od 50 do 200 mil. €/rok a zpracovatele vybraných zemědělských produktů.

2. Podpory PGRLF

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z neefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. „národní pomoci“ (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou zajištění zejména rozšířené produkce. Dosud umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu **téměř 147 mld. Kč** (k 30. 6. 2013). Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Efektivita fondem poskytovaných podpor je velmi vysoká, jelikož s vloženou 1 Kč státní podpory je pořízován majetek do zemědělství ve výši více než 10 Kč.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a **finanční podpora pojištění**.

Programy PGRLF:

INVESTIČNÍ PROGRAMY:

➤ ZEMĚDĚLEC

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

Do programu se mohou přihlásit pouze žadatelé, kteří jsou zemědělskými podnikateli a zároveň zemědělskými prvovýrobci.

Maximální hrubá míra podpory nebude vyšší než 40% způsobilých investic. Podpora poskytovaná Fondem se bude vztahovat na úvěry, jejichž doba splatnosti nepřesáhne 7 let. Navýšení podpory pro mladé zemědělce o 1 %.

Termín ukončení příjmu žádostí je stanoven na **30. 9. 2013**.

Po tomto termínu již nebude možné zvyšovat požadavek na objem finančních prostředků.

• ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ:

- **program PODPORA POJIŠTĚNÍ**
- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin**
- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním speciálních plodin**

Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši minimálně 1000,- Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin zejména pro případ krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

- **podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat**

Podpora bude poskytnuta chovateli hospodářských zvířat, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění hospodářských zvířat pro případ nákaz a dalších hromadných onemocnění a uhradil pojistné ve výši minimálně 1 000,- Kč za příslušný rok. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat zejména pro případ živelních škod, nebezpečných nákaz nebo jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Výše podpory je stanovena až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění.

Termín ukončení příjmu žádostí je stanoven na **1. 10. 2013**.

Žádosti o poskytnutí podpory je možné podávat průběžně - potvrzení pojišťovny o výši zaplaceného pojistného předepsaného na letošní rok a doklady prokazující úhradu pojistného na letošní rok je možné předložit dodatečně, nejpozději však ke dni 1. 11. 2013.

➤ **program PODPORA POJIŠTĚNÍ – POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍ PODPORY POJIŠTĚNÍ PRODUKCE ŠKOLEK S PRODUKČÍ SADEBNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN**

Cílem je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného vynaloženého na zemědělské pojištění.

Více informací lze nalézt v Pokynech a Zásadách k těmto programům, které jsou k dispozici na internetových stránkách PGRLF, a.s. (www.pgrlf.cz) v části „Ke stažení“.

Pro rok 2013 se připravují nové programy poskytování podpory určené na:

➤ **podporu nákupu zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu**

Podpora bude poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup nestátní zemědělské půdy, a to v režimu *de minimis* (sazba podpory úroků z úvěrů až do výše 5% p.a., maximální částka dotace úroků z úvěrů 7 500,- EUR = cca 195 tis. Kč),

➤ **obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda**

Podpora bude poskytována ve formě úročené půjčky až do výše 10 mil. Kč pro jednoho žadatele, přičemž kritériem pro stanovení konkrétní výše bude počet žadatelů o poskytnutí podpory v rámci jednoho kola příjmů žádostí a finanční zdraví žadatele. Půjčka bude poskytována na dobu nejdéle 5 let, s 6 měsíčním odkladem splácení jistiny. Splácena bude dle splátkového kalendáře, který bude součástí smlouvy o poskytnutí podpory.

I I. Nepotravinářské využití obilovin

Obiloviny, jež nacházejí uplatnění rovněž pro nepotravinářské účely, jsou mimo výrobu krmiv pro hospodářská zvířata využívány rovněž na produkci biopaliv. Může se jednat buď o paliva určená k přímému spalování, kdy celou rostlinu, tzn. zrno i slámu, lze spalovat ve speciálních kotlích přímo v rozdržené formě, ve slisované formě (v balících) nebo v podobě pelet či briket. Poslední zmíněná forma skýtá pro obiloviny možnost využití v kotlích s automatickým podáváním, což umožňuje bezobslužný kontinuální provoz. Rostlinné pelety, které se vyrábějí mj. rovněž z celých rostlin obilovin nebo z jejich slámy, však nacházejí místo realizace své spotřeby rovněž v sektoru velké energetiky, u kterého lze další širší rozvoj předpokládat i vzhledem k aktuální energetické situaci v Evropě. V současnosti se z obilovin pro energetické využití v celosvětovém měřítku nejčastěji vyrábí kapalná dopravní paliva. Alternativou za benzín je nejvíce využíván bioetanol vyráběný kvasným procesem. K jeho produkci jsou zapotřebí

plodiny s dostatečným obsahem cukrů resp. škrobů, jako jsou právě obiloviny, ale i například cukrová řepa a zejména v zemích Jižní Ameriky pak cukrová třtina.

Stejně jako ostatní členské státy EU řešila i ČR problematiku související s aplikací biopaliv v praxi. V ČR byla proto zavedena povinnost přimíchávání biosložek do dopravních paliv, která respektuje závazky ČR na plnění cílů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Implementací příslušných směrnic EU do české národní legislativy tak byla tato povinnost zavedena novelizací zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, který byl nově nahrazen zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Osoby uvádějící pohonné hmoty do volného daňového oběhu pro dopravní účely mají podle uvedeného zákona povinnost zajistit, aby v těchto pohonných hmotách bylo obsaženo minimální množství biopaliva ve výši 4,1 obj. % z celkového množství motorových benzínů (přimíchávání bioetanolu) a ve výši 6,0 obj. % z celkového množství motorové nafty (přimíchávání FAME – metylestery mastných kyselin). Širší využití biopaliv je pak dále podpořeno zejména prostřednictvím Víceletého programu podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě. Podpora se v tomto případě týká čistých biopaliv a jejich vysokoprocentních směsí (SMN 30, E85, E95, čistý rostlinný olej) a spočívá v daňové úlevě, resp. ve vrácení proporcionalní části spotřební daně.

V souvislosti s výrobou bioetanolu má v případě ČR dominantní roli cukrová řepa. V roce 2012 bylo v ČR vyrobeno celkem 102 tis. tun bioetanolu - z toho 70 tis. tun z cukrovky a 32 tis. tun z kukuřice. Pšenice, která se obvykle rovněž k výrobě bioetanolu využívá, v daném roce využita nebyla.

Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin jsou znázorněny v tabulce č. 1.

Tab. č. 1: Orientační výtěžnosti biopaliv z hlavních plodin

Produkt	Plodina	Výnos plodiny (t/ha) ¹⁾	Výtěžnost paliva z plodiny (hl/t) ²⁾	Výtěžnost paliva z ha (hl/ha) ³⁾
Bioetanol	cukrová řepa	57,91	1,07	61,96
	brambory	26,19	0,83	21,74
	pšenice	5,24	3,85	20,17
	kukuřice	8,45	3,80	32,11
	žito	4,63	4,15	19,21
	triticale	4,21	3,98	16,76
MEŘO	řepka	3,18	3,97	12,62

1) Pramen: Data ČSÚ za rok 2009

2) Pramen: BIOMASA - obnovitelný zdroj energie (Pastorek, Kára, Jevič - FCC Public 2004)

3) Vzataženo k průměrným výnosům ČSÚ za rok 2009

Statistiku produkce, spotřeby a dalších ukazatelů bioetanolu bez ohledu na původní produkční plodinu (obiloviny, řepa, třtina) dlouhodobě sleduje Ministerstvo průmyslu a obchodu. Bilance je uvedena v tabulce č. 2.

Tab. č. 2: Domácí produkce, dovoz, vývoz, změna zásob a hrubá spotřeba bioetanolu (pro pohon motorů) v ČR v letech 2009 - 2012 (v tunách)

Rok	2009	2010	2011	2012
Domácí produkce	89 625	94 523	54 412	102 195
Dovoz	32 939	10 361	35 696	5 184
Vývoz	50 953	36 556	7 378	16 644
Změna zásob +/-	- 3 325	- 710	3 769	1 143
Hrubá spotřeba	74 937	69 037	78 961	89 592

Pramen: MPO

Ačkoliv v současnosti není v ČR dostupná žádná přímá podpora pěstování energetických plodin (na plochu), tedy ani obilovin pro energetické využití, neznamená to, že by pěstitelé energetických plodin neměli nárok na jiné subvence. Stejně jako na ostatní běžné polní plodiny se i na tyto energetické plodiny vztahují platby na plochu SAPS a doplňkové národní platby Top-Up. Předpokládá se, že tyto dotace budou aplikovány minimálně do roku 2013.

Vzhledem k nutnosti plnění závazných cílů EU v oblasti bioenergetiky a to i s přihlédnutím ke zvyšující se poptávce po energetické biomase v ČR, i v Evropě se pěstování obilovin pro energetické účely jeví i do budoucna jako perspektivní.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Tab. č. I. Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2011/12	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾	Změna 2013/14 proti 2012/13 (%)
Pšenice				
Sklizeň - svět	697,17	655,20	705,38	+7,66
z toho USA	54,41	61,76	57,54	-6,83
EU	138,08	133,05	142,90	+7,40
SNS	115,03	77,21	107,96	+39,83
Dovoz - svět	149,32	144,74	149,58	+3,34
z toho USA	3,05	3,34	3,81	+14,07
EU	7,37	5,30	5,00	-5,66
SNS	8,02	7,46	6,83	-8,45
Spotřeba - svět	696,82	680,67	706,47	+3,79
z toho USA	32,11	38,34	35,68	-6,94
EU	126,88	121,00	122,70	+1,40
SNS	79,87	71,47	75,78	+6,03
Zásoby na konci marketingového roku - svět	199,33	173,85	176,28	+1,40
z toho USA	20,21	19,55	15,28	-21,84
EU	13,82	8,97	11,16	+24,41
SNS	26,98	14,30	16,22	+13,43
Obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň - svět	1 150,56	1 127,78	1 245,54	+10,44
z toho USA	323,73	286,01	367,75	+28,58
EU	149,99	145,10	156,24	+7,68
SNS	78,67	69,02	85,22	+23,47
Dovoz - svět	128,09	126,42	131,15	+3,74
z toho USA	2,88	6,72	3,0	-55,36
EU	6,93	11,86	7,88	-33,56
SNS	1,05	0,80	0,81	+1,25
Spotřeba - svět	1 151,12	1 141,83	1 212,95	+6,23
z toho USA	290,05	280,33	304,37	+8,58
EU	151,07	153,61	155,75	+1,39
SNS	54,38	50,53	56,35	+11,52
Zásoby na konci marketingového roku - svět	164,88	150,83	183,41	+21,60
z toho USA	27,82	19,42	50,36	+159,32
EU	16,08	12,47	13,29	+6,58
SNS	6,22	4,86	7,79	+60,29

Pramen: USDA, září 2013

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů
2012/13 ¹⁾ předběžné údaje, 2013/14 ²⁾ odhady

Podle údajů USDA ze září 2013 činila světová produkce pšenice v uplynulém marketingovém roce 2012/2013 celkem 655,20 mil. tun, světová produkce rýže 468,99 mil. tun a světová produkce ostatních obilovin mimo pšenici a rýži 1 127,78 mil. tun. Dohromady tak globální produkce obilovin dosahovala 2,252 mld. tun. Předpokladem pro marketingový rok 2013/2014 je nárůst světové produkce pšenice na 705,38 mil. tun a také ostatních obilovin kromě pšenice a rýže na 1 245,54 mil. tun. Produkce rýže se má zvýšit na 476,77 mil. tun. Globální produkce obilovin podle uvedených předpokladů má tedy meziročně vzestoupit cca na 2,428 mld. tun. Podle údajů uvedeného zdroje lze uvést celosvětovou spotřebu obilovin včetně rýže za marketingový rok 2012/2013 ve výši 2,291 mld. tun a pro rok 2013/2014 činí předpoklad USDA zhruba 2,394 mld. tun. Z uvedených dat vyplývá nárůst světové spotřeby obilovin.

Podle předpokladu Mezinárodní obilní rady (IGC) z konce září 2013 by světová produkce obilovin (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2013/2014 vzrůst na 1 954,4 mil. tun, což je o 171,4 mil. tun (10,0 %) více než v předchozím marketingovém roce (1 783 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013). Meziroční nárůst celosvětové produkce obilovin zahrnuje 53,7 mil. tun pšenice, 96,6 mil. tun kukuřice a 12,4 mil. tun ječmene. Meziroční nárůst produkce obilovin je předpokládán téměř ve všech hlavních producentských zemích. Mírný pokles produkce obilovin je předpokládán v Indii vzhledem k poklesu produkce pšenice.

Na základě posledních odhadů IGC se předpokládá pro aktuální marketingový rok 2013/2014 přebytečná světová bilance obilovin. Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 1,89 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2013/2014 meziroční nárůst o 4,0 %. Hlavní podíl na tomto nárůstu by v aktuálním roce mělo mít zejména užití na krmné (812 mil. tun) a průmyslové (319,0 mil. tun) účely, které by dle předpokladu IGC měly meziročně stoupnout cca o 5,0 %. Pokud jde o poptávku po krmivech, předpokládá se zejména vyšší zastoupení kukuřice. Spotřeba obilovin k potravinářskému užití by měla stoupnout pouze mírně (tj. cca o 1,0 % oproti marketingovému roku 2012/2013). Hlavní podíl na nárůstu celosvětové poptávky po obilovinách bude mít zejména kukuřice (nárůst o 44,5 mil. tun) a pšenice (nárůst o 13,8 mil. tun).

Vzhledem k předpokladu vyšší světové produkce obilovin, v porovnání s jejich spotřebou, budou vyšší i světové zásoby obilovin, jejichž výše na konci marketingového roku je dle IGC odhadována na 367,4 mil. tun, což je podobná úroveň zásob jako v marketingovém roce 2010/2011. Tento nárůst je způsoben zejména díky zvýšení zásob kukuřice (nárůst o 26,3 mil. tun) a pšenice (nárůst o 5,3 mil. tun). K nárůstu zásob na konci roku by mělo dojít téměř u všech hlavních světových exportérů (s největším vzestupem zásob v USA díky nárůstu zásob kukuřice).

Předpoklad globální úrovně obchodu s obilovinami dosahující dle předpokladu IGC 270,2 mil. tun je vyšší než vloni (265,7 mil. tun), což je zejména odrazem nárůstu obchodu s kukuřicí vzhledem k vysoké sklizni v USA. Obchod s pšenicí a ječmenem by měl být srovnatelný s loňským rokem.

Pod vlivem celkově příznivých předpokladů pro letošní sklizeň obilovin, přebytečné bilance a obnovy zásob, světové ceny obilovin od začátku roku 2013 všeobecně poklesly. Ceny pšenice byly od počátku marketingového roku 2013/2014 poměrně stabilní v průběhu léta. Reprezentativní cena pšenice (US SRW Gulf) se v této době pohybovala cca v rozmezí 260 – 270 USD/tunu. Ceny pšenice v EU (1. třída Francie Rouen) a ceny pšenice z oblasti Černého moře (Black Sea Milling) poklesly oproti ceně USA výrazněji a pohybovaly se v rozmezí od 240 do 260 USD/tunu. Od začátku září však světové ceny pšenice opět vzrostly. Koncem října 2013 cena pšenice (US SRW Gulf) dosahovala již 298 USD/tunu a cena v EU (1. třída Francie Rouen) vzrostla na 282 USD/tunu. Tento trend je podpořen vysokou exportní poptávkou, obavami o sklizeň v Argentině v důsledku nepříznivě počasí a silnou poptávkou po dovozu ze strany Číny.

Světové ceny ječmene v první polovině roku 2013 taktéž poklesly. Ceny ječmene jsou nicméně od začátku marketingového roku 2013/2014 více stabilní díky silné exportní poptávce a cenová úroveň ječmene (FR Rouen) od počátku marketingového roku 2013/2014 osciluje v rozmezí cca 230 – 246 USD/tunu.

Nejvýraznější propad zaznamenaly světové ceny kukuřice, které výrazně klesají od června 2013 v souvislosti s předpokladem rekordní sklizně (zejména v USA), dobrou dostupností v Brazílii a nárůstem

světových zásob o cca 20,0 %. Nejvýraznější propad cen kukuřice je patrný v USA, kde cena kukuřice (US 3YC Gulf) dosáhla na konci října 210 USD/tunu. Ceny kukuřice v EU taktéž poklesly, jejich úroveň však byla koncem října stále o cca 18 EUR vyšší než cena v USA. Ceny kukuřice z oblasti Černého moře jsou od začátku marketingového roku 2013/2014 více stabilní vzhledem k zhoršujícím se podmínkám sklizně v důsledku vysokých srážek.

Světový trh pšenice

Na základě odhadů IGC ze září 2013 globální produkce pšenice v **marketingovém roce 2012/2013** poklesla o 5,8 % ve srovnání s marketingovým rokem 2011/2012. Ze sklizňové plochy 215,01 mil. ha bylo sklizeno celkem 654,9 mil. tun pšenice při průměrném výnosu 3,05 t/ha.

Nejvíce pšenice v marketingovém roce 2012/2013 bylo sklizeno v EU (132 mil. tun), v Číně (121,0 mil. tun), v Indii (95,0 mil. tun), v USA (62,0 mil. tun), Rusku (38,0 mil. tun), Kanadě (27,0 mil. tun), Austrálii (22,0 mil. tun), na Ukrajině (16,0 mil. tun), v Kazachstánu (10,0 mil. tun) a Argentině (9,0 mil. tun). Celosvětová sklizeň pšenice tak meziročně klesla o 6,0 %. Sklizeň pšenice oproti předchozímu roku byla vyšší zejména v Severní Americe, zatímco ve státech SNS, v EU, Argentině a Austrálii byla sklizeň nižší než předchozí rok.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu vzhledem k poklesu produkce klesla na 848,6 mil. tun, což je úroveň srovnatelná s lety 2009 a 2010. Světová spotřeba pšenice dosáhla 673,4 mil. tun, což je druhá nejvyšší hodnota za posledních deset let po rekordním roce 2011. Došlo zejména k poklesu krmného užití pšenice v předpokládané výši 130,4 mil. tun oproti výjimečně vysoké úrovni roku předchozího (152,6 mil. tun). Poptávka po krmné pšenici byla nicméně i přesto silná vzhledem k omezené nabídce jiných alternativ, zejména kukuřice. Spotřeba pšenice k potravinářskému užití (465,7 mil. tun) mírně vzrostla a spotřeba k průmyslovému užití (18,5 mil. tun) byla srovnatelná s výsledky předchozího ročníku.

Největší spotřebu pšenice zaznamenalo IGC v marketingovém roce 2012/2013 v Číně (121,1 mil. tun), v EU (115,7 mil. tun), v Indii (84,2 mil. tun), v USA (38,3 mil. tun) a Rusku (33,4 mil. tun).

Z uvedených dat vyplývá pro marketingový rok 2012/2013 schodková globální bilance pšenice s vyšší úrovní spotřeby ve srovnání s produkcí. Světové zásoby pšenice na konci marketingového roku poklesly na 175,1 mil. tun (193,7 mil. t v marketingovém roce 2011/2012). U hlavních světových exportérů došlo k poklesu zásob na nejnižší úroveň od marketingového roku 2007/2008, přičemž pokles byl patrný zejména v zemích oblasti Černého moře. Zásoby pšenice se zvýšily především v Indii (24,6 mil. tun), naopak největší propad zásob pšenice byl zaznamenán v Rusku (5,2 mil. tun).

V aktuálním marketingovém roce 2013/2014 by mělo být podle odhadu IGC ze září 2013 ze sklizňové plochy 220,3 mil. ha sklizeno 692,6 mil. tun pšenice při průměrném výnosu 3,14 t/ha. Nejvíce pšenice by na základě uvedených odhadů v marketingovém roce 2013/2014 měla vyprodukovat EU (143 mil. tun), následovat bude Čína (118 mil. tun), Indie (93 mil. tun), USA (57,5 mil. tun), Rusko (51,0 mil. tun), Kanada (30,5 mil. tun), Austrálie (25,0 mil. tun), Ukrajina (22,0 mil. tun), Kazachstán (14,0 mil. tun) a Argentina (11,0 mil. tun). Celosvětová sklizeň pšenice i tak meziročně vzrostla o 6,0 %. Sklizeň pšenice by měla být oproti minulému roku vyšší v Kanadě, ve státech SNS, v EU, Jižní Americe a Austrálii, naopak pokles produkce je očekáván v Asii (Čína, Indie) a v USA.

Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu by vzhledem k nárůstu produkce měla vzrůst na 867,7 mil. tun, což je druhá nejvyšší nabídka pšenice po rekordním roce 2011/2012. Zároveň je však očekáván meziroční nárůst světové spotřeby pšenice o 3,0 % na celkem 687,3 mil. tun a to díky předpokladu mírného zvýšení krmného (131,7 mil. tun), potravinového (471,1 mil. tun), průmyslového (19,3 mil. tun) a ostatního typu užití. Největší spotřebu pšenice předpokládá IGC v marketingovém roce 2013/2014 v EU (119,8 mil. tun), v Číně (121,9 mil. tun), v Indii (89,6 mil. tun), Rusku (35,2 mil. tun) a v USA (35,7 mil. tun).

Předpoklad světové spotřeby pšenice ve výši 687,3 mil. tun je ve srovnání se světovou produkcí odhadovanou ve výši 692,6 mil. tun nižší. Světová bilance pšenice by tedy v tomto roce měla být přebytková a světové zásoby pšenice by na konci roku měly vzrůst o 5,0 % na 180,4 mil. tun (175,1 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013). U hlavních světových exportérů by zásoby měly převážně vzrůst, pokles je nicméně z důvodu očekávané nižší produkce předpokládán v USA (15,3 mil. tun). Zásoby pšenice by letos díky dobré úrodě i díky rozšíření EU o Chorvatsko měla navýšit především EU (12,9 mil. tun).

Odhady světového obchodu s pšenicí na základě uvedeného předpokladu IGC činí 140,6 mil. tun, což je téměř stejná úroveň jako v loňském roce. Na světovém dovozu pšenice se letos budou podílet především státy severní Afriky (21,2 mil. tun), Blízkého východu (23,3 mil. tun), Dálného východu (43,1 mil. tun) a subsaharské Afriky (17,5 mil. tun). Nejvyšší vývozy pšenice se předpokládají z USA (30 mil. tun), EU (23 mil. tun), Kanady (19,9 mil. tun), Austrálie (19,7 mil. tun), Ruska (14 mil. tun) a Ukrajiny (8,5 mil. tun). Největší meziroční propad vývozu očekává v tomto roce Indie vzhledem k nižší sklizni. Největší meziroční vzestup vývozu pšenice je očekáván v Rusku a USA.

Tab. č. 2. Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Ukazatel Země	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
	2011/12	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾	2011/12	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾
Rusko	56,2	37,7	51,0	21,6	11,2	14,1
Ukrajina	22,3	15,8	22,0	5,4	7,1	8,5
Čína	117,4	120,6	118,0	0,4	0,4	0,4
Indie	86,9	94,9	92,5	0,8	6,7	5,0
EU	137,4	131,6	143,3	17,4	23,5	24,8
Kanada	32,8	33,4	35,6	17,5	19,5	19,7
USA	54,4	61,8	57,5	28,6	27,4	29,9
Austrálie	29,9	22,1	25,0	24,7	20,0	19,5
Argentina	14,5	8,5	11,0	12,9	4,0	6,5

Pramen: IGC září 2013

Poznámka: 2012/13 ¹⁾ předběžné údaje, 2013/14 ²⁾ odhady

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle údajů IGC ze září 2013 činila v marketingovém roce 2012/2013 globální produkce ostatních obilovin („Coarse Grains“) kromě pšenice a rýže celkem 1 132 mil. tun. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o pokles produkce o 22,5 mil. tun především díky globálnímu poklesu produkce kukuřice. Největší část celkového sklizeného množství zaujímala produkce ostatních obilovin v USA ve výši 286,1 mil. tun, dále produkce Číny (213,0 mil. tun) a produkce zemí EU ve výši 140,5 mil. tun.

Tab. č. 3. Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾	2012/13 ¹⁾	2013/14 ²⁾
Kukuřice	862,9	943,2	96,1	100,4	872,4	916,9
Ječmen	129,5	142,3	19,5	18,8	132,8	138,4
Čirok	55,9	61,6	7,1	8,0	56,8	61,0
Oves	21,2	22,4	1,9	1,9	22,4	21,9
Žito	15,0	16,6	0,3	0,3	14,9	16,0

Pramen: IGC, září 2013

Poznámka: 2012/13 ¹⁾ předběžné údaje, 2013/14 ²⁾ odhady

Světová produkce ostatních obilovin by v současném marketingovém roce 2013/2014 měla činit 1 237,7 mil. tun, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 105,7 mil. tun (o 9,3 %) především v důsledku předpokládaného globálního nárůstu produkce kukuřice, a to zejména v USA, kde je letos očekávána rekordní sklizeň po loňském propadu v důsledku sucha. Vzestup produkce je očekáván i u ječmene, čiroku a v menší míře též u ovsu a žita. Největší celková produkce ostatních obilovin by měla být dosažena tradičně v USA ve výši 365,4 mil. tun (z toho 350,0 mil. tun kukuřice, 10,0 mil. tun čiroku a 4,8 mil. tun ječmene), v Číně 221,7 mil. tun (210,0 mil. tun kukuřice), v zemích EU ve výši 155,6 mil. tun (59,1 mil. tun ječmene, 64,2 mil. tun kukuřice, 9,1 mil. tun žita, 7,6 mil. tun ovsu), v Brazílii 74,9 mil. tun (72,0 mil. tun kukuřice), v Argentině 35,4 mil. tun, v Indii 41,7 mil. tun, na Ukrajině 33,5 mil. tun, v Mexiku 30 mil. tun a v Rusku 34,3 mil. tun.

Světová spotřeba ostatních obilovin mimo pšenice a rýže je odhadována na 1 205,3 mil. tun, tj. o 106,0 mil. tun (9,6 %) více, než byla spotřeba předchozího roku. Oproti minulému roku, kdy byla bilance ostatních obilovin schodková je letos světová spotřeba nižší než produkce, a to především v důsledku předpokladu převisu produkce nad spotřebou u kukuřice. Očekává se, že tento stav bilance se promítne v nárůstu celkových konečných zásob ostatních obilovin na úroveň 187 mil. tun. Celosvětový obchod s ostatními obilovinami by tak měl činit 129,5 mil. tun, přičemž největšími vývozci by měly být USA (34,8 mil. tun), Argentina (22,7 mil. tun), Ukrajina (20,2 mil. tun) a Brazílie (19,0 mil. tun).

Aktuální světová produkce ječmene by podle odhadů IGC ze září 2013 měla činit 142,3 mil. tun, což je nejvyšší úroveň za poslední čtyři roky. Toto množství by znamenalo nárůst světové produkce o 12,8 mil. tun (9,9 %) oproti minulému roku. Mezi hlavní světové producenty ječmene letos patří EU (59,1 mil. tun), Rusko (16,5 mil. tun), Kanada (9,0 mil. tun), Austrálie (7,5 mil. tun) a Ukrajina (7,4 mil. tun), přičemž meziroční nárůst produkce je zaznamenán ve všech hlavních producentských oblastech zejména v EU a ve státech SNS. Pokles produkce je naopak očekáván v Argentině a to v důsledku sucha. Nárůst produkce je výsledkem vyšších osevních ploch v SNS, severní Africe a Austrálii a zlepšení výnosů na cca 2,8 t/ha vzhledem k celkově příznivým podmínkám pro pěstování.

Světová spotřeba ječmene by měla podle odhadu IGC vzrůst na 138,4 mil. tun především v důsledku vyššího předpokladu krmného užití. V EU je navíc očekávána vysoká dostupnost sladovnického ječmene. Oproti předchozímu roku by se tak globální spotřeba ječmene měla zvýšit o 5,6 mil. tun (tj. o 4,2 %). Úroveň celosvětové spotřeby ječmene je oproti minulému schodkovému roku nižší než produkce a konečné zásoby ječmene by tak měly vzrůst o 17,4 % na 26,5 mil. tun a to zejména u hlavních světových exportérů, kde je předpokládán nárůst zásob o 32,0 % (14,2 mil. tun).

V aktuálním marketingovém roce 2013/2014 se očekává mírný pokles obchodu s ječmenem, který by dle IGC měl dosáhnout 18,8 mil. tun. Předpokládaný pokles je odrazem nižší poptávky po dovozu vzhledem k vyšším počátečním zásobám ve státech Blízkého Východu. Na druhou stranu jsou dle IGC dobré vyhlídky pro export do oblasti Pacifiku a Číny. Vyšší úroveň vývozu ječmene je možné předpokládat z EU a Austrálie, pokles vývozu je naopak díky nižší domácí nabídce očekáván z Argentiny.

Aktuální globální sklizeň kukuřice pro marketingový rok 2013/2014 odhadlo IGC v září 2013 na rekordních 943,2 mil. tun, což znamená meziroční nárůst produkce o 80,3 mil. tun (o 9,3 %). Tento vysoký vzestup produkce je způsoben zejména rekordní sklizní kukuřice v USA (350,0 mil. tun), která by měla meziročně vzrůst o 28,0 % a dále též díky nárůstu produkce v EU, SNS, Číně a Indii. Pokles produkce oproti loňskému roku je naopak očekáván v Argentině a Brazílii.

IGC předpokládá, že díky vyššímu předpokladu krmného užití by mělo dojít ke zvýšení globální spotřeby kukuřice o 5,0 % na 916,9 mil. tun. Kukuřice je ve světě nejvíce vyžívanou krmnou obilovinou, která se na celkové krmné spotřebě podílí okolo 63,0 %. Díky vysoké dostupnosti kukuřice a poklesu cen by nicméně letošní krmná spotřeba kukuřice odhadovaná na 522,0 mil. tun měla být vyšší o cca 6,0 % oproti minulému roku. Nárůst je předpokládán také u průmyslového užití na výrobu etanolu, škrobu a sladidel, které by mělo činit 261,0 mil. t, tj. 28,0 % z celkové poptávky. Vzestup spotřeby kukuřice je letos předpokládán ve všech hlavních producentských oblastech, nejvíce patrný vzestupný trend je předpokládán v USA a v Číně. Vzhledem k předpokládané převaze produkce nad celkovou spotřebou by letos mělo dojít k nárůstu světových konečných zásob na 147,5 mil. tun (121,3 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013), což je rekordní úroveň zásob kukuřice. Zásoby kukuřice by letos měly u hlavních světových exportérů dosáhnout maximální úrovně za posledních 26 let, přičemž nejvyšší úrovně zásob dosahuje letos USA.

Předpokládaná úroveň globálního obchodu s kukuřicí dle odhadu USDA by měla vzrůst na 100,4 mil. tun (96,1 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013). Největšími vývozci kukuřice letos budou USA (27,0 mil. tun), Brazílie (21,0 mil. tun), Argentina (19,0 mil. tun), a Ukrajina (18,0 mil. tun), jejichž vývoz by měl představovat cca 85,0 % světového vývozu kukuřice. Meziroční propad vývozu vlivem nižší sklizni je očekáván pro Brazílii. Naopak výrazný meziroční vzestup vývozu je naopak očekáván ze strany USA a Ukrajiny. Vysoká poptávka a nízké ceny by měly stimulovat dovoz především do oblastí Asie, Latinské Ameriky a Severní Afriky. Rekordní úroveň dovozu je očekávána pro Čínu (7,0 mil. tun) a nejvyšší import kukuřice za posledních sedm let se předpokládá pro Jižní Koreu (8,6 mil. tun).

Evropská unie

Na základě výsledků statistického šetření Evropské komise bylo ve státech EU v marketingovém roce 2012/2013 z celkové plochy 57,0 mil. ha sklizeno 277,5 mil. tun obilovin, z čehož využitelná produkce činila 275,9 mil. tun. Produkce jednotlivých druhů obilovin byla: 123,6 mil. tun pšenice seté, 8,4 mil. tun pšenice tvrdé, 51,1 mil. tun ječmene, 58,1 mil. tun kukuřice, 8,6 mil. tun žita, 7,8 mil. tun ovsa a 9,8 mil. tun triticale. Tuto produkci lze označit jako průměrnou. Celková produkce obilovin v EU poklesla oproti marketingovému roku 2011/2012, kdy bylo sklizeno 286,0 mil. tun obilovin, o cca 3,5 %. Pokles produkce se týkal zejména kukuřice, kde činil meziroční propad 10,5 mil. tun a dále též pšenice seté, které bylo sklizeno o 4,9 mil. tun méně než v předchozím roce. Naopak sklizeň ječmene, žita a ovsa dosáhla lepších výsledků než v roce předchozím. Z hlavních producentských států EU produkce obilovin meziročně klesla v Itálii, Španělsku, Maďarsku, Rumunsku a ve Velké Británii, ke vzestupu produkce naopak došlo ve Francii, Německu a v Polsku. Celková nabídka obilovin na trhu EU dosahující 330,2 mil. tun dostatečně pokryla celkovou domácí spotřebu evropského trhu ve výši 268,9 mil. tun (krmné užití obilovin 163,2 mil. tun, potravinářské užití 65,7 mil. tun, průmyslové užití 30,4 mil. tun – z toho 9,5 mil. tun představuje užití na bioetanol). Vývoz obilovin z EU v minulém marketingovém roce dosáhl velmi vysokého výsledku o celkovém objemu 31,6 mil. tun obilovin, přičemž 64,0 % (20,3 mil. tun) bylo zastoupeno pšenicí a 25,0 % (7,8 mil. tun) ječmenem. Dovoz obilovin z EU dosáhl celkem 16,9 mil. tun, z toho 65,0 % (11,0 mil. tun) tvořila kukuřice a 22,0 % (3,8 mil. tun) tvořila pšenice setá.

Na konci marketingového roku došlo k výraznému propadu zásob obilovin v EU na 27,5 mil. tun, z toho zejména zásoby ječmene a pšenice seté dosáhly svého historického minima. Ceny obilovin v EU následovaly všeobecný trend na světovém trhu. V první polovině marketingového roku ceny převážně stoupaly, zhruba od počátku kalendářního roku 2013 ceny převážně klesaly.

Intervence, která byla od marketingového roku 2011/2012 omezena nulovým stropem pro nákup kukuřice a ječmene, byla formálně otevřena od 1. 11. 2011. Vzhledem k vysoké úrovni cen oproti ceně intervenční však v tomto roce nebylo intervenčních nákupů v EU využíváno.

Tab. č. 4. Odhad bilance obilovin v EU pro m.r. 2012/13 (v mil. t)
říjen 2013

Ukazatel	Jedn.	Pšenice	Ječmen	Pšenice tvrdá	Kukuřice	Obiloviny Celkem
Počáteční zásoby k 1. 7. 2012	mil. t	10,1	7,2	0,8	16,9	37,5
Produkce	mil. t	123,6	54,1	8,4	58,1	275,9
Dovoz - třetí země	mil. t	3,8	0,1	1,5	11,0	16,9
Celková nabídka	mil. t	137,5	61,5	10,6	86,0	330,2
Užití						
– potraviny	mil. t	47,9	0,4	8,1	4,8	65,7
– osiva	mil. t	4,7	2,3	0,4	0,5	9,7
– krmiva	mil. t	45,0	37,2	0,2	57,0	163,2
– techn. užití	mil. t	10,3	9,4	0,1	8,3	30,4
– z toho biopalivo	mil. t	4,3	0,9		3,0	9,5
Celková spotřeba	mil. t	108,0	49,2	8,8	70,6	268,9
Ztráty	mil. t	0,9	0,4	0,1	0,6	2,2
Vývoz - třetí země	mil. t	20,3	7,8	1,4	1,8	31,6
Konečné zásoby k 30. 6. 2013	mil. t	8,3	4,0	0,4	12,9	27,5

Pramen: Evropská komise, ŘV SOT 24. 10. 2013

Na základě odhadů EK z října 2013 bylo v aktuálním marketingovém roce 2013/2014 z celkové plochy 57,8 mil. ha sklizeno 302,0 mil. tun obilovin. Podle uvedeného odhadu sklizně obilovin v EU pro hospodářský rok 2013/2014 je celková využitelná produkce obilovin v EU odhadována na 299,3 mil. tun, z toho zaujímá pšenice setá 133,7 mil. tun, pšenice tvrdá 8,5 mil. tun, ječmen 57,9 mil. tun, kukuřice 65,9 mil. tun, žito 10,1 mil. tun, oves 8,1 mil. tun, triticales 11,0 mil. tun a ostatní obiloviny 3,7 mil. tun. Ve srovnání s minulým rokem celková využitelná produkce obilovin v EU vzrostla o 8,5 % a lze ji označit za nadprůměrnou. Největší meziroční vzestup produkce o 17,5 % se předpokládá u žita a o 13,4 % u kukuřice. Z hlavních producentů států EU produkce obilovin meziročně klesla o 3,2 % ve Velké Británii, o 4,5 % v Polsku, o 1,9 % v Itálii a o 0,1 % ve Francii. Ke vzestupu produkce naopak došlo o 47,1 % ve Španělsku, o 33,7 % v Maďarsku, o 62,3 % v Rumunsku a o 4,4 % v Německu. Sklizené obiloviny dosahují průměrného výnosu 5,26 t/ha, což představuje meziroční nárůst o 7,9 %. Výnosy oproti loňskému roku vzrostly u pšenice seté, ječmene, žita, triticales, kukuřice a pšenice tvrdé, k poklesu došlo pouze u ostatních obilovin, přičemž nejvýraznějšího vzestupu výnosů dochází u kukuřice (o 9,8 % oproti marketingovému roku 2012/2013).

Při odhadu dovozu ve výši cca 12,8 mil. tun a úrovni počátečních zásob (27,5 mil. tun) činí celková nabídka obilovin na trhu EU dle odhadů EK cca 339,6 mil. tun. Celková spotřeba je dle bilance EU odhadována na 272,4 mil. tun, přičemž struktura využití obilovin je předpokládána podobně jako vloni, tj. krmné užití obilovin ve výši 165,4 mil. tun, potravinářské užití 66,4 mil. tun a průmyslové užití 11,5 mil. tun, z toho 9,9 mil. tun představuje užití na bioetanol, na jehož výrobu je v EU počítáno především s využitím pšenice (4,4 mil. tun) a kukuřice (3,3 mil. tun).

Stejně jako vloni je očekávána vysoká úroveň exportu obilovin z EU, jehož celková výše je na konci marketingového roku 2012/2013 odhadována Komisí na 29,6 mil. tun. V tomto roce by obchodní bilance obilovin měla zůstat kladná a EU tak upevní svou tradiční pozici aktivního vývozce. Dovoz obilovin odhadovaný ve výši 12,8 mil. tun je nižší oproti loňskému roku, kdy byl import do EU podpořen aplikací nulových cel pro běžný dovoz i tarifní kvóty pro pšenici o nižší a střední jakosti a ječmen.

EU je za prvních 17 týdnů marketingového roku 2013/2014 čistým vývozcem 11,9 mil. tun obilovin s úrovní dovozu ve výši 2,7 mil. tun a vývozu 14,6 mil. tun. Hlavní složkou vyvážených obilovin je stejně jako v letech minulých pšenice setá (8,4 mil. tun) a ječmen (4,2 mil. tun).

Vzhledem k dobrým předpokladům sklizně se očekává potřebné obnovení zásob obilovin (o 7,8 mil. tun) odhadované k 30. 6. 2014 na úrovni 35,3 mil. tun.

Tab. č. 5. Odhad bilance obilovin v EU pro m.r. 2013/14 (v mil. t)
říjen 2013

Ukazatel	Jedn.	Pšenice	Ječmen	Pšenice tvrdá	Kukuřice	Celkem
Počáteční zásoby k 1. 7. 2013	mil. t	8,3	4,0	0,4	12,9	27,5
Produkce	mil. t	133,7	57,9	8,5	65,9	299,3
Dovoz - třetí země	mil. t	4,3	0,3	1,9	5,9	12,8
Celková nabídka	mil. t	146,3	62,2	10,8	84,7	339,6
Užití						
– potraviny	mil. t	48,5	0,4	8,1	4,9	66,4
– osiva	mil. t	4,7	2,3	0,4	0,5	9,7
– krmiva	mil. t	52,5	37,0	0,2	52,0	165,4
– techn. užití	mil. t	10,5	9,5	0,1	8,6	31,0
– z toho biopalivo	mil. t	4,4	0,9		3,3	9,9
Celková spotřeba	mil. t	116,3	49,1	8,8	66,0	272,4
Ztráty	mil. t	0,9	0,4	0,1	0,6	2,2
Vývoz - třetí země	mil. t	19,0	7,0	1,4	2,0	29,6
Konečné zásoby k 30. 6. 2014	mil. t	10,1	5,7	0,5	16,1	35,3

Zdroj: DG AGRI

Tab. č. 6. Produkce obilovin v zemích EU za marketingové roky 2012/13-2013/14

Obilovina	Výměra (mil. ha)		Prům. výnosy (t/ha)		Produkce (mil. t)	
	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14
Pšenice setá	23,0	23,2	5,4	5,8	123,6	133,7
Ječmen	12,4	12,1	4,4	4,8	54,1	57,9
Kukuřice	9,6	10,0	6,1	6,6	58,1	65,9
Pšenice tvrdá	2,7	2,6	5,4	3,3	8,4	8,5
Žito	2,4	2,6	3,6	3,9	8,6	10,1
Triticale	2,4	2,7	4,2	4,2	9,9	11,0
Ostatní obiloviny	1,8	1,5	2,9	2,7	5,0	3,7
Obiloviny celkem	57,1	57,4	4,9	5,3	275,9	299,3

Pramen: Evropská Komise, Říjen 2013

Celní systém pro obiloviny v EU

Celní sazby použitelné na zemědělské produkty na základě dohod Světové obchodní organizace (WTO) jsou obecně stanoveny ve společném celním sazebníku.

Odchylně od cel stanovených ve společném celním sazebníku se celní sazby obilovin v EU řídí pravidly podle hlavy 6 soupisu ES CXL přílohy GATT, která pocházejí z dohody „Blair House“ mezi US a EU. S výjimkou ječmene a pšenice seté o nižší a střední jakosti jsou celní sazby obilovin fixovány na základě různých světových referenčních cen pro jasně definované typy obilovin. Jako průhledný a objektivní základ pro stanovení reprezentativních dovozních cen CIF jsou používány kotace pro jednotlivé druhy pšenice a jiné obiloviny na komoditních burzách ve Spojených státech amerických.

Celní sazba je stanovena na základě rozdílu mezi intervenční cenou pro obiloviny (vynásobenou 1,55 a reprezentativní dovozní cenou CIF pro obiloviny v Rotterdamu. Takto stanovené clo však nesmí překročit smluvní celní sazbu stanovenou na základě kombinované nomenklatury. Právním základem pro stanovení cel obilovin v rámci legislativy EU je čl. 136 Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“). Celní systém se dále řídí prováděcími pravidly dle NK 642/2010, které nahradilo původní NK 1249/1996. Dovozní cla pro obiloviny jsou pravidelně stanovena a publikována formou nařízení Komise vždy patnáctý a poslední pracovní den každého měsíce. V současné době jsou tato dovozní cla u obilovin nulová.

Celní kvóty pro dovoz obilovin, které vyplývají z dohod uzavřených podle článku 300 Smlouvy nebo z jiných aktů Rady, otevírá a spravuje Komise podle příslušných prováděcích pravidel. Dovoz některých obilovin v rámci celních kvót vyplývajících z mezinárodních smluv uzavřených v souladu se Smlouvou nebo plynoucích z jiných aktů Rady však podléhá zvláštním celním sazbám.

V odvětví obilovin jsou klíčové následující každoročně otevřené dovozní kvóty:

- **dovozní kvóta pro pšenici setou střední až nízké jakosti** s celní sazbou 12 EUR/t, o celkovém objemu 3 112 030 tun, z toho 572 000 t pochází se z USA, 38 853 t z Kanady, 2 378 387 t z ostatních třetích zemí a 122 790 t ze všech třetích zemí (dle NK č. 1067/2008),
- **dovozní kvóta pro ječmen** o celkovém objemu 307 105 t pocházející ze třetích zemí s platnou celní sazbou 16 EUR/t (dle NK č. 2305/2003);
- **dovozní kvóta pro sladovnický ječmen** o celkovém objemu 50 890 t pocházející ze třetích zemí s platnou celní sazbou 8 EUR/t (dle NK č. 1064/2009),
- **dovozní kvóta pro kukuřici** ze všech třetích zemí o celkovém objemu 277 988 t s nulovou celní sazbou (dle NK č. 969/2006),
- **dovozní kvóty pro kukuřici a čirok dovážené do Španělska** (2 mil. t kukuřice a 0,3 mil. t čiroku) a **kukuřici dováženou do Portugalska** (0,5 mil. t) se sníženým dovozním clem (dle NK č. 1296/2008). Smlouva mezi USA a EU umožnila tento dovoz od roku 1995/1996 v kompenzaci za ztrátu USA za trhy na Iberském poloostrově.
- **dovozní kvóta pro pšenici tvrdou** s nulovou celní sazbou v množství 50 000 t pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001),
- **dovozní kvóta pro vysoce jakostní pšenici obecnou a tvrdou** s nulovou celní sazbou v množství 300 000 t pocházející ze všech třetích zemí (dle NK č. 2133/2001),

Intervenční systém obilovin v EU v marketingovém roce 2013/2014

Intervenční nákup pro obiloviny je na základě platné legislativy v EU otevřen od 1. 11. 2013. V tomto kontextu jsou aktuální zejména následující evropská nařízení v rámci SOT:

- Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“)
- Nařízení Rady (ES) č. 72/2009 o úpravách společné zemědělské politiky změnou nařízení (ES) č. 247/2006, (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1405/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008, (ES) č. 479/2008 a zrušení nařízení (EHS) č. 1883/78, (EHS) č. 1254/89, (EHS) č. 2247/89, (EHS) č. 2055/93, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 2596/97, (ES) č. 1182/2005 a (ES) č. 315/2007 („Health Check“).
- Nařízení Komise č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.
- Nařízení Komise č. 742/2010 o změně nařízení (EU) č. 1272/2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence.

Základní podmínky intervenčního nákupu obilovin v EU pro marketingový rok 2013/2014 jsou obdobné jako v roce předchozím:

- ⇒ Evropskou komisí je v rámci všech členských států EU 27 pro hospodářský rok 2012/2013 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecně v souhrnném objemu 3 miliony tun, které budou nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen a kukuřici je vyhlášen množstevní strop 0 tun.
- ⇒ Při intervenčním nákupu pšenice na úrovni EU nad 3 miliony tun, u ostatních obilovin v případě navýšení nulového stropu, bude nákup realizován formou nabídkového řízení, ve kterém se bude „soutěžit“ o co nejnižší nabídnutou cenu s tím, že o přijatelnosti nabídek bude rozhodovat EK.
- ⇒ K nabídkám pšenice podaným v období od 1. 11. 2013 do 31. 5. 2014 bude přistupováno dle data podání nabídky, tj. záleží na datu jejich podání v uvedeném období. V případě překročení množstevního stropu 3 miliony tun pšenice v rámci celé EU pokrátí Evropská komise nabídky podané v posledním vykazovaném období (prozatím nastaveno týdně, Evropská komise však může změnit na denní) před naplněním množstevního stropu koeficientem krácení tak, aby se celkové nabídnuté množství pšenice v rámci EU snížilo na max. 3 miliony tun.
- ⇒ Podaná nabídka pšenice je závazná, a proto ji až na jedinou výjimku není možno ani pozměnit, ani stáhnout. Danou výjimku tvoří uplatnění koeficientu krácení ze strany Evropské komise, na základě kterého může nabízející nabídku stáhnout do pěti dnů ode dne jeho zveřejnění.
- ⇒ Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.
- ⇒ V souladu s NK (ES) č. 1272/2009 nabízející hradí náklady spojené se stanovením obsahu kontaminujících látek.

Intervenční centra pro obiloviny

Nařízením Komise č. 1125/2010, kterým jsou stanovena intervenční centra pro obiloviny a kterým se mění NK č. 1173/2009 v souladu s horizontálním nařízením o intervencích NK 1272/2009 je publikován seznam intervenčních center ve státech EU. Seznam intervenčních center a skladů podléhá pravidelným aktualizacím, přičemž detaily k jednotlivým skladům jsou zveřejňovány prostřednictvím internetových stránek systému CIRCA Evropské komise:

http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/cereals/library?l=/publicdomain/cereals/intervention_facilities&vm=detailed&sb=Title

Reforma SOT pro období 2014 - 2020

Ve dnech 25. – 26. 6. 2013 projednala Rada výsledek trojstranných jednání s Evropským parlamentem a Komisí o čtyřech hlavních návrzích nařízení v souvislosti s reformou SZP a bylo dosaženo politické dohody s ostatními orgány EU o celém balíčku opatření pro reformu SZP pro období 2014 - 2020. Za

Litevského předsednictví by mělo do konce roku 2013 proběhnout formální schválení legislativních textů, dohoda o přechodných opatření pro rok 2014 a některé aspekty SZP, které jsou Radě vyhrazeny Lisabonskou smlouvou.

V rámci aktuální reformy SZP se podstata systému SOT (intervence a obchodní opatření) u obilovin zásadně nemění. Nastavení intervencí je ponecháno ve formě základní záchranné sítě, tak jak byla nastavena poslední reformou v roce 2008. V návaznosti na Lisabonskou smlouvu dochází zejména ke změnám komitologického charakteru, které vyústí v rozdělení řady pravidel v rámci SOT do prováděcích a delegovaných předpisů.

Dle kompromisu uzavřeného během Irského PRES bude pro vybrané polní plodiny novým prvkem SOT možnost smluvního vyjednávání pro uznané organizace producentů.

Vnější obchodní politika EU v oblasti obilovin

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání (např. s Marokem, Egyptem a Izraelem) o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Jednání s dalšími zeměmi pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další překážky obchodu.

Obiloviny představují poměrně citlivou položku mezinárodního obchodu, z čehož také vyplývá zvýšená míra ochrany produktů spadajících do této skupiny. To se odráží i ve vyšší hladině cel a uplatňování celních preferenčních kvót u obilovin. Od vstupu České republiky do EU určuje výši dovozních cel Integrovaný tarif EU (TARIC), vydávaný v souladu s Nařízením Rady (EHS) č. 2658/1987. Cla a kvóty mezi členskými státy EU byly zrušeny.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Česká republika vstupem do EU v roce 2004 přistoupila také k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru (EHP), který zahrnuje Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U obilovin je v jednotlivých zemích ESVO situace rozdílná. Norsko si při dovozu z EU ponechává clo u všech produktů pšenice, žita, ječmene a ovsu a některých ostatních obilovin (např. triticale), kdežto kukuřice, rýže a čirok jsou tímto clem zatíženy jen při jejich použití pro krmné účely. Dovozní cla do Norska se pohybují v rozmezí 188 až 263 EUR/t v závislosti na produktu. Island uplatňuje dovozní cla pouze na obiloviny pro krmné účely, a to ve výši 55,0 % ad valorem. Švýcarsko si pro dovoz z EU clo zachovalo u většiny obilovin (nulová cla jsou např. u některých položek rýže a ovsu). Na některé obiloviny Švýcarsko při dovozu z EU uplatňuje celní preferenční kvóty; při dovozech nad rámec těchto kvót se clo zvyšuje.

Preferenční dohody uzavřela EU také s kandidátskými balkánskými zeměmi. Albánie ponechává u některých druhů obilovin dovozní cla ve výši 2,0 % (pšenice, žito, ječmen, oves a kukuřice), ostatní jsou nulová. Bývalá jugoslávská republika Makedonie uplatňuje dovozní clo pouze u rýže (35,0 % ad valorem) a některých položek pšenice (15,0 % ad valorem + 0,1 EUR/kg, avšak ne více než 75,0 %). Dovoz obilovin do Černé Hory probíhá bezcelně. Chorvatsko k 1. 7. 2013 vstoupilo do EU a stálo se tak součástí jednotného trhu Evropské Unie.

Regionem, se kterým má EU sjednány Asociační dohody včetně dohod o volném obchodu, je oblast středomoří (EUROMED). U položek obilovin se situace v jednotlivých zemích liší. Např. Alžírsko uplatňuje pro dovoz z EU cla pouze pro ječmen neurčený k setí a dovoz některých dalších položek (jako např. pšenice, ovsu a kukuřice neurčených k setí) je bezcelní pouze v rámci celních preferenčních kvót. Mimo preferenční kvóty se dovozní clo u těchto produktů pohybuje v rozmezí 5,0 až 30,0 % ad valorem. Maroko u některých položek neuplatňuje dovozní clo vůbec (např. pšenice pro setí, žito, ječmen, oves, kukuřice k setí, zrna čiroku, ostatní obiloviny) a u jiných má otevřeny dovozní kvóty s různě vysokým preferenčním clem. I dovoz do Turecka je omezen preferenčními dovozními kvótami. U produktů neurčených k setí se dovozní cla mimo kvóty pohybují nejčastěji kolem 130,0 % ad valorem. Specifická je rýže, kde je dovozní clo stanoveno v rozmezí 10,0 až 45,0 % s tím, že položky s nejvyšším clem podléhají bezcelní preferenční kvótě. Egypt a Jordánsko dovozní cla na obiloviny z EU neuplatňují. Izrael má zavedeny bezcelní preferenční kvóty pouze u pšenice (při dovozu nad rámec těchto kvót se clo zvedá na 50,0 % ad valorem), jinak jsou cla při dovozu obilovin nulová. Tunisko v sektoru obilovin

uplatňuje buď nulové dovozní clo (žito, kukuřice) nebo clo v rozmezí 15,0 až 36,0 % ad valorem (pšenice, ječmen a rýže – s preferenčními celními kvótami pro dovoz z EU; oves, zrna čiroku, ostatní obiloviny). Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhají s Marokem, Tuniskem i Jordánskem a Egyptem.

V roce 2010 byla dokončena jednání o dohodách o volném obchodu se státy Andského společenství a Střední Ameriky (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador).

Dohoda s Kolumbií, prozatímně prováděna od srpna 2013, odstranila pro vývozce z EU dovozní cla do Kolumbie na pšenici, žito, ječmen, oves a ostatní obiloviny (položka KN 1008). Kukuřici Kolumbie z liberalizace dovozních cel vyjmula, a to se týká i rýže a zrn čiroku určených k lidské spotřebě. Dohoda s Peru je prozatímně prováděna od března 2013 a přispěla ještě k výraznější redukci dovozních cel u obilovin. V současnosti jsou všechna dovozní cla na obiloviny z EU nulová s tím, že na kukuřici a rýži je otevřena bezcelní preferenční kvóta.

Dohody s Hondurasem, Nikaraguou a Panamou vstoupily v platnost 1. srpna 2013. Podobně jako u Kolumbie i pro ně platí, že dovozní cla na kukuřici a rýži pocházející z EU jsou vyjmuta z liberalizace. Dovozy pšenice, žita, ječmene a ovsa do těchto zemí probíhají bezcelně.

Stále probíhá vyjednávání s Mexikem o možnosti revize dohody o volném obchodu se zemědělskými produkty (u obilovin uplatňuje Mexiko velmi diverzifikovaná dovozní cla v závislosti na položce (od 0 do 100 % ad valorem).

Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a Korejskou republikou je prozatímně prováděna již od 1. července 2011. Většina cel na dovoz obilovin do Jižní Koreje bude postupně snížena v rozmezí 4 až 15 let. Výjimku tvoří rýže, která byla z liberalizace vyjmuta a dvě položky ječmene, u kterých cla zůstávají na současné úrovni. Dovoz pšenice z EU do Jižní Koreje probíhá bezcelně již od července 2011.

V roce 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (DCFTA) s Vietnamem, v březnu 2013 byla zahájena jednání s Thajskem a v dubnu 2013 byla zahájena jednání o dohodě o volném obchodu také s Japonskem.

V prosinci 2012 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se Singapurem. Nicméně, v případě obilovin nedojde vstupem dohody v platnost k žádné změně, protože již nyní Singapur uplatňuje MFN dovozní clo 0 %.

Jednání o dohodě o volném obchodu s Ukrajinou byla dokončena v prosinci 2011, ale k jejímu podpisu vzhledem ke stavu politických vztahů s EU zatím nedošlo. Předpokládá se, že pokud Ukrajina učiní v této oblasti ústupky, bude snaha dohodu podepsat na konci listopadu 2013. V sektoru obilovin se oboustranně předpokládá otevření bezcelních dovozních kvót.

Byla dokončena jednání o dohodách o volném obchodu s Moldavskem, Gruzii a Arménií. K jejich podpisu by mělo dojít v listopadu 2013. K datu zpracování této přehledové zprávy nebyly konečné texty dohod zveřejněny, ale očekává se, že i v případě těchto zemí dojde k redukci dovozních cel na obiloviny pocházející z EU u Moldavska (Gruzie a Arménie je má nulová).

Jednání o zónách volného obchodu probíhají rovněž s řadou dalších zemí, např. s Indií nebo jihoamerickými zeměmi ze sdružení Mercosur.

V říjnu roku 2013 byla úspěšně ukončena jednání o dohodě týkající se volného obchodu s Kanadou. K datu zpracování situační a výhledové zprávy (SVZ) nebyl konečný text dohody zveřejněn. V červenci 2013 proběhlo první kolo jednání o transatlantickém obchodním a investičním paktu s USA, jehož součástí bude i liberalizace dovozních cel na obou stranách.

Dohody o partnerství a spolupráci, uzavřené s Čínou, Ruskem a dalšími zeměmi Společenství nezávislých států, nemají charakter dohod o volném obchodu.

Ruská federace se v roce 2012 stala členem světové obchodní organizace. Její vstup však neměl na dovozní cla v oblasti obilovin praktický žádný vliv. Dovozní MFN cla jsou téměř u všech položek obilovin (s výjimkou rýže) stanovena ve výši 5,0 % ad valorem.

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2012/2013 se sníženým množstvím počátečních zásob (1 338,8 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy také byla snižená úroveň počátečních zásob ve výši 1 210,2 tis. tun. Po podprůměrné sklizni v roce 2012, která však ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2012/2013, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, nastalo období, kdy se vyrovnávala nabídka s poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí výrazně ovlivněn (projevila se nepříznivá situace v konečných zásobách obilovin v EU a také pokles světových zásob obilovin) a měl stále u všech obilovin v ČR pokračující velmi vysoký cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2013 v množství 7 665,2 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi mírně nadprůměrné sklizně (sedmá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví mírné přebytky některých druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin různě kolísají směrem dolů.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2012 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2012 do 31. května 2013 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3 miliony tun. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2012 do 31. května 2013 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2012/2013 dány stejně dobré předpoklady jako v předchozím marketingovém roce 2011/2012 a tak docházelo (i přes podprůměrnou sklizeň) k jeho vysoké realizaci výhradně z volného trhu. Vývoz z volného trhu směřoval především do stávajících členských států EU (Německo, Polsko, Rakousko).

V metodice šetření některých údajů ČSÚ o jednotlivých ukazatelích rostlinné výroby byly provedeny některé významné změny. Vzhledem ke vzniku nové organizace územní samosprávy již nejsou výsledky jednotlivých šetření vztaheny na okresy, nýbrž na nově vzniklé územně samosprávné celky (kraje). Od roku 2003 již také nedochází k šetření sklizňových ploch, ale pro účely výpočtu průměrného hektarového výnosu se využívá plocha osevní zjištěná k 31. 5. daného roku. Tato plocha může být následně aktualizována v případě, že se výměra sklizně dané komodity výrazně odlišuje od plochy osevu.

Podle šetření ČSÚ o struktuře osevních ploch k 31. 5. 2013 došlo k mírnému navýšení ploch ozimých obilovin o 60,2 tis. ha, tj. o 6,6 %. U jarních obilovin došlo vlivem pozdního nástupu jara k poklesu osevních ploch o 76,7 tis. ha, tj. o 14,6 %.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahovaly licenční režimy, vyhlašovány nařízením vlády. Některý dovoz a vývoz produktů, který patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty jsou stanovena v Nařízení komise č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu je stále aktuální. S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Plodinová burza Brno, Obchodní burza Hradec Králové, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, I. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují

sdužováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech (ZVS) a k němu se vztahující vyhlášky č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami. V současné době, tj. k 31. 10. 2013, již není provozován žádný zemědělský veřejný sklad. ZVS byly zrušeny na vlastní žádost a nebo byly uvedeny do klidového režimu.

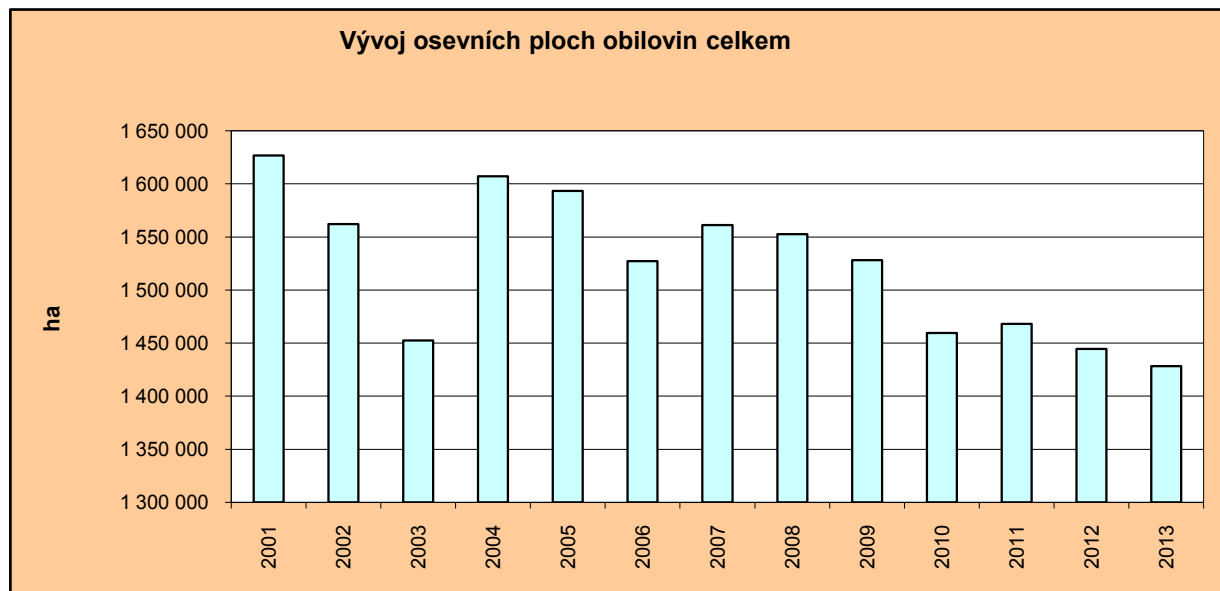
OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2013 ve výši 7 665,2 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 9. 2013, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1 069,7 tis. tun (tj. o 16,2 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o velmi výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné se sklizňovými ročníky 2001 a 2005. Tato produkce se historicky řadí na sedmé místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o mírně nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500 - 6 000 tis. tun obilovin celkem. Podle ukončených rozborů by neměl být problém se zajištěním dostatku kvalitní potravinářské pšenice, a to i přes určitou nevyrovnanost kvality pšeničného zrna v Čechách a na Moravě. Charakteristickým rysem letošního ročníku jsou celkově velmi dobré hodnoty v parametrech objemové hmotnosti a čísla poklesu, určité problémy jsou v obsahu bílkovin a kvalitě bílkovin, zejména v Čechách, ale nejedná se o plošný problém. Kvalitu u sladovnického ječmene ze sklizně ročníku 2013 lze charakterizovat jako průměrnou, kdy sklizený ječmen vykazuje především vyšší hodnoty zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných. Příznivé jsou hodnoty vlhkosti, přepadu a klíčivosti. Obsah bílkovin a zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných je srovnatelný s hodnotami z předchozích let.

V letošním roce se dá předpokládat, že nadprůměrná sklizeň obilovin opět povede k tvorbě výrazných přebytků v celkové bilanci. Proto lze očekávat, že vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě obilovin bude nutné vzniklé přebytky odčerpat nezbytným vývozem (export v rámci EU a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin pro technické užití (bioetanol, energetická biomasa).

Graf. č. 1.

Pramen: ČSÚ

Osevní plochy

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 opětovně velmi mírně poklesla proti předchozímu roku o 16,5 tis. ha na 1 428,2 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o snížení o 1,1 %. U ozimých obilovin došlo k meziročnímu procentickému nárůstu u všech pěstovaných ozimů (u ozimé pšenice o 5,7 %, u ozimého žita o 22,7 %, u ozimé kukuřice o 1,1 %, u ozimé ječmene o 1,1 %, u ozimé ovesnice o 1,1 %, u ozimé rýže o 1,1 %).

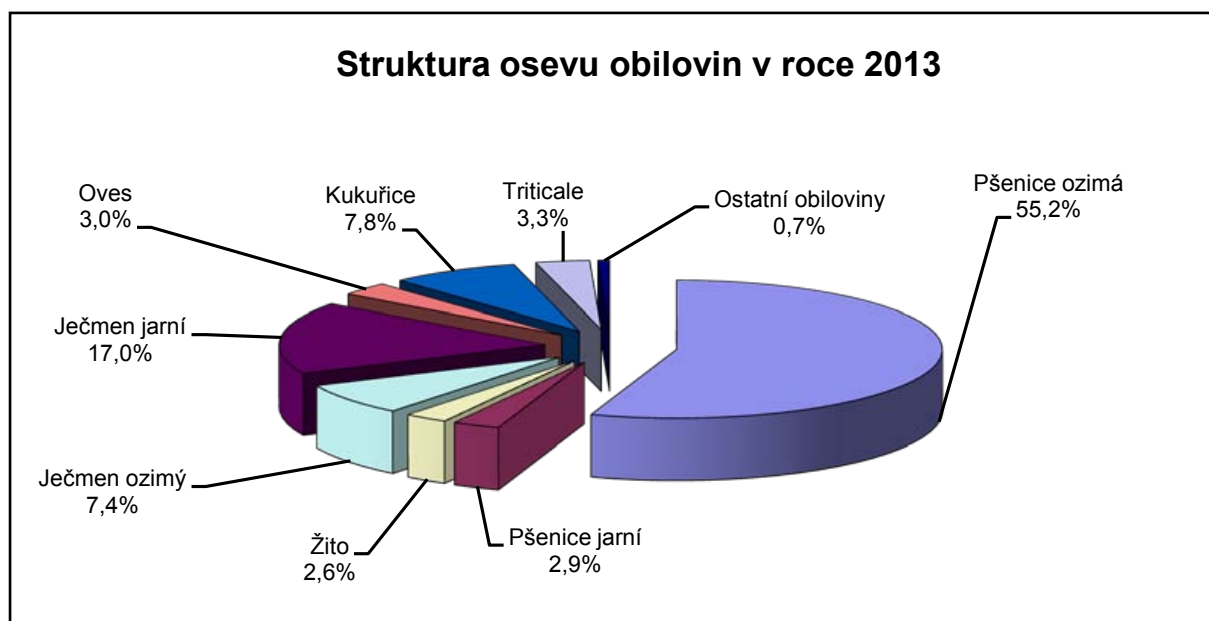
u ozimého ječmene o 8,4 % a u triticales o 5,9 %). U všech jarních obilovin (s výjimkou kukuřice na zrno) došlo ke snížení osevních ploch, a to zejména u jarní pšenice o 40,9 %, jarního ječmene o 14,6 %, ovsa o 14,2 % a u ostatních obilovin o 15,9 %. Z jarních obilovin byl zaznamenán nárůst pouze u kukuřice na zrno o 2,2 %.

V roce 2013 zaujímají zrniny celkem 1 446,0 tis. ha (58,4 %) celkové osevní plochy a obiloviny 57,7 % celkové osevní plochy.

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2013 je znázorněna v grafu č. 2.

Při porovnání osevních ploch roku 2013 s rokem 2012 je struktura osevních ploch obilovin velmi podobná. Procentický nárůst ve struktuře byl zaznamenán u všech ozimých obilovin, z toho nejvyšší u ozimé pšenice o 3,6 % na 55,2 %, dále u ozimého ječmene na 7,4 % - tj. o 0,6 %, u žita o 0,5 % na 2,6 % a u triticales o 0,5 % na 3,3 %. Pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly všechny jarní obiloviny s výjimkou kukuřice na zrno. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u velmi významné jarní obiloviny – ječmene jarního o 2,7 %, další snížení je u jarní pšenice o 1,9 %, u ovsa o 0,5 % a ostatních obilovin o 0,1 %. Navýšení je pouze u kukuřice na zrno o 0,2 % na 7,8 %.

Graf č. 2.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2013 se očekává průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 5,37 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o velmi vysoký nárůst o 0,84 t/ha (tj. o 18,5 %). Výrazné zvýšení výnosu se očekává téměř u všech ozimých obilovin (s výjimkou u žita). Nejvyšší nárůst je především u ozimé pšenice o 1,44 t/ha (tj. o 33,2 %), další pak u ozimého ječmene o 0,56 t/ha (tj. o 14,1 %) a u triticales o 0,39 t/ha (tj. o 9,0 %). Z jarních druhů obilovin se předpokládá zvýšení hektarových výnosů pouze u jarního ječmene o 0,42 t/ha (tj. o 9,7 %) a u jarní pšenice o 0,10 t/ha (tj. o 2,4 %). Snížení výnosu se očekává u ozimého žita o 0,09 t/ha (tj. o 1,9 %) a z jarních obilovin u kukuřice na zrno o 1,06 t/ha (tj. o 13,6 %), u ovsa o 0,04 t/ha (tj. o 1,2 %), a u ostatních obilovin o 0,51 t/ha (tj. o 26,7 %).

Jak je z uvedených údajů patrné má kromě obvyklé výměry pěstovaných obilovin na konečnou produkci významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu.

Počáteční zásoby

K nárůstu počátečních zásob obilovin v roce 2012 došlo především vlivem vysoké sklizně v předchozím marketingovém roce 2011/2012 a také vlivem nízké domácí spotřeby v tomto marketingovém ročníku. V letošním marketingovém roce 2013/2014 je očekáván pokles počátečních zásob obilovin až na hranici 1 338,8 tis. tun. V meziročním srovnání jde o snížení zásob o 401,7 tis. tun (tj. o 23,1 %).

Předpokládaná nadprůměrná úroveň sklizně v roce 2013, vysoký vývoz obilovin do zahraničí a nulový intervenční nákup vytvářejí předpoklady pro obdobnou hladinu počátečních zásob obilovin v příštím marketingovém roce 2014/2015 na úrovni 1 462,0 tis. tun.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ ^{*)} 2014
Osevní plocha	tis. ha	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 454,4	1 428,2
Výnos	t/ha	5,37	5,08	4,70	5,60	4,53	5,37
Výroba	tis. t	8 369,5	7 832,0	6 877,5	8 284,8	6 595,5	7 665,2
Počáteční zásoby	tis. t	1 210,1	1 409,9	1 510,7	1 542,8	1 740,5	1 338,8
Dovoz celkem	tis. t	126,8	73,8	101,6	140,6	284,9	181,0
Celková nabídka	tis. t	9 706,4	9 315,7	8 489,9	9 968,2	8 620,9	9 185,0
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	5 833,0	5 388,0	5 480,0	5 510,0	5 438,9	5 435,0
z toho – potraviny	tis. t	1 987,0	2 045,0	2 101,0	2 212,0	2 103,0	2 099,0
– osiva	tis. t	347,0	333,0	338,0	330,5	337,0	346,0
– krmiva	tis. t	3 187,0	2 777,0	2 768,0	2 734,5	2 759,0	2 722,0
– technické užití	tis. t	312,0	233,0	273,0	233,0	239,9	268,0
Vývoz celkem	tis. t	2 272,5	2 073,2	1 791,8	2 717,6	1 843,2	2 288,0
Intervenční nákup	tis. t	191,1	343,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	191,1	0,0	324,7	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	343,8	19,1	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	8 296,6	7 805,0	6 947,1	8 227,6	7 282,1	7 723,0
Konečné zásoby	tis. t	1 409,9	1 510,7	1 542,8	1 740,5	1 338,8	1 462,0
Konečné zásoby/celkové užití	%	16,99	19,36	22,21	21,15	18,38	18,93
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	24,17	28,04	28,15	31,59	24,62	26,90

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR
^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2012/2013 se celkem dovezlo ze zahraničí 284,9 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku zvýšení o 144,3 tis. tun. Z dlouhodobého pohledu je tento objem dovezených obilovin nebývale vysoko nad obvyklým průměrem dovozu, který se pohybuje v rozmezí 80 – 140 tis. tun. Obdobný, velmi vysoký objem jako v marketingovém roce 2012/2013 byl dovezen také v marketingovém roce 2006/2007, kdy bylo do ČR dovezeno 384,3 tis. tun obilovin. Převážná část dovozu ročníku 2012/2013 byla realizována prostřednictvím dovozu kvalitních partií sladovnického ječmene a velmi kvalitních partií potravinářské pšenice a žita, ale také kukuřice na zrno. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitroujinního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 281,4 tis. tun

obilovin a dovoz z třetích zemí činil 3,5 tis. tun. Očekávaná úroveň dovozu v marketingovém roce 2013/2014 ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2012/2013 předpokládá, že dojde vlivem nadprůměrné produkce obilovin v ČR ke snížení dovozu na hladinu 181,0 tis. tun.

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 2006 – 2013 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	30,4	208,7	245,2	2006/2007	384,3
2007	175,6	89,4	265,0	2007/2008	179,7
2008	90,3	72,9	163,2	2008/2009	126,8
2009	53,9	44,3	98,2	2009/2010	73,8
2010	29,5	70,3	99,8	2010/2011	101,6
2011	31,3	75,7	107,0	2011/2012	140,6
2012	64,9	196,8	261,7	2012/2013	284,9
2013	88,1	59,4 *)	147,5 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 9 185,0 tis. tun pro marketingový rok 2013/2014 je o 564,1 tis. tun (tj. 6,5 %) vyšší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného navýšení je zcela patrné, že dojde k mírnému zvýšení úrovně zásob při nárůstu výše vývozních dispozic.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2013/2014 je očekávaná celková domácí spotřeba ve výši 5 435,0 tis. tun. Ve srovnání se skutečností marketingového roku 2012/2013 je nevýznamně nižší o 3,9 tis. tun (0,1 %). Rozdíl je tvořen mírným snížením ve využití obilovin na potraviny. Všechny obiloviny, které jsou určeny pro využití na technické užití, jsou buď zpracovávány na bioetanol, etanol a nebo jsou využity jako energetická plodina pro výrobu biomasy (žito, oves, triticales, kukuřice aj.) – bioplynové stanice. V roce 2012 byla z obilovin pro účel výroby bioetanolu využita pouze kukuřice na zrno a u ostatních tradičních obilovin na jejich technické užití (pšenice, triticales) bylo využito pouze na výrobu biomasy.

Vývoz

Původních, poměrně vysokých předpokladů celkového vývozu v marketingovém roce 2012/2013 bylo sto procentně dosaženo a bylo opětovně docíleno velmi vysoké úrovně vývozu. Celková úroveň vývozu se nacházela ve výši 1 843,2 tis. tun. Vývoz byl uskutečňován především z volného trhu.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2013/2014 dosahuje znovu vysoké úrovně (s ohledem na nadprůměrnou sklizeň obilovin v ČR) 2 288,0 tis. tun. Z tohoto množství představuje 1 510,0 tis. tun (tj. 66,0 %) pšenice, 255,0 tis. tun (tj. 11,1 %) ječmene a 431,0 tis. tun kukuřice (tj. 18,8 %). Vývozní množství předpokládá uskutečnění vývozu především z volného trhu. Očekávaný vývoz v rámci EU by měl být 1 264,0 tis. tun (tj. 98,9 %) a vývoz do třetích zemí ve výši 24,0 tis. tun (tj. 1,1 %).

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 2006 – 2013 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2006	798,1	918,4	1 716,5	2006/2007	1 472,6
2007	554,2	817,0	1 371,2	2007/2008	1 343,2
2008	526,2	876,9	1 403,1	2008/2009	2 272,5
2009	1 395,6	1 178,5	2 574,1	2009/2010	2 073,2
2010	894,7	936,9	1 831,6	2010/2011	1 791,8
2011	854,9	1 322,0	2 176,9	2011/2012	2 717,6
2012	1 395,6	1 036,6	2 432,2	2012/2013	1 843,2
2013	806,6	385,6 *)	1 192,2 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2012/2013 došlo po třiletém navyšování konečných zásob především vlivem podprůměrné sklizně k výraznému snížení na konečnou úroveň 1 338,8 tis. tun. V meziročním porovnání se jedná o pokles o 401,7 tis. tun (23,1 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k snížení o 945,5 tis. tun na úroveň 7 282,1 tis. tun. Tento pokles pramení především z mírného snížení užití obilovin na potraviny a sníženého vývozu.

Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává mírné navýšení konečných zásob do úrovně 1 462,0 tis. tun především v souvislosti s nadprůměrnou produkcí obilovin ze sklizně roku 2013, nulovým intervenčním nákupem obilovin ve stávajícím marketingovém roce a stále velmi vysokým vývozem obilovin na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou i nadále silně ovlivněny aktuální cenovou úrovní obilovin v zahraničí.

Cenový vývoj

Cenový vývoj jednotlivých druhů obilovin byl za posledních devět ročníků značně rozkolísán. Byl výrazně ovlivňován dosaženou výší produkce obilovin v ČR, ale také v zahraničí. První, velmi vysoký nárůst cen obilovin byl patrný především v ročníku 2003, kdy ceny rozhodujících obilovin (pšenice potravinářská a sladovnický ječmen) po žních pokořily hranici 4 000 Kč/t. Avšak v následujícím roce 2004, vlivem rekordní produkce obilovin, ceny obilovin významně poklesly a dostaly se ještě pod hranici, kde byly v roce 2003. Potravinářské a krmné obiloviny se obchodovaly pod hranicí 3 000 Kč. Postupný nárůst cen obilovin začal až po žních roku 2006 a tento trend pokračoval i po žních 2007, kdy byla postupně u potravinářské pšenice prolomena hranice 5 000 Kč/t a následně i 6 000 Kč/t. Obdobný vývoj cen byl i u ostatních druhů obilovin. V dalším roce 2008 pod vlivem velmi vysoké domácí, evropské i světové produkce obilovin došlo ke strmému pádu cen všech obilných komodit, které se pohybovaly v cenovém rozmezí od 2 250 do 3 073 Kč/t. V marketingovém roce 2009/2010 díky pokračující velmi dobré produkci obilovin jak v EU - 27 tak i ČR pokračoval cenový propad všech obilných komodit, a to jak světových tak i evropských a potažmo i domácích cen obilovin. Cenový pokles se projevil především u nejvíce obchodované komodity - u pšenice potravinářské, kdy v druhé polovině marketingového roku 2009/2010 dosahovala cenové hladiny v rozmezí od 2 661 do 2 810 Kč/t. V roce 2010 vzhledem k průměrné sklizni obilovin s nevyrovnanými jakostními ukazateli v ČR a také s ohledem na situaci na světových a evropských trzích, ceny obilovin začaly velmi rychle narůstat a byly na poměrně vysoké cenové hladině po celý marketingový rok 2010/2011. Tento nastoupený trend vysokých cen pokračoval i v marketingových ročnících 2011/2012 a 2012/2013.

Vzhledem k předpokládané nadprůměrné sklizni obilovin v ČR s dobrými jakostními ukazateli lze v tomto sklizňovém roce očekávat, že se tento trend ve vývoji cen bude pozvolna měnit, a to jak u potravinářského, tak především u krmného obilí. Bilance obilovin pro marketingový rok 2013/2014 bude stále mírně přebytková vzhledem k odhadované vyšší sklizni obilovin v ČR.

Současný charakter vnitřního trhu se zcela zákonitě bude promítat do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Zvýšený odhad světové produkce pšenice marketingového roku 2013/2014 na 692,6 mil. tun (nárůst o 6,0 %), předpoklad nárůstu světových zásob obilovin na 367,4 mil. tun (především díky zvýšení zásob kukuřice - nárůst o 26,3 mil. tun a pšenice - nárůst o 5,3 mil. tun), signály o zvýšené produkci obilovin na trhu EU (299,1 – 299,3 mil. tun) a očekávaná nadprůměrná domácí produkce budou důvodem pro vyrovnanou nebo sníženou poptávku po všech obilovinách. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou převážně klesat. Dle predikce cen se očekává, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2013 úrovně 4 100 – 4 500 Kč/t a u krmné pšenice 3 800 – 4 000 Kč/t. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat výrazný pokles cenových průměrů, a to u krmného ječmene na 3 600 – 3 800 Kč/t, u ovsa 3 500 – 3 700 Kč/t a u kukuřice 4 100 – 4 400 Kč/t.

U sladovnického ječmene se předpokládá, že i přes smluvní zajištění rozsahu jeho pěstování se cenová hladina bude pohybovat na úrovni 4 800 – 5 100 Kč/t. U partií potravinářského žita se očekává cena v rozmezí 3 600 – 4 000 Kč/t.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů za marketingový rok 2012/2013

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	746,0	69,4	815,4	30,6	98,0	284,3	382,3	50,8	44,2	119,3	11,9	1 454,4
Výnos	t/ha	4,34	4,09	4,32	4,81	3,98	4,31	4,23	3,39	4,31	7,78	1,91	4,53
Výroba	tis. t	3 234,9	284,0	3 518,9	147,0	390,4	1 226,1	1 616,5	172,0	190,4	928,1	22,7	6 595,5
Počáteční zásoby	tis. t			1 118,5	11,5			303,3	24,3	42,6	239,2	1,1	1 740,5
Dovoz – v rámci EU	tis. t			68,9	34,6			35,5	0,8	0,3	140,4	0,9	281,4
Dovoz – třetí země	tis. t			0,1	0,4			0,0	0,0	0,0	2,8	0,2	3,5
Dovoz celkem	tis. t			69,0	35,0			35,5	0,8	0,3	143,2	1,1	284,9
Celková nabídka	tis. t			4 706,4	193,5			1 955,3	197,1	233,3	1 310,5	24,9	8 620,9
Dom. spotřeba celkem ¹⁾	tis. t			3 040,0	120,0			1 500,0	132,0	171,0	466,9	9,0	5 438,9
z toho – potraviny	tis. t			1 250,0	100,0			700,0	30,0	0,0	17,0	6,0	2 103,0
– osiva	tis. t			190,0	8,0			95,0	14,0	12,0	16,0	2,0	337,0
– krmiva	tis. t			1 450,0	10,0			700,0	85,0	119,0	394,0	1,0	2 759,0
– technické užití	tis. t			150,0	2,0			5,0	3,0	40,0	39,9	0,0	239,9
Vývoz - v rámci EU	tis. t			1 105,8	25,0			258,9	33,5	16,8	381,9	8,6	1 830,5
Vývoz – třetí země	tis. t			1,8	0,0			1,5	9,3	0,0	0,1	0,0	12,7
Vývoz celkem	tis. t			1 107,6	25,0			260,4	42,8	16,8	382,0	8,6	1 843,2
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			4 147,6	145,0			1 760,4	174,8	187,8	848,9	17,6	7 282,1
Konečné zásoby	tis. t			558,8	48,5			194,9	22,3	45,5	461,6	7,3	1 338,8
Kon. zás./celk.užití	%			13,47	33,42			11,07	12,74	24,21	54,38	41,34	18,38
Kon. zás./dom.spotřeba	%			18,38	40,39			12,99	16,88	26,59	98,87	80,83	24,62

Pramen: ČSÚ, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SZIF a SSHR

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2013/2014, vycházející z odhadů k 15. září 2013

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	788,4	41,0	829,0	37,5	106,3	242,7	349,0	43,6	46,8	111,9	10,0	1 428,2
Výnos	t/ha	5,78	4,19	5,70	4,72	4,54	4,73	4,67	3,35	4,70	6,72	1,40	5,37
Výroba	tis. t	4 554,2	171,7	4 725,9	177,1	481,9	1 147,8	1 629,7	146,1	219,8	752,6	14,0	7 665,2
Počáteční zásoby	tis. t			558,8	48,5			194,9	22,3	45,5	461,6	7,3	1 338,8
Dovoz ze zemí EU	tis. t			30,0	6,0			105,0	0,0	0,0	36,0	1,0	178,0
Dovoz z třetích zemí	tis. t			1,0	1,0			0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0
Dovoz celkem	tis. t			31,0	7,0			105,0	0,0	0,0	36,0	2,0	181,0
Celková nabídka	tis. t			5 315,7	232,6			1 929,6	168,4	265,3	1 250,2	23,3	9 185,0
Domácí spotř. celkem¹⁾	tis. t			2 968,0	154,0			1 450,0	124,0	187,0	543,0	9,0	5 435,0
z toho – potraviny	tis. t			1 210,0	140,0			700,0	27,0	0,0	16,0	6,0	2 099,0
– osiva	tis. t			188,0	8,0			105,0	14,0	12,0	17,0	2,0	346,0
– krmiva	tis. t			1 450,0	6,0			640,0	80,0	125,0	420,0	1,0	2 722,0
– technické užití	tis. t			120,0	0,0			5,0	3,0	50,0	90,0	0,0	268,0
Vývoz do zemí EU	tis. t			1 500,0	35,0			245,0	30,0	17,0	430,0	7,0	2 264,0
Vývoz do třetích zemí	tis. t			10,0	0,0			10,0	2,0	0,0	1,0	1,0	24,0
Vývoz celkem	tis. t			1 510,0	35,0			255,0	32,0	17,0	431,0	8,0	2 288,0
Intervenční nákup	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t			4 478,0	189,0			1 705,0	156,0	204,0	974,0	17,0	7 723,0
Konečné zásoby	tis. t			837,7	43,6			224,6	12,4	61,3	276,2	6,3	1 462,0
Kon. zás./ celkové užití	%			18,71	23,07			13,17	7,95	30,05	28,36	37,06	18,93
Kon. zás./dom. spotřeba	%			28,22	28,31			15,49	10,00	32,78	50,87	70,0	26,90

Pramen: ČSÚ¹⁾, MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně zásob SSHR

Výskyt škodlivých organismů v porostech obilovin v ČR v roce 2013

Virové zakrslosti a jejich přenašeči

Inspektoři Státní rostlinolékařské správy (SRS) odpozorovali na jaře 2013 celkem 151 porostů podezřelých z výskytu virových zakrslostí. Pozitivních vzorků na výskyt virových zakrslostí bylo 23 (15 %). Z pozitivních vzorků bylo 17 vzorků (74 %) infikováno WDV a 6 vzorků (26 %) infikováno směsnou infekcí WDV + BYDV. Nejčastější výskyty viróz byly zaznamenány ve Středočeském, Olomouckém a Pardubickém kraji.

V polních podmínkách se u porostů s výskytem virových zakrslostí hodnotil také plošný rozsah a intenzita napadení virózy (procentické vyjádření je uvedeno v tabulce).

Plošný rozsah a intenzita napadení infikovaných porostů obilnin virovými zakrslostmi na jaře roku 2013

Plošný rozsah napadení virózy	Intenzita napadení virózy
slabý výskyt (méně než 5 % napadené plochy, napadeny jednotlivé rostliny) – 96 %	slabá (rostliny s barevnými změnami na listech) – 96 %
střední výskyt (5 – 25 % napadené plochy, ohniskové napadení) – 4 %	střední (rostliny s barevnými změnami a slabými příznaky zakrslosti – zkrácení rostlin o méně než 50% normálního vzrůstu) – 4 %
silný výskyt (více než 25 % napadené plochy, plošné napadení) – 0 %	silná (rostliny výrazně zakrsle – zkrácení rostlin o 50 a více % normál. vzrůstu) – 0 %

K datu 7. 10. 2012 byly odpozorovány pouze 2 porosty. V nově založených porostech ozimých obilnin nebyl k uvedenému datu zjištěn výskyt žádného ze zmiňovaných virů.

Průzkum výskytu přenašeče WDV kříška polního (*Psammotettix alienus*) byl na jaře 2013 prováděn ve 33 porostech obilnin, přičemž v 39 porostech (12%) byl zaznamenán jeho výskyt. Intenzita výskytu kříška v napadených porostech byla u 80 % porostů slabá (méně než 3 dospělci na 100 smyků), u 20 % porostů střední (3 – 7 dospělci na 100 smyků) a u 0 % porostů silná (více než 7 dospělci na 100 smyků). V rezervoárech virových zakrslostí a na novém osevu ozimých obilnin byl potvrzen jeho výskyt v 17 porostech z 19 (89 %). Intenzita výskytu kříška v napadených porostech byla u 65 % porostů slabá, u 24 % porostů střední a u 11 % porostů silná.

Kromě kříška byl sledován i výskyt hlavního přenašeče BYDV mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*). Ta je spolu s ostatními druhy mšic monitorována pomocí sacích pastí typu Johnson-Taylor a informace o výskytech jsou průběžně zveřejňovány v Aphid bulletinu SRS. V porostech se mšice začaly objevovat ve větších počtech až od 25. týdne. Nejvyšší odchvy byly zaznamenány v 28. a 31. týdnu. V porovnání s rokem 2012, je zde patrný posun vrcholu letu, což lze vysvětlit průběhem počasí. S příchodem studené fronty v následujících dnech se četnost snížila na meziroční průměr. Srpen a první polovina září sice přály přeletu mšic na další hostitelské rostliny, nicméně se četnost pohybovala na nízké úrovni. Od 36. týdne došlo k podzimnímu přeletu, počty však zůstaly na meziročním průměru.

Snětivosti

Výskyt původců snětivostí z rodu *Tilletia* byl hodnocen především na základě vzorků zrna pšenice odebraných při sklizni. K 7. 10. 2013 bylo prozatím odebráno 211 vzorků, z nichž 23 vzorků bylo pozitivních. Na výskyt *T. caries* připadal podíl 52 % z pozitivních vzorků, na výskyt *T. controversa* podíl 22 %, na směsné výskyty *T. caries* + *T. controversa* podíl 4 %, *Tilletia caries* + *T. controversa* + *T. laevis* byla potvrzena ve 22 %.

Ostatní škodlivé organismy

Pěstitelský rok 2012/2013 byl co do průběhu počasí byl opět velmi různorodý a s tím souvisle i výskyt škodlivých organismů. Obecně se však v porovnání s minulým rokem vyskytovalo nižší množství organismů škodících na porostech obilnin. V důsledku bohaté sněhové pokrývky nedošlo k poškození porostů ozimých. Na některých lokalitách však naopak v důsledku dlouhodobé sněhové pokrývky došlo k silnějším výskytům sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*) a také ke škodlivým výskytům hraboše polního (*Microtus arvalis*). Chladné počasí v měsíci březnu a na počátku dubna způsobilo výrazné zpoždění vegetace, vlivem častých srážek byly pozemky zamokřené a nedostupné pro mechanizaci, takže docházelo ke zpoždění agrotechnických prací, jako je předset'ová příprava pozemků, setí jařin, přihnojování porostů ozimů a aplikace herbicidů. Zpoždění vegetace představovalo na počátku sezóny minimálně 2–3 týdny. Agrotechnické práce mohly být zahájeny až počátkem dubna, a to pouze v nejteplejších oblastech. V druhé dekádě dubna se však práce intenzivně rozběhly ve všech regionech. Při sledování houbových chorob bylo zjištěno nejvíce středních až silných výskytů v období května a června u padlí pšenice a padlí ječmene (*Blumeria graminis*), tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*), endofytické tmavohnědé skvrnitosti ječmene (*Ramularia collo-cygni*), spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*), síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) a hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens* subsp. *triticultura*). Dále byly v menším rozsahu zaznamenány střední výskyty tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*), světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*), chorob pat stébel (původci - *Rhizoctonia cerealis*, *Gaeumannomyces graminis*, *Oculimacula yallundae*, *Fusarium* spp.) a obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*). Slabé výskyty byly zaznamenány u růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.) a černí obilnin (*Cladosporium* spp., *Alternaria* spp.) těsně před sklizní.

V případě živočišných škůdců bylo zjištěno nejvíce středních výskytů hraboše polního (*Microtus arvalis*), kohoutků (*Oulema* spp.), bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera virgifera*), mšic (Aphidoidea), kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) a zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*). V menším rozsahu byly pozorovány významnější výskyty třásněnek (Thysanoptera), kříška polního (*Psammotettix alienus*), hrbáče osenního (*Zabrus tenebrioides*), obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*), bejlomorky sedlové (*Haplodiplosis marginata*), plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*), zelenušky žlutopásé (*Chlorops pumilionis*) a bzunky ječné (*Oscinella frit*).

Z plevelů se významněji vyskytovaly zejména pcháč rolní (*Cirsium arvense*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), svízel přítula (*Galium aparine*), heřmánkovec nevonný (*Tripleurospermum inodorum*), violka rolní (*Viola arvensis*), chundelka metlice (*Apera spica-venti*), oves hluchý (*Avena fatua*), ježatka kuří noha (*Echinochloa crus-galli*) a penízek rolní (*Thlaspi arvense*).

Podrobné informace o výskyttech škodlivých organismů a poruch jsou k dispozici na webových stránkách SRS (www.srs.cz).

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 9. 2013 se odhaduje v ČR sklizeň pšenice v roce 2013 v množství 4 725,9 tis. tun. Z tohoto množství je 4 554,2 tis. tun pšenice ozimé (tj. 96,4 % celkové výroby) a 171,7 tis. tun pšenice jarní (tj. 3,6 % z celkové výroby). Celková výroba pšenice výrazně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 1 207,0 tis. tun, tj. o 34,3 %. Toto snížení vyplývá především z nárůstu produkce pšenice ozimé o 1 319,3 tis. tun, tj. o 40,8 %.

Na vzrůstu výroby pšenice v roce 2013 se jednak podílí nadprůměrný hektarový výnos ozimé pšenice, ale také nárůst osevních ploch. Pšenice tak nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 61,6 % nabídky všech obilovin.

Při hodnocení letošního výrazného zvýšení úrody pšenice je zapotřebí znovu si uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo opět počasí. To umožnilo zemědělcům na podzim roku 2012 provést bezproblémovou přípravu a také setí ozimů, kdy se podařilo zasít ozimé obiloviny převážně v odpovídajícím agrotechnickém termínu. Ozimy vzešly poměrně brzy a vlivem příznivých srážkových a teplotních poměrů byl jejich stav na podzim dobrý. Většina porostů byla vyrovnaná, přiměřeně hustá a byla připravena na zimní období. Sněhová pokrývka pokryla většinu území ČR již na počátku prosince a souvislá vrstva sněhu o různé výšce byla na pozemcích až do konce měsíce ledna. Porostům ozimů tak prakticky nehrozilo žádné nebezpečí, přestože se v měsíci lednu 2013 teplota pohybovala od -1 °C až do -18 °C. Zima ročníku 2012/2013 nezpůsobila žádné výrazné problémy v přezimování porostů (kromě některých podmáčených porostů). Přes pozdější nástup jara (cca o 10 – 14 dnů) začaly porosty ozimých pšenic v druhé polovině dubna postupně regenerovat a dostávat se do kondice. Ke konci měsíce dubna se sice projevil mírný nedostatek vláhy, ale začátkem měsíce května přišly vydatné srážky, výrazně se ochladilo a to napomohlo rostlinám k tomu, aby se v dostatečné míře formovaly výnosové prvky. Počátek sklizně obilovin byl přerušován velmi častými a vydatnými srážkami, které způsobily snížení některých kvalitativních parametrů sklizeného zrna. Letošní úroveň výroby pšenice se přibližuje sklizňovému ročníku 2011 (4 913,0 tis. tun). Vysoká, nadprůměrná úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 510,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 120,0 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 477 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2013 byly potvrzeny celkově velmi dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 76 % vzorků z letošní sklizně, což je nezvykle vysoké procento (v loňském roce to bylo 47 % v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Letošní výsledky ukazují na nadprůměrné hodnoty objemové hmotnosti a čísla poklesu a průměrné hodnoty obsahu a kvality bílkovin. Určité rozdíly v kvalitě pšenice se projevují na úrovni jednotlivých krajů v důsledku výkyvů počasí v jednotlivých regionech, zejména po deštích v měsíci srpnu při pozdější sklizni. Vliv mají samozřejmě i odlišnosti v pěstebních technologiích. Specifitou tohoto ročníku je výskyt námele v pšenici.

Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2013/2014 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2013 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 46 1100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2013 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – sedítest (ml) ^{*)}	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
2007	785,0	42	320,0	13,1	5,5	0,6
2008	794,0	38	328,0	12,3	4,5	0,3
2009	775,0	43	329,0	12,5	4,5	0,9
2010	766,0	41	278,0	12,9	4,6	0,8
2011	788,0	45	255,0	12,2	3,9	1,2
2012	778,0	51	296,0	13,7	4,0	1,9
2013 ^{**)}	809,0	42	338,0	12,7	4,3	1,1

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

Poznámka: *) Sedimentační test prováděn složitějším Zelenyho testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

**) Výsledky hodnocení 477 vzorků pšenice

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 46 1100-2

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ^{**)}
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	37,4	32,4	52,1	70,2	32,8	50,6	12,8
objem. hmotnost nižší než 760 g/l	14,0	13,7	26,0	40,6	11,8	24,2	3,8
Zelenyho test nižší než 30 ml [*]	17,2	29,0	8,8	7,5	10,5	1,0	10,1
číslo poklesu nižší než 220 s [*]	11,0	8,2	2,2	26,8	30,2	14,4	3,1
bílkoviny nižší než 12 %	19,6	42,2	33,9	23,6	42,3	15,2	27,0
bílkoviny nižší 11,5 % [*]	9,9	28,7	19,3	13,2	28,9	9,6	17,2
obsah příměsí ^{*)}	34,7	24,8	22,0	28,1	37,1	39,6	37,5
obsah nečistot ^{*)}	31,2	17,6	51,6	41,0	68,3	40,0	56,4

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.

Poznámka: *) Jakostní ukazatele podle ČSN 46 1100-2 platné od 1. 7. 2002

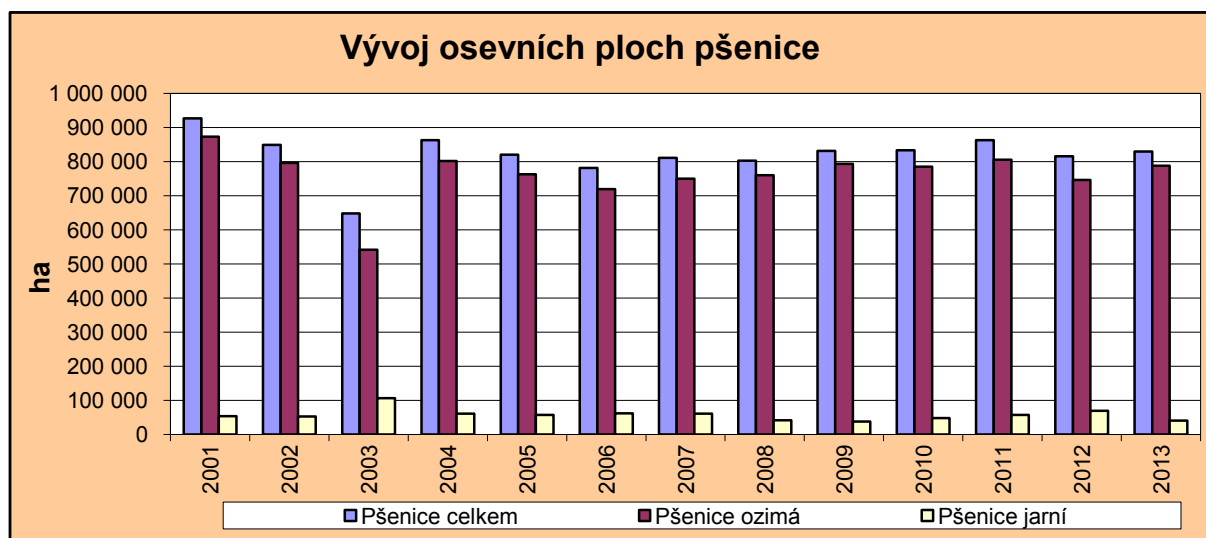
**) Výsledky hodnocení 477 vzorků pšenice

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 proti předchozímu roku 2012 vzrostla o 14,0 tis. ha (tj. 1,7 %) a dosáhla výměry 829,4 tis. ha. Tento nárůst osevních ploch způsobila pšenice ozimá, která se více méně navrátila k obvyklému průměru posledních šesti let (773,4 tis. ha). Osevní plocha pšenice ozimé meziročně vzrostla o 42,4 tis. ha, (tj. o 5,7 %) na 746,0 tis. ha. U pšenice jarní došlo k výraznému poklesu osevních ploch o 28,4 tis. ha (tj. 40,9 %).

Ozimá pšenice v roce 2013 tak stále zůstává naší nejrozšířenější pěstovanou plodinou. Důvody určité stability pěstování spočívají především ve výnosové jistotě s možností exportu a možnost případné nabídky do intervenčního nákupu.

Graf. č. 3.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2013 se očekává v roce 2013 u pšenice celkem průměrný výnos ve výši 5,70 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst o 1,38 t/ha (tj. o 31,9 %). Nárůst výnosu u ozimé pšenice o 1,44 t/ha (tj. o 33,2 %) na 5,78 t/ha je způsoben jednak vlivem příznivých povětrnostních podmínek během celého zimního období, kdy porosty ozimých pšenic ve většině oblastí ČR byly pod sněhovou pokrývkou, a dále pak vlivem deštivého a chladného počasí v měsíci květnu 2013, tj. v období, kdy se formují generativní orgány rostlin, které mají podstatný vliv na výši výnosů. V porovnání v dlouhodobé časové řadě je výnos srovnatelný s ročníkem 2008 (5,77 t/ha). Pšenice jarní také zaznamenala zvýšení hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2012 o 0,10 t/ha, tj. o 2,4 %.

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ ^{*)} 2014
Osevní plocha	tis. ha	802,3	831,3	833,6	863,1	815,4	829,4
Výnos	t/ha	5,77	5,24	4,99	5,69	4,32	5,70
Výroba	tis. t	4 631,5	4 358,1	4 161,6	4 913,0	3 518,9	4 725,9
Počáteční zásoby	tis. t	701,3	783,2	924,0	985,1	1 118,5	558,8
Dovoz celkem	tis. t	44,7	32,3	23,5	39,6	69,0	31,0
Celková nabídka	tis. t	5 377,5	5 173,6	5 109,1	5 937,7	4 706,4	5 315,7
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	2 967,0	2 850,0	3 005,0	3 035,0	3 040,0	2 968,0
z toho - potraviny	tis. t	1 200,0	1 250,0	1 285,0	1 290,0	1 250,0	1 210,0
- osiva	tis. t	192,0	185,0	195,0	195,0	190,0	188,0
- krmiva	tis. t	1 450,0	1 285,0	1 370,0	1 400,0	1 450,0	1 450,0
- technické užití	tis. t	125,0	130,0	155,0	150,0	150,0	120,0
Vývoz celkem	tis. t	1 595,3	1 338,3	1 180,3	1 784,2	1 107,6	1 510,0
Intervenční nákup	tis. t	32,0	61,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	32,0	0,0	61,3	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	61,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 594,3	4 249,6	4 124,0	4 819,2	4 147,6	4 478,0
Konečné zásoby	tis. t	783,2	924,0	985,1	1 118,5	558,8	837,7
Konečné zásoby/celkové užití	%	17,05	21,74	23,89	23,21	13,47	18,71
Konečné zásoby/ domácí spotřeba	%	26,40	32,42	32,78	36,85	18,38	28,22

Pramen: ČSÚ,¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR, *) údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby pšenice pro marketingový rok 2013/2014 proti předchozímu roku významně poklesly o 559,7 tis. tun (tj. o 50,0 %) na 558,8 tis. tun. Tento stav počátečních zásob je možné na počátku marketingového roku 2013/2014 hodnotit jako silně podprůměrný s ohledem na skutečnost, že tyto zásoby zahrnují i státní hmotné rezervy. Obdobná úroveň zásob pšenice byla v marketingovém roce 2007/2008 (549,4 tis. tun).

Dovoz

Vzhledem k podprůměrné sklizni v roce 2012 a k nutné potřebě zajištění vyrovnané bilance v této komoditě se předpokládá v marketingovém roce 2012/2013 dovoz kvalitní pšenice pro potřeby potravinářského průmyslu a osiv ve výši 65,0 tis. tun. Skutečný dovoz v marketingovém roce 2012/2013 činil 69,0 tis. tun pšenice. Více než polovina (74,0 %) celkového dovozu byla uskutečněna v první polovině marketingového roku 2012/2013.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává podstatně nižší úroveň dovozu (zajištění nejkvalitnějších partií pšenice pro potravinářský průmysl a osiv) než v roce předchozím. Celkový dovoz (v rámci EU a třetí země) se předpokládá ve výši 31,0 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	7,0	12,9	19,9	2005/2006	23,9
2006	11,0	30,8	41,8	2006/2007	64,3
2007	33,5	9,3	42,8	2007/2008	30,6
2008	21,3	26,1	47,4	2008/2009	44,7
2009	18,6	22,6	41,2	2009/2010	32,3
2010	9,7	20,4	30,1	2010/2011	23,5
2011	3,1	24,6	27,7	2011/2012	39,6
2012	15,0	48,1	63,1	2012/2013	69,0
2013	20,9	16,3 *)	37,2 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

Pro marketingový rok 2012/2013 činila celková nabídka pšenice 4 706,4 tis. tun. Jednalo se o jednu z nejnižších nabídek pšenice za posledních pět let. Podobná nabídka byla ve sklizňovém ročníku 2007 (4 518,9 tis. tun). Přesto tato nízká nabídka neomezila předpoklady poměrně vysokých vývozních dispozic, a to i s ohledem na výrazný nárůst cen nejen v Evropě, ale i ve světě. Při plném pokrytí požadavků potravinářského a především krmivářského průmyslu činily disponibilní možnosti vývozu pšenice 1 110,0 tis. tun (výhradně z volného trhu).

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2013/2014 činí 5 315,7 tis. tun, což představuje postupné navýšení o 609,3 tis. tun (tj. 12,9 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se o částečné navýšení v úrovni celkové nabídky (vzhledem k počátečním zásobám pšenice), která vyplývá z letošní nadprůměrné sklizně.

Tato celková nabídka tak opětovně neomezí vývozní dispozice. Očekává se, že nižší tempo vývozu do zahraničí z předchozího ročníku se nebude opakovat, ale vývoz že bude pokračovat ve zvýšeném objemu, a to i s ohledem na možné kolísání světových a evropských cen.

Potravinářské užití

Celková spotřeba mouky dlouhodobě klesala a v roce 2005 byla prolomena hranice hodnoty 90 kg/osobu a rok. V marketingovém roce 2008/2009 pokračoval nepříznivý vývoj v bilanci zahraničního obchodu s moukou a výrobky z mouky. Objem dovozu těchto výrobků do ČR se neustále zvyšoval a tak i v marketingovém roce 2009/2010 opět mírně vzrostl a činil 51,0 tis. tun. V následujícím marketingovém roce 2010/2011 byl zaznamenán pokles v dovozu pšeničné mouky, kdy došlo ke snížení o 14,8 tis. tun (tj. o 29,0 %) na úroveň 36,2 tis. tun. Obdobná úroveň dovozu pšeničné mouky byla i v marketingovém roce 2011/2012, a to ve výši 38,0 tis. tun. V minulém marketingovém roce 2012/2013 nastalo určité zvýšení dovozu o 10,5 tis. tun (tj. o 27,6 %) na úroveň 48,5 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává podstatně nižší úroveň dovozu pšeničné mouky (s ohledem na nadprůměrnou produkci pšenice) do výše 35,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 došlo k určité stagnaci vývozu pšeničné mouky. Vývoz do konce marketingového roku činil 11,8 tis. tun a představoval čtvrtou nejnižší úroveň vývozu od marketingového roku 1995/1996. Tento trend pokračoval i v marketingovém roce 2009/2010, kdy se vyvezlo pouhých 6,4 tis. tun. V následujícím marketingovém roce došlo k mírnému oživení vývozu pšeničné mouky

a vyvezlo se celkem 12,6 tis. t. Daleko vyšší nárůst ve vývozu pšeničné mouky byl v marketingovém roce 2011/2012, kdy činilo navýšení 11,3 tis. tun (89,7 %) a vývoz celkem byl ve výši 23,9 tis. tun. Další zvýšení vývozu pokračovalo i v marketingovém roce 2012/2013, kdy bylo dosaženo celkové úrovně vývozu pšeničné mouky 31,2 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává obdobná úroveň vývozu jako předchozím ročníku.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2011 dosáhla podle ČSÚ 130,4 kg v hodnotě zrna (101,7 kg v hodnotě mouky) a vzrostla oproti předchozímu roku o 10,4 kg (8,7 %). Zastavil se tak trend poklesu ve spotřebě pšenice pro lidskou výživu.

Dovoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	7,5	9,3	16,8	2005/2006	17,1
2006	7,8	11,3	19,1	2006/2007	28,2
2007	16,9	16,3	33,2	2007/2008	33,8
2008	17,5	23,6	41,1	2008/2009	50,6
2009	27,0	27,0	54,0	2009/2010	51,0
2010	24,0	19,6	36,0	2010/2011	36,2
2011	16,6	17,5	34,1	2011/2012	38,0
2012	20,5	21,9	42,4	2012/2013	48,5
2013	26,6	11,3 ^{*)}	37,9 ^{*)}	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna 2013

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	16,5	7,7	24,2	2005/2006	9,9
2006	2,2	3,6	5,8	2006/2007	7,7
2007	4,1	4,5	8,6	2007/2008	11,2
2008	6,7	6,3	13,0	2008/2009	11,8
2009	5,5	3,6	9,1	2009/2010	6,4
2010	2,8	6,9	9,7	2010/2011	12,6
2011	5,7	11,1	16,8	2011/2012	23,9
2012	12,8	18,0	30,8	2012/2013	31,2
2013	13,2	4,5 ^{*)}	17,7 ^{*)}	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna 2013

Spotřeba na osivo

Spotřeba pšenice na osiva marketingového ročníku 2012/2013 byla proti předchozímu ročníku mírně nižší a v konečném výsledku činila 190,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává obdobná spotřeba na osiva jako v roce předchozím a to ve výši 188,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2012/2013 došlo k velmi mírnému nárůstu její krmné spotřeby na 1 450,0 tis. tun (meziročně o 50,0 tis. tun, tj. o 3,6 %), což je výsledek přesunu ve spotřebě na krmiva mezi krmnou pšenici a krmným ječmenem.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2012/2013 byly určité problémy (především v oblastech ČR, které byly nejvíce postiženy suchem) se zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru vzhledem k podprůměrné produkci této komodity.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem stejná míra v užití pšenice pro krmivářské účely ve výši 1 450,0 tis. tun.

Technické užití

Pšenice, jako surovina pro produkci bioetanolu, musí deklarovat vyšší obsah škrobu a měla by splňovat další, určitá jakostní kritéria (minimální číslo poklesu, obsah příměsí a nečistot). Proto je nutné odmítnout určité názory, že na líh se může zpracovávat obilí poďradné, poškozené či napadené chorobami (plísň, mykotoxiny apod.) a škůdci.

V roce 2012 se předpokládalo stále nízké užití pšenice pro účely zpracování na bioetanol, který se využívá pro dopravní účely. Využití pšenice pro tyto účely nebylo žádné, ale vzhledem k zvyšující se poptávce po energetické biomase v ČR bylo spotřebováno pro tyto účely 150,0 tis. tun

Pro marketingový rok 2013/2014 se předpokládá nižší užití pšenice pro tyto potřeby do výše 120,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2012/2013 se očekával určitý propad v objemu vývozu pšenice v důsledku podprůměrné sklizně. Po sklizni se předpokládal celkový vývoz ve výši 1 100,0 tis. tun, a to především z pohledu zajištění dodávek stálých odběratelů kvalitní suroviny v EU a také v důsledku o něco nižších cen, které v této době v ČR byly. Tempo vývozu, hlavně v první polovině marketingového roku 2012/2013, bylo stále vysoké a vyvezlo se 605,5 tis. tun pšenice. Předmětem vývozu byla většinou pšenice potravinářská z volného trhu. S ohledem na výši produkce pšenice v marketingovém roce 2012/2013 bylo celkem vyvezeno vysoké množství pšenice ve výši 1 107,6 tis. tun. Vývoz se uskutečňoval především do zemí EU (Německo – 82,8 %, Polsko – 7,9 %, Rakousko – 4,4 % z celkového objemu vývozu).

Z důvodu nadprůměrné produkce pšenice a určité stagnace domácí spotřeby se očekává v marketingovém roce 2013/2014 pokračování vysoké úrovně vývozu. Tuto variantu potvrzuje dosavadní tempo vývozu, neboť od počátku marketingového roku bylo vyvezeno za dva měsíce (červenec, srpen) 199,0 tis. tun pšenice.

Předpokládaný vývoz pšenice v množství 1 510,0 tis. tun jak do zemí EU, tak do třetích zemí, vyplývá z bilančního přebytku.

Vývoz pšenice a soureže v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	695,7	798,6	1 494,3	2005/2006	1 277,6
2006	479,0	523,9	1 002,9	2006/2007	767,0
2007	243,1	554,2	797,3	2007/2008	899,6
2008	345,4	601,4	946,8	2008/2009	1 595,3
2009	993,9	761,8	1 755,7	2009/2010	1 338,3
2010	576,5	670,3	1 246,8	2010/2011	1 180,3
2011	510,0	920,8	1 430,8	2011/2012	1 784,2
2012	863,4	605,5	1 468,9	2012/2013	1 107,6
2013	502,1	199,0 *)	701,1 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2012/2013 došlo ke snížení celkového užití pšenice vzhledem k poklesu objemu vývozu pšenice v roce 2012. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2011/2012 se snížilo celkové užití pšenice o 671,6 tis. tun (tj. o 13,9 %) na úroveň 4 147,6 tis. tun. Konečné zásoby se výrazně snížily a skončily na podprůměrné hladině 558,8 tis. tun.

Za předpokladu uskutečnění uvažované spotřeby pšenice na krmiva v množství 1 450,0 tis. tun a realizaci narůstajícího vývozu pšenice ve výši 1 510,0 tis. tun, dojde v marketingovém roce 2013/2014 ke zvýšení v celkovém užití pšenice na úroveň 4 478,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem se jedná o nárůst o 330,4 tis. tun (tj. o 8,0 %). Konečné zásoby by měly také vzrůst a měly by se dostat na přijatelnou úroveň 837,7 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2006/2007 – 2013/2014 (bez DPH)

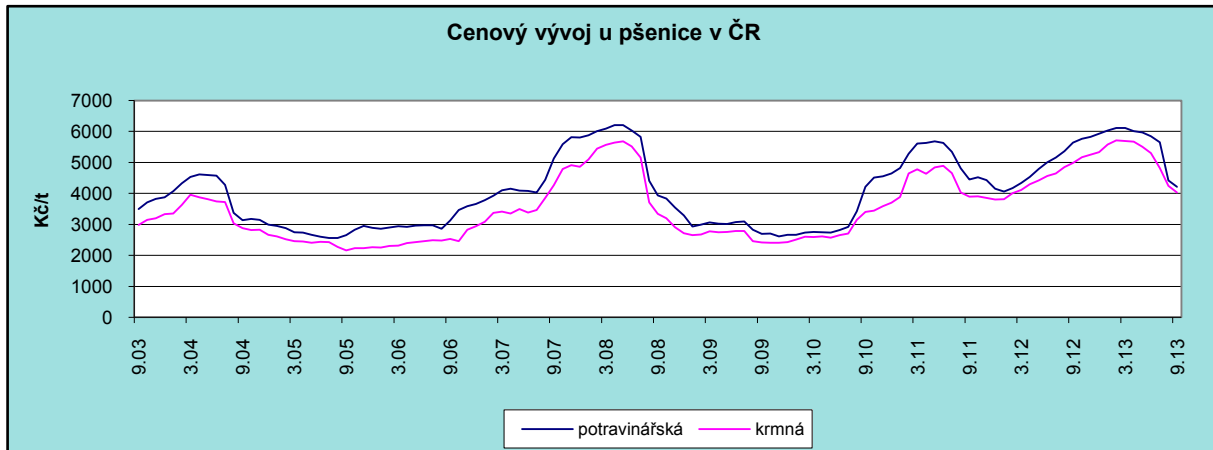
Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	2006/2007	2 969	2 860	3 126	3 467	3 584	3 655	3 780	3 923	4 100	4 154	4 089	4 076
	2007/2008	4 026	4 435	5 133	5 591	5 819	5 806	5 876	6 015	6 098	6 207	6 210	6 036
	2008/2009	5 832	4 409	3 932	3 829	3 549	3 284	2 928	2 987	3 063	3 025	3 010	3 073
	2009/2010	3 093	2 821	2 693	2 698	2 612	2 663	2 661	2 733	2 756	2 741	2 731	2 810
	2010/2011	2 916	3 426	4 218	4 510	4 558	4 649	4 816	5 280	5 610	5 629	5 687	5 634
	2011/2012	5 348	4 808	4 551	4 527	4 426	4 155	4 057	4 171	4 339	4 529	4 788	5 005
	2012/2013	5 161	5 371	5 645	5 769	5 831	5 932	6 033	6 116	6 117	6 019	5 972	5 847
	2013/2014	5 656	4 424	4 216									
Pšenice krmná	2006/2007	2 482	2 478	2 527	2 455	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/2008	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/2009	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/2010	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/2011	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/2012	4 654	4 031	3 895	3 907	3 854	3 797	3 814	4 011	4 106	4 294	4 415	4 566
	2012/2013	4 642	4 854	4 983	5 169	5 247	5 335	5 576	5 714	5 695	5 672	5 505	5 306
	2013/2014	4 815	4 241	4 022									

Pramen: ČSÚ

V marketingovém roce 2012/2013 s ohledem na podprůměrnou sklizeň obilovin s nevyrovnanými jakostními ukazateli, ale také vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, ceny všech obilovin začaly různě postupně narůstat a držely se na velmi vysoké cenové hladině po celý marketingový rok. V ČR ihned po sklizni ceny pšenice začaly velmi mírně narůstat a jejich růst pokračoval prakticky celý marketingový rok. V polovině marketingového roku 2012/2013 byla u pšenice potravinářské prolomena cenová hladina 6 000 Kč/t. U pšenice krmné rovněž probíhal cenový nárůst v rozmezí od 4 642 Kč/t do 5 714 Kč/t. Cenové maximum bylo docíleno u pšenice potravinářské v měsíci březen 2013 – 6 117 Kč/t a u pšenice krmné v měsíci únor 2013 – 5 714 Kč/t.

Vzhledem k nadprůměrné produkci pšenice s výbornou kvalitou ze sklizně roku 2013 nejen v ČR, ale i v sousedních státech, lze očekávat i s ohledem na vývoj cen ve světě postupný pokles cen na vnitřním trhu na hladinu 4 100 – 4 500 Kč/t u pšenice potravinářské. U pšenice krmné se očekává v tomto období průměrná cena 3 800 – 4 000 Kč/t.

Graf č. 4.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2013, stanovená ČSÚ podle údajů k 15. 9. 2012 dosahuje výše 177,1 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2012 to představuje nárůst produkce o 30,1 tis. tun (tj. o 20,5 %). Po mírném zvýšení produkce žita v předchozím ročníku se jedná o další, velmi mírné oživení zájmu zemědělců o pěstování této komodity. Důvodem tohoto zvýšeného zájmu je především nedostatek této komodity na obilním trhu, možnost vývozu a poměrně vysoké ceny. Přesto je nutné stále mít na zřeteli, že pokud se žito neuplatní jako potravinářské (nesplní kvalitativní požadavky), tak nenajde uplatnění ani v krmném užití. K určitému omezení jeho pěstování přispívá i změna stravovacích zvyklostí, kdy se snižuje spotřeba klasického žitného chleba a roste poptávka po bílém pšeničném pečivu. Žito, jako nenáročná plodina, by měla mít své nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, na půdách písčitéch, kde poskytuje větší stabilitu výnosu než ostatní obiloviny a dále je ceněna jeho odolnost vůči mrazu a zimním podmínkám (viz kritická zima ročníku 2002/2003 a i zima ročníku 2011/2012).

Další mírný nárůst produkce roku 2013 představuje zastavení trendu poklesů ročníků 2005, 2006 a 2010, ve kterých zemědělci také ztráceli zájem pěstovat tuto tradiční komoditu. Dosažená produkce žita sice pokrývá potřeby domácího zpracovatelského průmyslu, ale přesto bude zapotřebí ve stávajícím marketingovém roce 2013/2014 dovoz určitého množství kvalitního potravinářského žita ze zahraničí.

Kvalitu žita ze sklizně 2013 lze podle konečných výsledků (41 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako průměrnou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 74 % vzorků, v roce 2012 – 84 %). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je srovnatelná s ročníky 2004 a 2008, kdy byly stanoveny obdobné parametry kvality. Hodnocení kvality žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že značná část letošní sklizně žita vyhovuje kvalitativním požadavkům normy.

Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 46 1100-4

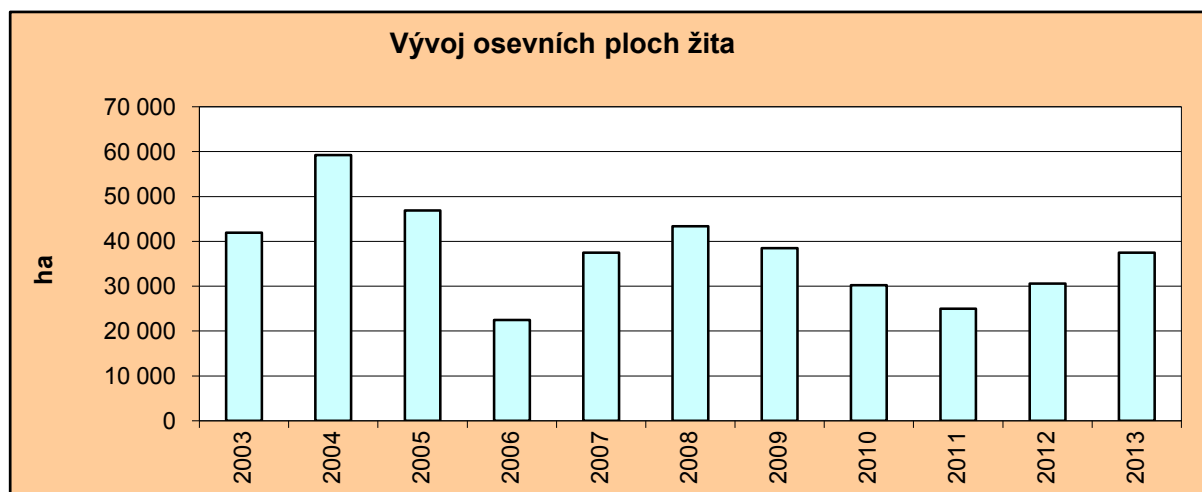
Ukazatel jakosti	2009	2010	2011	2012	2013 *)
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	6,9	28,8	0,0	5,0	0,0
Číslo poklesu menší než 120 s	1,0	57,7	66,0	16,0	0,0
Příměsi	2,8	9,6	3,5	3,9	19,5
Nečistoty	2,8	1,9	0,5	1,1	2,4

Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o., Agrotest fyto, s.r.o.; *) Výsledky hodnocení 41 vzorků žita

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 bylo žito pěstováno v ČR na 37,5 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému navýšení osevních ploch o 6,9 tis. ha (tj. o 22,5 %). Toto zvýšení sice ukončilo situaci v poklesu pěstebních ploch žita, které zde byly v předchozích sklizňových ročnících, ale problémy související se zhoršenými odbytovými podmínkami vyřešeny nebyly. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro produkci na výrobu bioetanolu.

Graf. č. 5.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Odhadovaný hektarový výnos žita ve sklizňovém roce 2013 dosáhl výše 4,72 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku nepatrné snížení o 0,09 t/ha (tj. o 1,9 %). Na mírném snížení výnosu měly vliv především nepříznivý průběh počasí v době sklizně v oblastech, kde se žito nejvíce pěstuje (např. kraj Vysočina).

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ ^{*)} 2014
Osevní plocha	tis. ha	43,4	38,5	30,2	25,0	30,6	37,5
Výnos	t/ha	4,83	4,63	3,91	4,74	4,81	4,72
Výroba	tis. t	209,8	178,1	118,2	118,5	147,0	177,1
Počáteční zásoby	tis. t	2,8	33,2	36,3	9,5	11,5	48,5
Dovoz celkem	tis. t	5,5	5,2	22,6	22,4	35,0	7,0
Celková nabídka	tis. t	218,1	216,5	177,1	150,4	193,5	232,6
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	151,8	146,5	142,0	104,0	120,0	154,0
z toho – potraviny	tis. t	140,0	135,0	122,0	95,0	100,0	140,0
– osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	9,8	9,5	8,0	5,0	8,0	8,0
– krmiva	tis. t	2,0	2,0	12,0	4,0	10,0	6,0
– technické užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	33,1	33,7	25,6	34,9	25,0	35,0
Celkové užití	tis. t	184,9	180,2	167,6	138,9	145,0	189,0
Konečné zásoby	tis. t	33,2	36,3	9,5	11,5	48,5	43,6
Konečné zásoby/celkové užití	%	17,95	20,13	5,69	8,25	33,42	23,07
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	21,86	24,76	6,71	11,02	40,9	28,31

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEIPoznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR ^{*)} údaje kromě osevní plochy - odhad

Počáteční zásoby

Vzhledem k tomu, že celkové zásoby zahrnovaly i žito s nevhodnou kvalitou pro potravinářské zpracování, jejich celkový objem byl v předchozích letech na vysoké úrovni. Vlivem průměrné produkce žita v ročníku 2009, nízkého dovozu a nezměněné domácí spotřeby v marketingovém roce 2009/2010 došlo v marketingovém roce 2010/2011 k malému meziročnímu navýšení o 3,1 tis. tun na průměrnou úroveň 36,3 tis. tun. V souvislosti s nízkou produkcí žita ze sklizně roku 2010 došlo k výraznému poklesu těchto zásob na úroveň 9,5 tis. tun. Po velmi mírném navýšení produkce žita v marketingovém roce 2012/2013 došlo k mírnému navýšení počátečních zásob o 3,0 tis. tun na celkovou úroveň 11,5 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 došlo k výraznému nárůstu počátečních zásob do úrovně 48,5 tis. tun, a to především v důsledku zvýšené produkce a nezvykle vysokému dovozu v předchozím marketingovém roce 2012/2013.

Dovoz

Po velmi nízkém dovozu v marketingových ročnících 2007/2008 a 2008/2009 pokračovala stagnace v dovozu i v následujícím marketingovém ročníku 2009/2010 a jeho úroveň činila 5,2 tis. tun. Vlivem nízké a nekvalitní sklizně v marketingovém roce 2010/2011 došlo ke zvýšení úrovně dovozu do celkové výše 22,6 tis. tun. Další, velmi výrazné navýšení pokračovalo v marketingovém roce 2012/2013, kdy celková úroveň dovozu dosáhla výše 35,0 tis. tun.

Vysoké snížení úrovně dovozu se očekává v marketingovém roce 2013/2014, a to na hladinu 7,0 tis. tun.

Dovoz žita v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	4,4	6,0	10,4	2005/2006	11,8
2006	5,8	41,2	47,0	2006/2007	77,1
2007	35,9	3,2	39,1	2007/2008	5,4
2008	2,2	3,2	5,4	2008/2009	5,5
2009	2,3	3,3	5,6	2009/2010	5,2
2010	1,9	7,7	9,6	2010/2011	22,6
2011	14,9	11,0	25,9	2011/2012	22,4
2012	11,4	19,8	31,2	2012/2013	35,0
2013	15,2	4,2 *)	19,4 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2013/2014 podle aktuálního předpokladu výše 232,6 tis. tun. Nabídka žita tak dosáhne proti předchozí sezóně navýšení o 39,1 tis. tun (tj. o 20,2 %). Toto zvýšení je ovlivněno zvýšenou produkcí v roce 2013.

Potravinářské užití

Potravinářské užití žita bylo v posledních letech stabilizované a bylo realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V minulém marketingovém roce 2012/2013 došlo k mírnému růstu potravinářské spotřeby na úroveň 100,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává výraznější nárůst v potravinářském užití žita do výše 140,0 tis. tun a to především vzhledem k očekávané vyšší domácí produkci žita.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2011 byla na úrovni 11,7 kg v hodnotě zrna. V hodnotě mouky to činí 9,1 kg na obyvatele a rok. Podobně jako u pšenice, také i u žita došlo k nárůstu ve spotřebě v porovnání s předchozím rokem o 0,7 kg (tj. o 5,9 %).

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pícninářské účely, se v marketingovém roce 2013/2014 očekává stejná úroveň jako v roce předchozím, a to ve výši 8,0 tis. tun. Určitá stabilizace je dána opětovným zájmem zemědělců o tuto komoditu.

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává mírné snížení v rozsahu užití žita ke krmným účelům vzhledem k použití jiných, vhodnějších krmných obilovin potřebných k výrobě krmných směsí.

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2012/2013 byl oproti předchozímu marketingovému roku o 9,9 tis. tun nižší (tj. o 28,4 %).

V roce 2013 se očekává další zvýšená produkce žita, a tak se předpokládá, že v marketingovém roce 2013/2014 bude realizován vývoz na podstatně vyšší úrovni ve výši 35,0 tis. tun.

Vývoz žita v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	26,7	47,2	73,9	2005/2006	86,1
2006	38,9	13,6	52,5	2006/2007	25,5
2007	11,9	25,8	37,7	2007/2008	34,2
2008	8,4	8,4	16,8	2008/2009	33,1
2009	24,7	13,5	38,2	2009/2010	33,7
2010	20,2	16,3	36,5	2010/2011	25,6
2011	9,3	16,1	25,4	2011/2012	34,9
2012	18,8	14,2	33,0	2012/2013	25,0
2013	10,8	5,7 ^{*)}	16,5 ^{*)}	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2012/2013 bylo zaznamenáno ve srovnání s předchozím obdobím zvýšení v celkovém užití žita a jeho výše činila 145,0 tis. tun, především vlivem vyšší domácí spotřeby než v roce minulém. Konečné zásoby významně vzrostly a dosáhly nadprůměrné úrovně 48,5 tis. tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2013/2014 se očekává nárůst v celkovém užití do úrovně 189,0 tis. tun. Konečné zásoby by pak měly mírně poklesnout na hladinu 43,6 tis. tun, díky vyššímu vývozu.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2006/2007 – 2013/2014 (bez DPH)

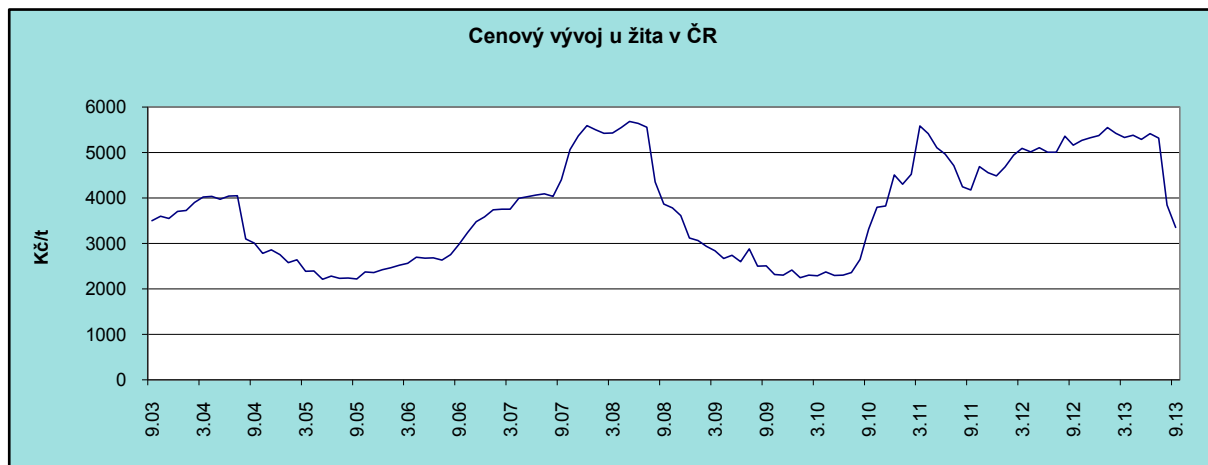
Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	2006/2007	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/2008	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/2009	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/2010	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/2011	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/2012	4 705	4 245	4 170	4 689	4 556	4 482	4 680	4 943	5 085	5 011	5 099	5 005
	2012/2013	5 000	5 358	5 160	5 264	5 318	5 372	5 543	5 420	5 324	5 378	5 282	5 413
	2013/2014	5 314	3 844	3 351									

Pramen: ČSÚ

Kvalitní potravinářské žito patřilo v předchozích letech mezi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnově zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavním důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím, tak na zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita, která bývala v ČR v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin, začala výrazně klesat na počátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pozvolna pokračoval až do poloviny marketingového roku 2006/2007. Poté cenová hladina žita začala stagnovat, aby v závěru marketingového roku zahájila velmi pomalý vzestup. Cenový růst dále pokračoval v marketingovém roce 2007/2008 se svým vrcholem v měsíci květen 2008, kdy CZV dosáhla úrovně 5 679 Kč/t. Poté ceny sice mírně poklesly, ale byly stále poměrně vysoké. Tento vývoj pokračoval až do srpna roku 2008. Od druhé poloviny marketingového roku 2008/2009 následoval výrazný pád cen této značně rizikové plodiny. V následujícím marketingovém roce 2009/2010 ceny žita stagnovaly a byly mírně nad hranicí 2 000 Kč/t. V marketingovém roce 2010/2011 došlo ke skokovému zvýšení cen obilovin a tudíž i žita a tento nástup velmi vysokých cen pokračoval i v marketingovém roce 2011/2012. Nebývale vysoký cenový vývoj pokračoval i v marketingovém roce 2012/2013, kdy ceny žita neklesly pod cenovou hladinu 5 000 Kč/t.

Na vnitřním trhu se žitem budou v marketingovém roce 2013/2014 ceny, obdobně jako u ostatních druhů obilovin, pod vlivem cenového propadu. K výraznému snížení u žita zřejmě přispěje celková situace v produkci obilovin nejen ve světě, ale i v celé Evropě. Vývoj ceny tak bude odpovídat podmínkám na trhu. Lze očekávat oproti jiným komoditám opětovný strmý pád ceny žita. Předpokládá se, že cena velmi kvalitních partií potravinářského žita se bude v závěru marketingového roku 2013/2014 pohybovat v rozmezí 3 600 – 4 000 Kč/t.

Graf č. 6.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

JEČMEN

Výroba

Odhad celkové sklizně ječmene dle ČSÚ k 15. 9. 2013 je na úrovni 1 629,7 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 481,9 tis. tun (tj. 29,6 %) ječmene ozimého a 1 147,8 tis. tun (tj. 70,4 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene se nevýznamně zvýšila proti skutečnosti předchozího roku o 13,2 tis. tun, tj. o 0,8 %. Na tomto zvýšení produkce má podíl především ozimý ječmen, kde se projevila nárůst výroby o 91,5 tis. tun (tj. o 23,4 %). U výroby jarního ječmene byl zaznamenán propad produkce o 78,3 tis. tun (tj. o 6,4 %).

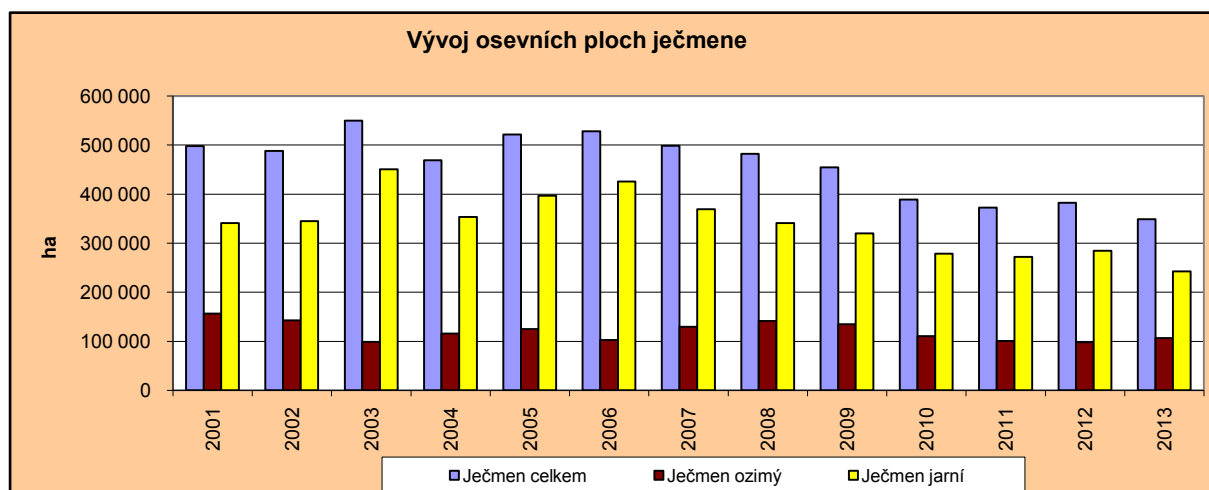
Průměrná úroveň výroby ječmene celkem v roce 2013 je pod vlivem zvýšeného průměrného hektarového výnosu spolu se současným snížením osevních ploch u jarního ječmene. Porosty jarního ječmene sice nebyly v ročníku 2012/2013 založeny v optimálním agrotechnickém termínu (se setím se započalo až v polovině měsíce dubna), ale další průběh počasí (především teplo a dostatek srážek v měsíci květen) měl velmi pozitivní dopad na průběh celé vegetace jak u ozimé formy, tak i u jarní formy ječmene, což se samozřejmě projevilo na vyšší výnosu.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2013 výměry 349,0 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku významně poklesla o 33,3 tis. ha (tj. o 8,7 %). Důvodem tohoto snížení byl pokles osevních ploch jarního ječmene o 41,6 tis. ha (tj. o 14,6 %) na 242,7 tis. ha. Osevní plochy ozimého ječmene vzrostly o 8,3 tis. ha (tj. o 8,4 %) na 106,3 tis. ha. Příčiny poklesu osevních ploch jarního ječmene lze hledat především v pozdním nástupu jarních prací, kdy se zemědělcům nepodařilo včas zasít obvyklé výměry jarního ječmene.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 69,5 % z celkových ploch ječmene a je tak jedno z nejnižších od roku 1990. Toto snížení způsobilo propad v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 17,0 %. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo stavu roku 2010 a dosáhlo úrovně 30,5 %.

Graf č. 7.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2013 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 4,67 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 4,54 t/ha a u jarního 4,73 t/ha. Ozimý ječmen potvrdil svoji

vysokou výnosovou schopnost z předchozích ročníků 2007 a 2009 a dosáhl stejné výnosové hladiny jako v roce 2008 (4,67 t/ha). Na zvýšení hektarového výnosu u jarního ječmene mělo vliv především počasí, které sice ovlivnilo termín výsevu, ale po zasetí následovalo vlhké a chladné počasí s dostatkem srážek v měsíci květen 2013, kdy rostliny dostatečně odnožily, což mělo rozhodující vliv na výnos.

Proti předchozímu roku jde o nárůst hektarového výnosu ječmene celkem o 0,44 t/ha (tj. o 10,4 %). Na tomto zvýšení se podílejí oba ječmeny - nárůst výnosu u jarního ječmene činí 0,42 t/ha (tj. o 9,7 %) a u ozimého ječmene je nárůst o 0,56 t/ha (tj. o 14,1 %).

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001. Od marketingového roku 2002/2003 vykazovala trend částečné stabilizace s mírným, postupným navýšením v marketingovém roce 2004/2005. Na počátku marketingového roku 2005/2006 zásoby prudce vzrostly a dosahovaly rekordní výše 493,0 tis. tun. Po tomto velmi výrazném meziročním navýšení se v ročníku 2006/2007 opět snížily na úroveň 266,3 tis. tun a v marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu, ale mírnějšímu snížení o 45,0 tis. tun. V marketingovém roce 2008/2009 došlo ke zvýšení úrovně těchto zásob na hladinu 287,5 tis. tun a v marketingovém roce 2009/2010 tento trend pokračoval výrazným navýšením na hladinu 446,3 tis. tun. V dalším marketingovém roce 2010/2011 došlo ke snížení počátečních zásob na úroveň 359,7 tis. tun, aby znovu v marketingovém roce 2011/2012 vzrostly o 51,8 tis. tun (tj. o 14,4 %) na úroveň 411,5 tis. tun. V loňském marketingovém roce 2012/2013 se počáteční zásoby opětovně snížily na úroveň 303,3 tis. tun.

Ve výhledu marketingového roku 2013/2014 se očekává významný pokles těchto zásob do výše 194,9 tis. tun.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013 ^{*)} / 2014
Osevní plocha	tis. ha	482,4	454,8	388,9	372,8	382,3	349,0
Výnos	t/ha	4,65	4,40	4,07	4,87	4,23	4,67
Výroba	tis. t	2 243,9	2 003,0	1 584,5	1 813,7	1 616,5	1 629,7
Počáteční zásoby	tis. t	287,5	446,3	359,7	411,5	303,3	194,9
Dovoz celkem	tis. t	25,4	16,2	34,6	39,4	35,5	105,0
Celková nabídka	tis. t	2 556,8	2 465,5	1 978,8	2 264,6	1 955,3	1 929,6
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	1 709,0	1 563,0	1 520,0	1 625,0	1 500,0	1 450,0
z toho – potraviny	tis. t	600,0	610,0	650,0	780,0	700,0	700,0
– osiva	tis. t	104,0	98,0	95,0	90,0	95,0	105,0
– krmiva	tis. t	1 000,0	850,0	770,0	750,0	700,0	640,0
– techn. užití	tis. t	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Vývoz celkem	tis. t	242,4	260,3	310,7	336,3	260,4	255,0
Intervenční nákup	tis. t	159,1	282,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	159,1	0,0	263,4	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	282,5	19,1	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	2 110,5	2 105,8	1 567,3	1 961,3	1 760,4	1 705,0
Konečné zásoby	tis. t	446,3	359,7	411,5	303,3	194,9	224,6
Konečné zásoby/celkové užití	%	21,14	17,08	26,25	15,46	11,07	13,17
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,11	23,02	27,07	18,66	12,99	15,49

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Ačkoli byla v předchozích ročnících sklizeň ječmene pouze na průměrné úrovni, v letech 2001 - 2003 byla situace v dovozu ječmene stabilizována. Vzhledem k průměrné produkci pšenice a možnosti vzájemné substituce v krmných směsích se nízká produkce ječmene v tomto období neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí. Vzhledem k tomu, že celkové sklizně obilovin v marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006 byly dobré, potřeba jejich dovozu ze zahraničí byla opět velmi nízká a meziroční pokles produkce ječmene se nepromítl do navýšení dovozu. Po obrovském navýšení dovozu ječmene v marketingovém roce 2006/2007 v množství 199,3 tis. tun došlo v marketingovém roce 2007/2008 k velkému snížení o 94,2 tis. tun (tj. o 47,3 %) na úroveň 105,1 tis. tun. Další razantní snížení nastalo v marketingovém roce 2008/2009, kdy v důsledku vysoké produkce ječmene s výbornými kvalitativními parametry nastalo výrazné snížení dovozu do hladiny 25,4 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 pokračoval další pokles dovozu ječmene na úroveň 16,2 tis. tun (snížení o 36,2 %), ale v následujícím marketingovém roce 2010/2011 vlivem podprůměrné produkce ječmene došlo k významnému navýšení dovozu do výše 34,6 tis. tun. V dalším marketingovém roce 2011/2012 došlo k opětovnému navýšení dovozu do výše 39,4 tis. tun. V minulém marketingovém roce 2012/2013 byla výše vývozu nižší než v předchozím marketingovém roce a dosáhla celkové výše 35,5 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává, že dojde vlivem nízké produkce ječmene jako v roce předchozím k navýšení hladiny dovozu do výše 105,0 tis. tun.

Dovoz ječmene v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	1,5	2,4	3,9	2005/2006	4,6
2006	2,2	125,4	127,6	2006/2007	199,3
2007	73,9	65,1	139,0	2007/2008	105,1
2008	40,0	16,1	56,1	2008/2009	25,4
2009	9,3	7,3	16,6	2009/2010	16,2
2010	8,9	33,8	42,7	2010/2011	34,6
2011	0,8	30,1	30,9	2011/2012	39,4
2012	9,3	19,6	28,9	2012/2013	35,5
2013	15,9	13,0 ^{*)}	28,9 ^{*)}	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

Celková nabídka ječmene pro rok 2012/2013 v množství 1 955,3 tis. tun představovala meziroční snížení o 309,3 tis. tun (tj. o 13,7 %) a ve srovnání s předchozími roky se přiblížila k podprůměrné úrovni. V marketingovém roce 2013/2014 se očekává v důsledku cca stejné produkce ječmene obdobná hladina celkové nabídky ve výši 1 929,6 tis. tun.

Potravinářské užití

Na základě výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2013 je možné předpokládat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu budou v marketingovém roce 2013/2014 zajištěny v dostatečném množství, ale s určitým kvalitativním výběrem odpovídající suroviny z tuzemské provenience. Výsledky sklizně jsou hodnoceny podle platné nové normy ČSN 46 1100-5.

Parametry jakosti ječmene byly stanovovány ve VÚPS, a.s., Sladařském ústavu Brno. V dodaných vzorcích byly stanoveny následující parametry: vlhkost zrna, přepad zrna na síť 2,5 mm, zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn a zrna zelená). Dále byly stanoveny zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluchy – nahá, zrna se zahnědlými špičkami a zrna s osinou nebo její částí), nečistoty a neodstranitelné příměsi. Rovněž byla stanovena klíčivost ječmene, obsah vody, bílkovin a škrobu.

Průměrný obsah vlhkosti zrna 12,3 % vypovídá, že sklizeň probíhala ve zcela v optimálních podmínkách. Průměrný obsah bílkovin v zrně ječmene je 11,2 %. Celkem 89 vzorků (39,9 %) z celkových 223 nevyhovělo požadavku normy na obsah dusíkatých látek (norma 10 – 12 %: min. 9,5 %, max. 15,4 %), přičemž v nevyhovujících vzorcích převažují vzorky (63 %) s obsahem bílkovin nad 12 %. Obsah škrobu dosáhl průměrné hodnoty 63,3 %, nejvyšší obsah škrobu byl zjištěn u vzorků z oblasti Čech, Českomoravské vysočiny a naopak nižší obsah škrobu byl zjištěn u vzorků pocházejících z oblasti jižní a střední Moravy.

Průměrná hodnota přepadu zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) byla 90,1 % (min. 64,9 %, max. 98,4 %). Požadavkům na hodnoty přepadu (min. 85 %) nevyhovělo 17 % vzorků. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (ZPSN - max. hodnota 3,0 %) je ve výši 2,2 %. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky částečně využitelných (ZPSCV) je 3,7 %.

Klíčivost ječmene je základní parametr kvality. Jeho průměrná hodnota činí 97,8 %.

Průměrné hodnoty kvalitativních ukazatelů

Rok/ukazatel	Vlhkost (%)	Přepad (%)	ZPSN (%)	ZPSCV (%)	N-látky (%)	Klíčivost (%)
2005	12,5	83,2	1,9	5,1	11,1	97,9
2006	12,7	74,3	13,6	2,2	11,5	94,0
2007	12,1	79,7	1,5	4,3	12,7	98,0
2008	12,4	84,4	1,4	3,8	11,6	97,7
2009	12,5	80,6	1,3	9,4	11,8	98,2
2010	13,3	87,9	1,3	4,2	11,0	98,0
2011	13,7	93,7	1,6	4,8	10,8	97,4
2012	12,1	89,4	1,4	4,1	12,1	98,1
2013 *)	12,3	90,1	2,2	3,7	11,2	97,8

Pramen: VÚPS, a.s., Sladařský ústav Brno

Poznámka: *) v roce 2013 celkem 223 vzorků jarního ječmene – 6. 11. 2013

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Kvalita uskladněného ječmene ze sklizně 2013 tak zřejmě bude vykazovat vzhledem k nízké sklizňové vlhkosti určitou stabilitu v hodnocených parametrech.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	117,8	100,8	218,6	2005/2006	239,3
2006	138,5	124,6	263,1	2006/2007	250,7
2007	126,1	106,7	232,8	2007/2008	240,7
2008	134,0	109,9	243,9	2008/2009	245,9
2009	136,0	108,1	244,1	2009/2010	235,4
2010	127,3	113,7	241,0	2010/2011	267,0
2011	153,3	123,6	276,9	2011/2012	265,0
2012	141,4	116,7	258,1	2012/2013	247,2
2013	130,5	46,5 *)	177,0 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

V marketingovém roce 2012/2013 došlo ke snížení exportu této významné vývozní komodity z důvodu celkově nižší produkce ječmene ve sklizňovém roce 2012.

Z důvodu další nízké celkové produkce ječmene ve sklizňovém roce 2013 se očekává, že dojde znovu ke snížení vývozních dispozic u této komodity.

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo v marketingovém roce 2013/2014 se ve srovnání s předchozím obdobím mírně zvýší na úroveň 105,0 tis. tun. Nepředpokládá se žádné výrazné rozšíření, ale určité navýšení ploch sladovnického ječmene.

Krmivářské užití

Dosažená úroveň spotřeby krmného ječmene v marketingovém roce 2012/2013 ve výši 700,0 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní, která byla obvyklá před rokem 2000. Příčiny poklesu lze hledat především v nízké spotřebě ječmene v krmných směsích.

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává stagnace v užití ječmene v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům na nižší úrovni 640,0 tis. tun.

Vývoz

Od počátku marketingového roku 2012/2013 bylo tempo vývozu výrazně vyšší než v předchozím ročníku. Do poloviny marketingového roku se vyvezlo 169,2 tis. tun a v druhé polovině marketingového roku objem vývozu výrazně poklesl, a to do úrovně 91,2 tis. tun. Celkově bylo vyvezeno 260,4 tis. tun. V meziročním srovnání činí snížení o 75,9 tis. tun (tj. 22,6 %).

V marketingovém roce 2013/2014 se předpokládá mírnější snížení vývozních možností (vzhledem k nízké sklizni ječmene) na úroveň 255 tis. tun.

Vývoz ječmene v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	224,7	225,4	450,1	2005/2006	363,3
2006	137,9	217,2	355,1	2006/2007	403,6
2007	186,4	143,8	330,2	2007/2008	220,3
2008	76,5	105,9	242,4	2008/2009	242,4
2009	136,5	133,0	269,5	2009/2010	260,3
2010	127,3	137,0	264,3	2010/2011	310,7
2011	173,7	153,8	327,5	2011/2012	336,3
2012	182,5	169,2	351,7	2012/2013	260,4
2013	91,2	42,5 *)	133,7 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ;

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Cenový vývoj

V předchozích sklizňových ročnících byly cenové hladiny u ječmene sladovnického a krmného zcela odlišné. Cenové nůžky se mezi těmito komoditami rozevíraly. Zatímco sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, krmný ječmen byl obilovinou s cenou nejnižší.

V marketingovém roce 2008/2009 se očekávala radikální změna cenového vývoje. Cenový vývoj byl pod silným vlivem nadprůměrné produkce pšenice a dále byl pod velkým tlakem velmi nízkých cen všech obilovin na zahraničních trzích, což vedlo k výraznému poklesu cen jak sladovnického, tak i krmného ječmene. U krmného ječmene se tak projevilo opětovné oddálení cen od cenové hladiny sladovnického ječmene. V marketingovém roce 2009/2010 pokračovala určitá stagnace oddalování cenových hladin obou ječmenů a průměrná výše rozdílu se pohybovala ve výši 1 365 Kč/t. V dalším marketingovém roce 2010/2011 se cenové hladiny začaly znovu přibližovat a jejich průměrný rozdíl se snížil na 582 Kč/t. V marketingovém roce 2011/2012 se cenové hladiny začaly znovu oddalovat a jejich průměrný rozdíl klesl na 993 Kč/t. V minulém marketingovém roce 2012/2013 cenové hladiny u obou ječmenů velmi mírně rostly a výše rozdílu se zmenšovala. Průměrný rozdíl výrazně klesl na 516 Kč/t.

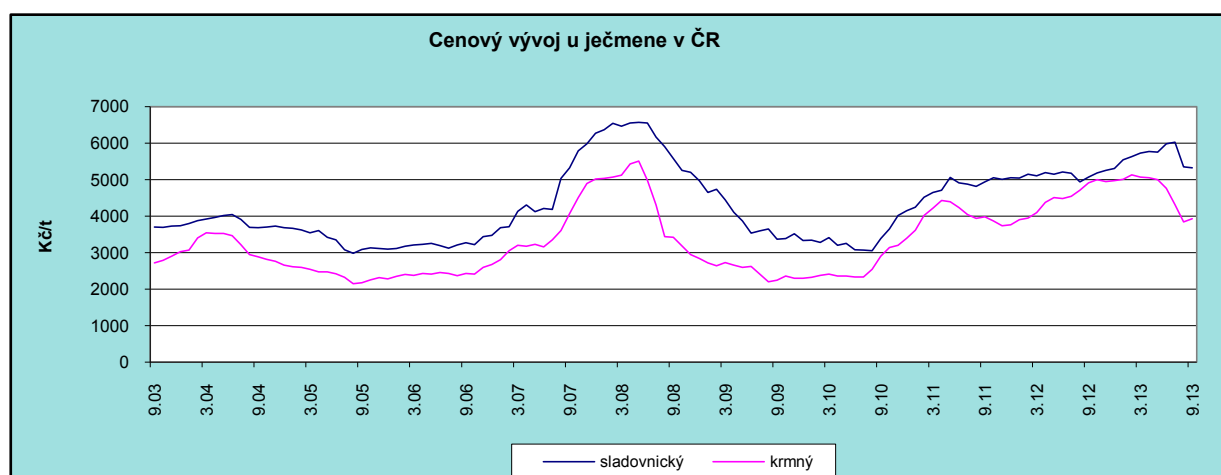
V marketingovém roce 2013/2014 se předpokládá, že cenová hladina u sladovnického ječmene bude velmi mírně klesat či stagnovat, zatímco u krmného ječmene se předpokládá prudký pokles. Očekává se, že výše rozdílu se bude znovu zvyšovat a bude se pohybovat v rozmezí od 900 do 1 200 Kč/t. U sladovnického ječmene by mělo dojít k mírnějšímu cenovému propadu (díky smluvním závazkům) v rozmezí 4 800 – 5 100 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá výraznější pokles měsíčních průměrů v závěru roku 2013 na úroveň 3 600 – 3 800 Kč/t.

Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2006/2007 – 2013/2014 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	2006/2007	3 122	3 212	3 267	3 217	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/2008	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/2009	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/2010	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/2011	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/2012	4 874	4 814	4 939	5 054	5 010	5 056	5 045	5 149	5 105	5 189	5 148	5 207
	2012/2013	5 175	4 940	5 071	5 180	5 251	5 305	5 546	5 635	5 732	5 770	5 756	5 985
	2013/2014	6 029	5 348	5 321									
Ječmen potravin.	2006/2007	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/2008	3 442	3 526	4 491	4 961	5 650	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/2009	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/2010	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/2011	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/2012	4 975	4 224	4 188	4 382	4 102	4 697	4 765	4 688	4 836	4 997	5 115	5 014
	2012/2013	-	4 850	5 093	5 223	5 469	5 435	5 456	5 980	6 011	5 970	5 791	5 740
	2013/2014	-	-	4 804									
Ječmen krmný	2006/2007	2 431	2 368	2 431	2 416	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/2008	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/2009	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/2010	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/2011	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/2012	4 047	3 942	3 986	3 874	3 738	3 766	3 905	3 949	4 096	4 376	4 512	4 486
	2012/2013	4 545	4 712	4 912	5 003	4 948	4 979	5 009	5 137	5 071	5 060	5 008	4 766
	2013/2014	4 319	3 846	3 934									

Pramen: ČSÚ

Graf č. 8.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

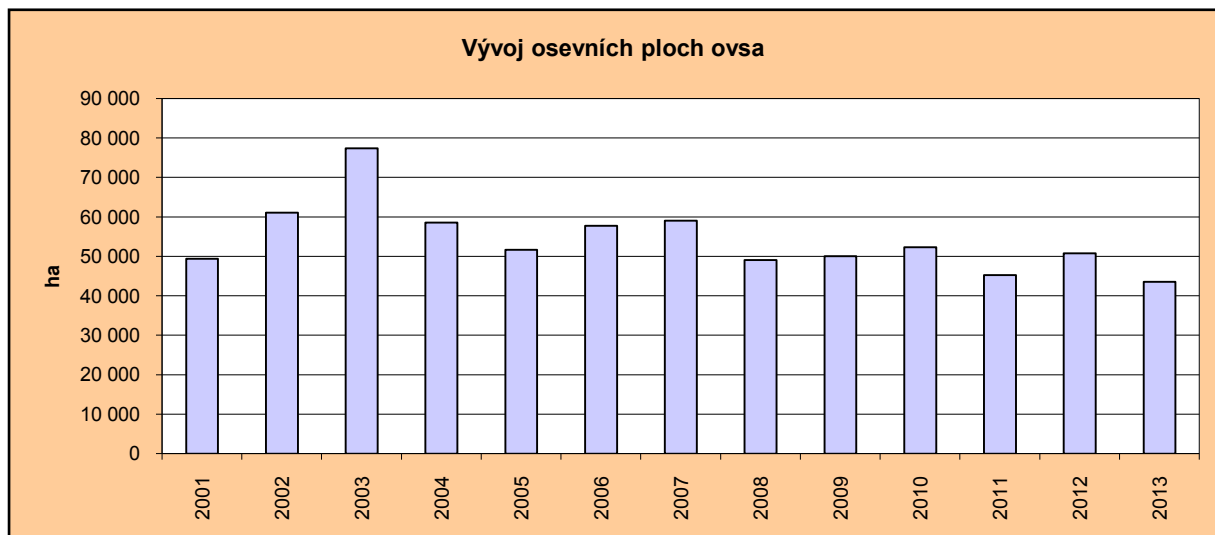
Výroba

Odhad ČSÚ k 15. 9. 2013 dosahuje produkce ve výši 146,1 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní nižší o 25,9 tis. tun (tj. o 15,1 %). Po loňském zvýšení výroby ovesa dochází v letošním roce k jejímu poklesu, a to cca na úroveň roku 2005 (151,0 tis. tun).

Osevní plochy

Osevní plocha ovesa v ČR v roce 2013 po ročním nárůstu poklesla o 7,2 tis. ha (tj. o 14,2 %) na 43,6 tis. ha. Plocha ovesa představuje jen 3,0 % plochy obilovin. V roce 2014 se očekává její mírné navýšení.

Graf č. 9.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Oves v roce 2013 znovu potvrdil výnosovou úroveň nad 3,0 t/ha. Jeho předpokládaný průměrný hektarový výnos je o 0,04 t/ha nižší (tj. o 1,2 %) než v předchozím marketingovém roce 2012/2013 a nachází se ve výši 3,35 t/ha. Oves tak v letošním roce docílil obdobného výnosu, který byl v roce 2009 (3,32 t/ha).

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2012/2013 byly výrazně vyšší než vstupní zásoby předchozího období o 9,1 tis. tun a byly ve výši 24,3 tis. tun. Oves, obdobně jako další obiloviny patřil mezi plodiny, kde se počáteční zásoby snižovaly.

V nadcházejícím období se předpokládá mírné snížení počátečních zásob na úroveň 22,3 tis. tun.

Bilanční tabulka ovsu

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013 ^(*) / 2014
Osevní plocha	tis. ha	49,0	50,0	52,3	45,2	50,8	43,6
Výnos	t/ha	3,18	3,32	2,64	3,63	3,39	3,35
Výroba	tis. t	155,9	166,0	138,2	164,2	172,0	146,1
Počáteční zásoby	tis. t	3,1	11,3	25,3	15,2	24,3	22,3
Dovoz celkem	tis. t	0,2	0,0	0,2	0,3	0,8	0,0
Celková nabídka	tis. t	159,2	177,3	163,7	179,7	197,1	168,4
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	131,0	129,0	115,0	118,0	132,0	124,0
z toho - potraviny	tis. t	27,0	28,0	25,0	28,0	30,0	27,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	12,0	13,0	13,0	12,0	14,0	14,0
- krmiva	tis. t	90,0	85,0	74,0	75,0	85,0	80,0
- techn. užití	tis. t	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Vývoz celkem	tis. t	16,9	23,0	33,5	37,4	42,8	32,0
Celkové užití	tis. t	147,9	152,0	148,5	155,4	174,8	156,0
Konečné zásoby	tis. t	11,3	25,3	15,2	24,3	22,3	12,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	7,62	16,64	10,27	15,64	12,74	7,95
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	8,60	19,61	13,26	20,59	16,88	10,00

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Od druhé poloviny roku 2002 docházelo ke snižování dovozu ovsu do ČR až na nulovou úroveň. Toto snížení pokračovalo až do marketingového roku 2010/2011, kdy dovoz ovsu dosáhl výše 0,2 tis. tun. V dalších ročních dovoz ovsu do ČR začal nevýznamně stoupat, aby v uplynulém marketingovém roce 2012/2013 dosáhl výše 0,8 tis. tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2013/2014 se očekává dovoz opět nepodstatné úrovní.

Dovoz ovsu v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	0,0	0,3	0,3	2005/2006	0,5
2006	0,2	0,2	0,4	2006/2007	0,3
2007	0,1	0,0	0,1	2007/2008	0,0
2008	0,0	0,2	0,2	2008/2009	0,2
2009	0,0	0,0	0,0	2009/2010	0,2
2010	0,2	0,0	0,2	2010/2011	0,2
2011	0,2	0,1	0,3	2011/2012	0,3
2012	0,2	0,3	0,5	2012/2013	0,8
2013	0,5	0,0 *)	0,5 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

Vzhledem k nárůstu produkce ova činilo meziroční zvýšení celkové nabídky této komodity v marketingovém roce 2012/2013 o 17,4 tis. tun (tj. o 9,7 %). Celková nabídka činila 197,1 tis. tun.

Předpokládaná celková nabídka v marketingovém roce 2013/2014 bude nižší a dosáhne výše 168,4 tis. tun.

Potravinářské užití

V následujícím období marketingového roku 2013/2014 se očekává vzhledem k mírnému snížení domácí produkce s rozličnou kvalitou ova stagnace ve výši nabídky kvalitního potravinářského ova pro domácí spotřebu i vývoz výrobků do zahraničí.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pícninářské účely. V marketingovém roce 2012/2013 došlo v souvislosti s navýšením osevních ploch k nárůstu ve spotřebě osiva.

Ve stávajícím marketingovém roce 2013/2014 se předpokládá stagnace úrovně spotřeby na osivo ve výši 14,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Vlivem mírně zvýšené celkové nabídky ova došlo v marketingovém roce 2012/2013 k výraznějšímu meziročnímu nárůstu krmivářského užití o 10,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o nárůst o 13,3 %. Ze střednědobého hlediska se jedná o průměrné využití ova pro krmné účely, které souvisí s vyšší dostupností krmné pšenice pro tuto potřebu.

Snížená produkce ova v letošním sklizňovém roce s velmi proměnlivou kvalitou se stává zdrojem pro mírný pokles jeho krmného užití na úroveň 80,0 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2006/2007 došlo k poklesu vývozních dispozic a úroveň vývozu se navrátila k hladině, jaká byla v marketingovém roce 2003/2004 a dosáhla výše 18,2 tis. tun. V marketingovém roce 2007/2008 došlo k dalšímu poklesu úrovně na 16,3 tis. tun a další marketingový ročník 2008/2009 zaznamenal pouze nepatrné navýšení úrovně vývozu do výše 16,9 tis. tun. V marketingovém roce 2009/2010 došlo k mírnému oživení vývozních dispozic na úroveň 23,0 tis. tun, které pokračovalo i v minulém marketingovém roce 2010/2011 a dosáhlo úrovně 33,5 tis. tun.

I v marketingovém roce 2011/2012 pokračoval trend ve zvyšování vývozních dispozic a bylo dosaženo celkové úrovně ve výši 37,4 tis. tun (nárůst o 3,9 tis. tun). Tempo vývozu se nezastavilo ani v marketingovém roce 2012/2013, kdy bylo dosaženo rekordní úrovně vývozu ve výši 42,8 tis. tun.

Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává snížení tohoto tempa vývozu do výše 32,0 tis. tun.

Vývoz ovsu v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	22,9	16,9	39,8	2005/2006	31,7
2006	14,8	9,6	24,4	2006/2007	18,2
2007	8,6	10,2	18,8	2007/2008	16,3
2008	6,1	6,1	12,2	2008/2009	16,9
2009	10,8	12,0	22,8	2009/2010	23,0
2010	11,0	16,3	27,3	2010/2011	33,5
2011	17,2	18,2	35,4	2011/2012	37,4
2012	19,2	19,2	38,4	2012/2013	42,8
2013	23,6	3,4 *)	27,0 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2012/2013 došlo v souvislosti s vyšší celkovou nabídkou a také vyšší domácí spotřebou ve srovnání s marketingovým rokem 2011/2012 k navýšení celkového užití. Mírně se snížily konečné zásoby tohoto marketingového roku na úroveň 22,3 tis. tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2013/2014 se předpokládá, že vlivem nízké produkce ovsu dojde k podstatnému snížení celkového užití. Konečné zásoby by měly také výrazně poklesnout do úrovně 12,4 tis. tun.

Cenový vývoj

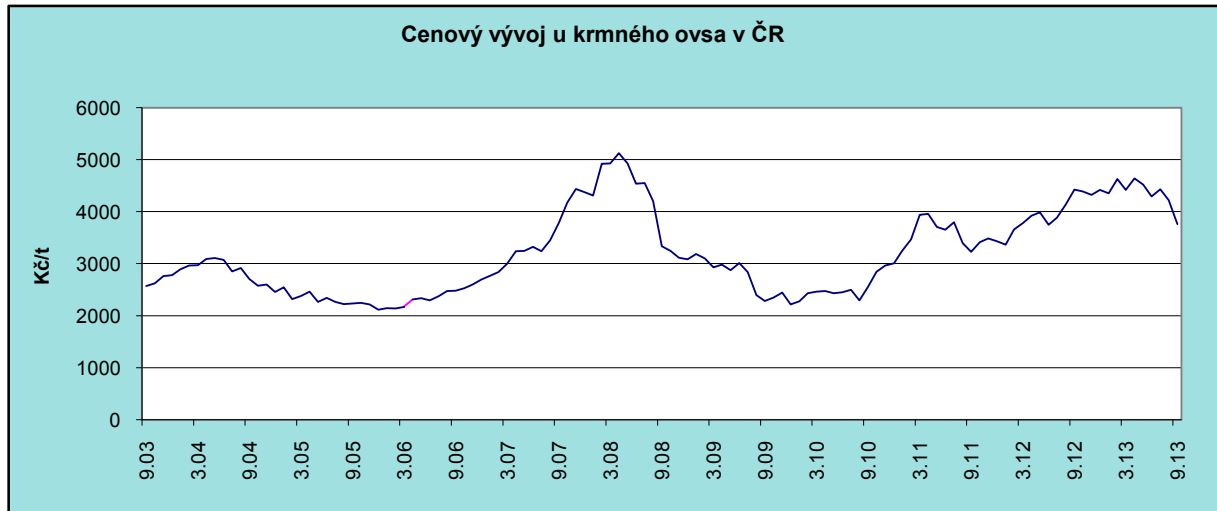
Měsíční průměry cen ovsu u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2006/2007 – 2013/2014 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	2006/2007	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	2 296
	2007/2008	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/2009	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/2010	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/2011	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/2012	3 793	3 397	3 230	3 415	3 487	3 430	3 363	3 658	3 776	3 923	3 986	3 749
	2012/2013	3 884	4 134	4 422	4 385	4 321	4 418	4 353	4 627	4 416	4 640	4 518	4 292
	2013/2014	4 427	4 216	3 761									

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsu mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsu byla v marketingovém roce 2012/2013 pod vlivem cenového růstu všech krmných obilovin na našem trhu. Cena ovsu byla obdobná jako u většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita, tak jako všechny ostatní krmné obiloviny, pod vlivem nižší poptávky s ohledem na vyšší produkci krmných obilovin (především krmné pšenice). V závěru roku 2013 se očekává pokles měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úroveň 3 500 – 3 700 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice ve sklizňovém roce 2013 zaznamenala propad ve výši sklizně, když po loňské, velmi dobré produkci se snížila výroba o 175,5 tis. tun a dosáhla úrovně ve výši 752,6 tis. tun. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 928,1 tis. tun, se jedná o významné snížení v produkci této komodity. Příčiny poklesu lze spatřit především ve snížení hektarového výnosu.

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2013 dojde ve stávajícím sklizňovém roce 2013 ke snížení produkce kukuřice o 18,9 % na 752,6 tis. tun. V dlouhodobém srovnání se přesto tato sklizeň stane šestou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990.

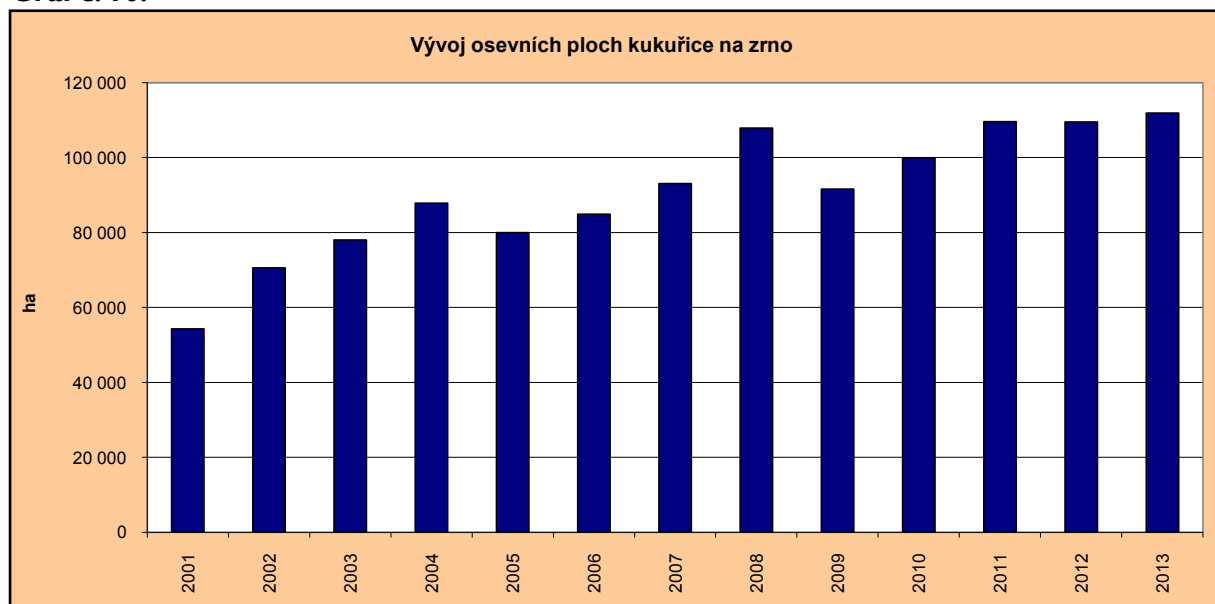
V souvislosti s neustále se rozšiřující plochou kukuřice je nezbytné upozornit na významného škůdce kukuřice, kterým je bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera*). Za ochranu proti šíření bázlivce kukuřičného je zodpovědná Státní rostlinolékařská správa. Každoročně, od roku 1999 jsou prostřednictvím SRS instalovány feromonové lapáky do určených oblastí dle metodiky vydané odborem karantény.

Jestliže se v minulých letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních osmnáct let více než 8x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. tun. Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, které jsou pro pěstování kukuřice na zrno skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých povětrnostních podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni, neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž bývá ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno. Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2013) bylo pro sklizeň roku 2013 kukuřiční na zrno oseto 111,9 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o mírný pokles o 7,4 tis. ha (tj. 6,2 %). Přes tento mírný pokles je opětovně potvrzen trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice.

Graf č. 10.

Pramen: ČSÚ

GM kukuřice

Geneticky modifikované (dále jen „GM“) neboli transgenní rostliny jsou takové rostliny, u kterých byl změněn dědičný materiál pomocí genových technologií (genového inženýrství). GM rostliny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti mají obecně přinášet přímé výhody především pro pěstitele, a to v podobě úspory nákladů, zvýšeného výnosu, zkvalitnění produkce a vyšší šetrnosti k životnímu prostředí.

Tab. č. I - Vývoj ploch GM kukuřice v EU

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Španělsko	53 200	53 670	75 150	79 270	76 060	76 580	97 330	116 310	136 960
ČR	150	1 290	5 000	8 380	6 480	4 680	5 090	3 050	2 560
Rumunsko	0	0	350	7 150	3 240	820	590	220	830
Portugalsko	780	1 250	4 500	4 850	5 090	4 870	7 720	9 280	8 170
Polsko	0	100	320	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0
Slovensko	0	30	900	1 900	880	1 250	760	190	100
Francie	500	5 000	21 150	0	0	0	0	0	0
Německo	340	950	2 690	3 170	0	0	0	0	0
CELKEM	54 970	62 290	110 060	107 720	94 750	91 200	115 390	133 050	148 620

Pramen: www.transgen.de

V rámci EU lze zkušenosti ČR s GM plodinami označit za velmi pokročilé. GM kukuřice typu MON810 odolná vůči zavíječi kukuřičnému, nazývaná též Bt kukuřice, se v ČR pěstuje od roku 2005. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. V roce 2010 byly poprvé také vysázeny GM brambory, konkrétně odrůda Amflora, která se vyznačovala změněným složením škrobu (amylopektin na úkor amylozy). Ve Švédsku a Německu byly množitelenské plochy pro výrobu sadby GM brambor. V ČR byly GM brambory pěstovány na ploše 147 ha k výrobě škrobu pro průmyslové využití a bylo z nich vyrobeno 720 t škrobu s jasně určeným použitím mimo potravinářství.

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. V ČR v oblasti právního rámce platí novela zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (zejm. novely č. 441/2005 Sb. a č. 291/2009 Sb.) a prováděcí vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy, ve znění novely č. 58/2010.

Kromě dotčených předpisů jsou pro pěstitele závazná také i některá ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1. ledna 2014 dochází ke změně tohoto zákona. „(3) Každý, kdo pěstuje geneticky modifikované organismy schválené pro uvedení do oběhu podle odstavce 2, je povinen poskytnout ministerstvu písemné informace o místě jejich pěstování, a to nejpozději do 60 dnů od zahájení jejich pěstování, v případě, že tak již neučinil podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo zveřejňuje místa pěstování geneticky modifikovaných organismů podle § 10 písm. b).“

Pěstitelé spatřují výhody Bt odrůd zejména v jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi (Bt hybridy vykazují 100% účinnost proti škůdci), ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí konvenčních odrůd, sklizená produkce je kvalitnější

vzhledem k nižšímu napadení houbami rodu *Fusarium*. Na druhé straně, pěstování GM plodin s sebou přináší určité nevýhody. U pěstitelů výrazně převládá nespokojenost s legislativně-administrativním zatížením, které k pěstování, a obecně k jakémukoliv užívání GMO v EU, neodmyslitelně patří. Z ekonomického pohledu pěstitelé poukazují také na vyšší náklady na vstupech produkce (dražší osivo) i problémy s odbytem produkce. Stále přetrvávají obavy a neochota odběratelů odkoupit produkty GM plodin, případně i zvířat, která takovými plodinami byla krmena. Tyto problémy souvisejí obecně s přetrvávajícím negativním vnímáním GMO v EU.

Tab. č. 2 - Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31

Pramen: MZe ČR

V letošním roce 2013 pěstování GM kukuřice v ČR opět pokleslo na 2560 ha, pěstování této GM plodiny se věnovalo celkem 31 pěstitelů. Mezi hlavní důvody poklesu v ČR patří problematický odbyt pro tento typ kukuřice, kterou je nutno oddělovat od klasické produkce kukuřice a označovat ji jako geneticky modifikovaný organismus a také zřejmě cena osiva.

Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioetanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

Hektarové výnosy

V roce 2013 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 6,72 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2012 jde o pokles o 1,06 t/ha (tj. o 13,6 %). Po vysokých výnosech v ročnících 2002, 2009 a 2011, kdy kukuřice na zrno dosáhla výnosové hladiny nad 8,0 t/ha, se jedná o snížení na podprůměrnou úroveň. Toto snížení hektarového výnosu v letošním roce u kukuřice je způsobeno především velmi pozdním osevem a také velmi chladným jarem, kdy kukuřice na tuto skutečnost reagovala pozastaveným růstem.

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013 ^(*) / 2014
Osevní plocha	tis. ha	113,8	105,3	103,3	121,0	119,3	111,9
Výnos	t/ha	7,54	8,45	6,71	8,79	7,78	6,72
Výroba	tis. t	858,4	889,6	692,6	1063,7	928,1	752,6
Počáteční zásoby	tis. t	165,5	37,4	89,2	96,2	239,2	461,6
Dovoz celkem	tis. t	42,9	18,2	19,5	37,2	143,2	36,0
Celková nabídka	tis. t	1066,8	945,2	801,3	1197,1	1310,5	1250,2
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	673,0	459,0	479,0	461,0	466,9	543,0
z toho - potraviny	tis. t	14,0	16,0	16,0	16,0	17,0	16,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	14,0	13,0	13,0	15,0	16,0	17,0
- krmiva	tis. t	500,0	380,0	390,0	390,0	394,0	420,0
- technické užití	tis. t	145,0	50,0	60,0	40,0	39,9	90,0
Vývoz celkem	tis. t	356,4	397,0	226,1	496,9	382,0	431,0
Celkové užití	tis. t	1029,4	856,0	705,1	957,9	848,9	974,0
Konečné zásoby	tis. t	37,4	89,2	96,2	239,2	461,6	276,2
Konečné zásoby/celkové užití	%	3,63	10,42	13,64	24,98	54,38	28,36
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	5,56	19,43	20,08	51,90	98,87	50,87

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí docházelo k postupné stabilizaci počátečních zásob. Po meziročním navýšení těchto zásob v marketingovém roce 2011/2012 pokračoval výrazný nárůst těchto zásob i v minulém marketingovém roce 2012/2013 na úroveň 239,2 tis. tun.

V tomto marketingovém roce 2013/2014 se očekává další navýšení počátečních zásob o 222,4 tis. tun (tj. o 93,0 %) na úroveň 461,6 tis. tun vzhledem k vysokým konečným zásobám a velmi dobré sklizni v roce 2012.

Dovoz

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu. V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely.

V marketingovém roce 2012/2013 nebývale vzrostl, a do České republiky bylo dovezeno o 106,0 tis. tun (tj. o 285,0 %) více kukuřice než v marketingovém roce 2011/2012, a to celkem 143,2 tis. tun.

Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává redukce dovozu do úrovně 36,0 tis. tun.

Dovoz kukuřice v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	7,4	8,5	15,9	2005/2006	19,2
2006	10,7	10,1	20,8	2006/2007	41,9
2007	31,8	10,4	42,2	2007/2008	37,3
2008	26,9	19,2	46,1	2008/2009	42,9
2009	23,7	10,1	33,8	2009/2010	18,2
2010	8,1	8,0	16,1	2010/2011	19,5
2011	11,5	9,0	20,5	2011/2012	37,2
2012	28,2	108,2	136,4	2012/2013	143,2
2013	35,0	2,3 *)	37,3 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

Celková nabídka

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává zvýšená úroveň v celkové nabídce kukuřice především v důsledku vysokých počátečních zásob a průměrné produkce kukuřice. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 1 250,2 tis. tun, což je o 60,3 tis. tun (tj. o 4,6 %) méně než v marketingovém roce 2012/2013.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti dokrývána dovozem. Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává nepatrné snížení v potravinářském užití kukuřice.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se předpokládá mírný růst v osevních plochách kukuřice na zrno, ale především u kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit i ve zvýšené úrovni spotřeby kukuřice na osivo ve výši 17,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Stagnace v krmivářském užití v marketingovém roce 2012/2013 souvisela především s tím, že stavy hospodářských zvířat (především monogastrů – prasat a drůbeže) v ČR stále klesají.

V marketingovém roce 2013/2014 se předpokládá mírné navýšení v užití kukuřice pro krmivářské užití do úrovně 420,0 tis. tun.

Vývoz

Vývoz kukuřice v období let 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	22,7	69,2	91,9	2005/2006	173,0
2006	103,8	147,3	251,1	2006/2007	248,8
2007	101,5	53,9	155,4	2007/2008	153,8
2008	99,9	144,6	244,5	2008/2009	356,4
2009	211,8	232,4	444,2	2009/2010	397,0
2010	164,6	87,5	252,1	2010/2011	226,1
2011	138,6	197,6	336,2	2011/2012	496,9
2012	299,3	211,3	510,6	2012/2013	382,0
2013	170,7	52,2 *)	222,9 *)	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *)údaje do konce srpna 2013

V marketingovém roce 2012/2013 se předpokládalo snížení úrovně vývozu vzhledem k průměrné produkci kukuřice. V meziročním srovnání došlo ke snížení o 114,9 tis. tun (tj. o 23,1 %) na celkovou úroveň 382,0 tis. tun.

Přestože se očekává spíše podprůměrná produkce kukuřice, předpokládá se v marketingovém roce 2013/2014 navýšení úrovně vývozu do výše 431,0 tis. tun s ohledem na vysoké počáteční zásoby.

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2013/2014 se očekává mírné zvýšení celkového užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se vyznačovalo poměrně vysokým meziročním poklesem. Vzhledem k předpokládanému zvýšenému vývozu kukuřice a navýšení spotřeby kukuřice na krmení se očekává meziroční pokles konečných zásob na úroveň 276,2 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 2006/2007 – 2013/2014 (bez DPH)

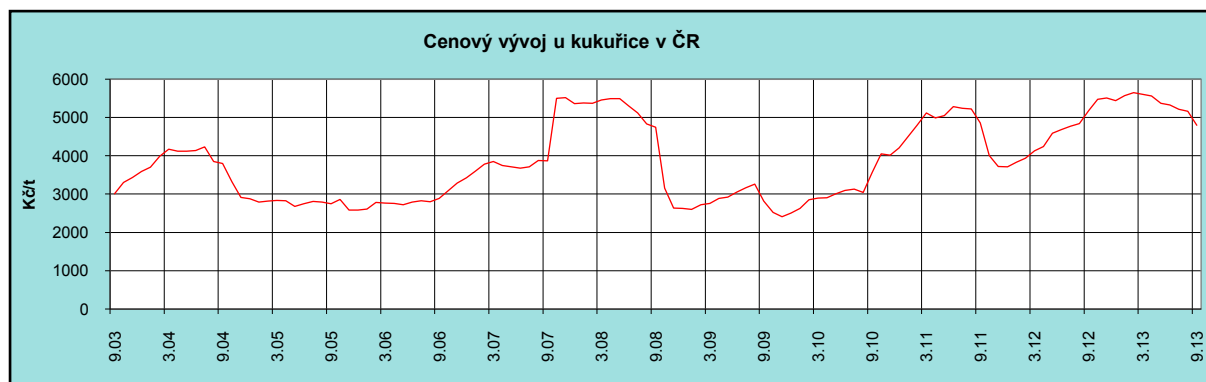
Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	2006/2007	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/2008	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/2009	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/2010	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/2011	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/2012	5 241	5 219	4 857	4 010	3 718	3 712	3 834	3 934	4 128	4 240	4 588	4 688
	2012/2013	4 767	4 843	5 176	5 474	5 505	5 438	5 567	5 648	5 606	5 564	5 373	5 331
	2013/2014	5 210	5 160	4 797									

Pramen: ČSÚ

Po sklizni v roce 2012 došlo u kukuřice na zrno podobně jako u ostatních obilovin k postupnému růstu cen. Svého maxima (5 648 Kč/t) dosáhly na v druhé polovině marketingového roku 2012/2013 v měsíci únor 2013. S ohledem na cenový pokles cen veškerých obilovin lze očekávat, že cenový vývoj většiny krmných obilovin bude mít mírně klesající trend.

V závěru kalendářního roku 2013 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 4 100 – 4 400 Kč/t.

Graf. č. 11.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITICALE

Výroba

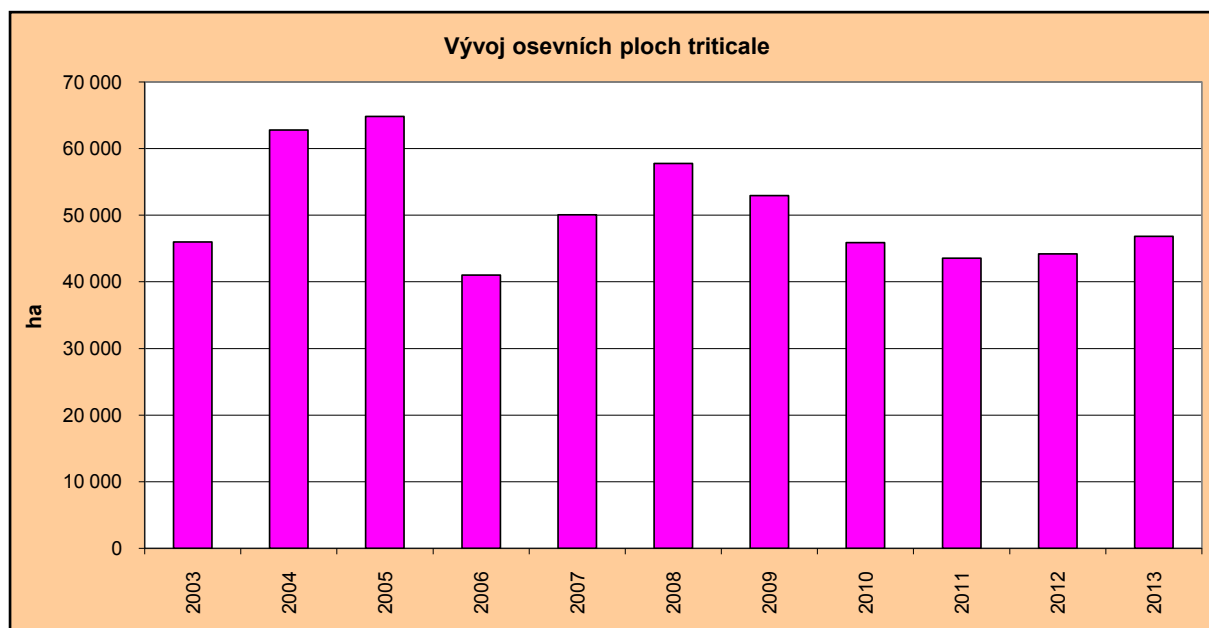
Skližeň triticales se předpokládá dle ČSÚ k 15. 9. 2013 ve výši 219,8 tis. tun. Po třech předchozích ročnicích se produkce této plodiny dostala nad hranici 200 tis. tun. V letošním marketingovém roce 2013/2014 v porovnání s marketingovým rokem 2012/2013 se jedná o navýšení celkové výroby o 29,4 tis. tun (tj. o 15,4 %).

Nárůst objemu produkce ze sklizně 2013 souvisí jednak s nárůstem osevní plochy, ale především s nárůstem hektarového výnosu. Toto navýšení výroby u triticales tak deklaruje, že je tato plodina bilančně velmi důležitou obilovinou na trhu s krmnými obilovinami.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2013 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2013 výše 46,8 tis. ha. To představuje meziroční nárůst o 2,6 tis. ha (tj. o 5,9 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticales, která zde byla v roce 2003.

Graf. č. 12.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Výnos triticales ze sklizně 2013 se odhaduje na 4,70 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o navýšení o 0,39 t/ha (tj. o 9,0 %). Jako u většiny ozimých obilovin, tak i u triticales ovlivnil příznivý průběh počasí v jarním období (studený a deštivý květen 2013) navýšení výnosu.

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby triticales marketingového ročníku 2012/2013 zaznamenaly poměrně vysoký nárůst a dostaly se na průměrnou úroveň. V meziročním srovnání došlo k nárůstu o 17,6 tis. tun (tj. o 41,3 %) na konečných 42,6 tis. tun.

V letošním marketingovém roce se očekává malé navýšení těchto zásob na úroveň 45,5 tis. tun.

Dovoz

Dovoz triticales byl v předchozích letech naprosto nevýznamný, ale v loňském marketingovém roce 2012/2013 nečekaně přesáhl objem 227,3 tun.

V marketingovém roce 2013/2014 se neočekává významnější dovoz triticales ze zahraničí.

Celková nabídka

Průměrné konečné zásoby marketingového roku 2011/2012 u triticales měly rozhodující vliv na celkovou nabídku pro marketingový rok 2012/2013. V tomto marketingovém roce dosáhla celkové výše 233,3 tis. tun.

Konečné zásoby marketingového roku 2013/2014 by měly vzrůst do úrovně 61,3 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2012/2013 se jedná o navýšení o 15,8 tis. tun (tj. o 34,7 %), především z důvodu vyšší produkce triticales v tomto marketingovém roce.

Bilanční tabulka triticales

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ *) 2014
Osevní plocha	tis. ha	57,8	53,0	45,9	43,5	44,2	46,8
Výnos	t/ha	4,42	4,21	3,73	4,52	4,31	4,70
Výroba	tis. t	255,6	222,7	171,2	196,9	190,4	219,8
Počáteční zásoby	tis. t	46,5	94,1	75,5	25,0	42,6	45,5
Dovoz celkem	tis. t	0,2	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0
Celková nabídka	tis. t	302,3	316,8	246,7	222,1	233,3	265,3
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	188,5	228,0	213,0	162,0	171,0	187,0
z toho - potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	13,5	13,0	13,0	12,0	12,0	12,0
- krmiva	tis. t	140,0	170,0	150,0	115,0	119,0	125,0
- technické užití	tis. t	35,0	45,0	50,0	35,0	40,0	50,0
Vývoz celkem	tis. t	19,7	13,3	8,7	17,5	16,8	17,0
Celkové užití	tis. t	208,2	241,3	221,7	179,5	187,8	204,0
Konečné zásoby	tis. t	94,1	75,5	25,0	42,6	45,5	61,3
Konečné zásoby/celkové užití	%	45,18	31,29	11,28	23,74	24,21	30,05
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	49,90	33,12	11,74	26,31	26,59	32,78

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: *) údaje kromě osevní plochy odhad

Domácí spotřeba

Použití triticales je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. Spotřeba triticales na krmivo v marketingovém roce 2012/2013 oproti předchozímu ročníku nevýznamně vzrostla a byla na úrovni 119,0 tis. tun (meziroční nárůst o 3,5 %).

Pro marketingový rok 2013/2014 se očekává mírné navýšení užití triticales na krmné účely. Zvýšení spotřeby triticales se očekává o 5,0 % na hladinu 125,0 tis. tun.

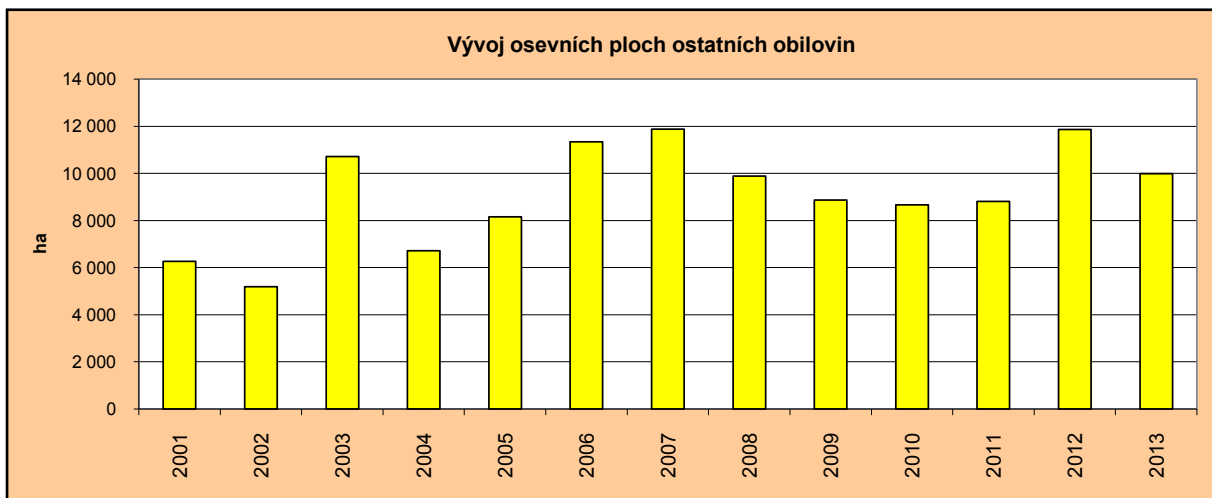
OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, čirok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 byla osevní plocha ostatních obilovin 10,0 tis. ha. Tato skupina plodin vykázala meziroční snížení rozsahu pěstování o 1,9 tis. ha (tj. o 16,0 %). Rozsah pěstování této skupiny obilovin se snížil především v důsledku nulových zaorávek ozimů a je přibližně stejný jako v roce 2008. Odhad výnosů a produkce ČSÚ k 15. 9. 2013 ostatní obiloviny nezahrnuje. MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,40 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 14,0 tis. tun.

Graf. č. 13.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ ^{*)} 2014
Osevní plocha	tis. ha	9,9	8,9	8,7	8,8	11,9	10,0
Výnos	t/ha	1,47	1,64	1,31	1,67	1,91	1,40
Výroba	tis. t	14,5	14,5	11,3	14,7	22,7	14,0
Počáteční zásoby	tis. t	3,4	4,4	0,7	0,3	1,1	7,3
Dovoz celkem	tis. t	7,9	1,9	1,2	1,5	1,1	2,0
Celková nabídka	tis. t	25,8	20,8	13,2	16,5	24,9	23,3
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	12,7	12,5	6,0	5,0	9,0	9,0
z toho – potraviny	tis. t	6,0	6,0	3,0	3,0	6,0	6,0
– osiva	tis. t	1,7	1,5	1,0	1,5	2,0	2,0
– krmiva	tis. t	8,7	5,0	2,0	0,5	1,0	1,0
Vývoz celkem	tis. t	6,0	7,6	6,9	10,4	8,6	8,0
Celkové užití	tis. t	21,4	20,1	12,9	15,4	17,6	17,0
Konečné zásoby	tis. t	4,4	0,7	0,3	1,1	7,3	6,3
Konečné zásoby/celkové užití	%	20,58	3,72	2,66	7,29	41,34	37,06
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	34,69	5,98	5,72	22,44	80,83	70,00

Pramen: ČSÚ; ¹⁾ MZe ČR, ÚZEI

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	0,6	0,5	1,1	2005/2006	1,1
2006	0,6	0,4	1,0	2006/2007	0,8
2007	0,4	0,4	0,8	2007/2008	1,2
2008	0,8	7,2	8,0	2008/2009	7,8
2009	0,6	1,0	1,6	2009/2010	1,9
2010	0,9	0,5	1,4	2010/2011	1,2
2011	0,7	1,1	1,8	2011/2012	1,5
2012	0,4	0,5	0,9	2012/2013	1,1
2013	0,6	0,2 ^{*)}	0,8 ^{*)}	2013/2014	

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce srpna 2013

Vývoz ostatních obilovin v letech 2005 – 2013 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
2005	9,7	2,1	11,8	2005/2006	5,3
2006	3,2	3,2	6,4	2006/2007	4,3
2007	1,1	4,4	5,5	2007/2008	6,1
2008	1,7	5,1	6,8	2008/2009	8,8
2009	3,7	4,4	8,1	2009/2010	7,6
2010	3,2	3,9	7,1	2010/2011	6,9
2011	3,0	4,6	7,6	2011/2012	10,4
2012	5,8	5,5	11,3	2012/2013	8,6
2013	3,1	1,2 *)	4,3 *)		

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce srpna 2013

PŘÍLOHY

Obsah:

- Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě
- Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin
- Roční průměry cen zemědělských výrobců obilovin
- Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy
- Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců obilovin
- Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků
- Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
Obiloviny celkem	2010	1 459 505	3 016 858	48,38	100,00
	2011	1 468 129	3 008 090	48,80	100,00
	2012	1 444 668	3 000 390	48,14	100,00
	2013	1 428 171	2 993 236	47,71	100,00
Z toho: pšenice celkem	2010	833 577	3 016 858	27,63	57,11
	2011	863 132	3 008 090	28,69	58,79
	2012	815 381	3 000 390	27,17	56,44
	2013	829 393	2 993 236	27,71	58,07
pšenice ozimá	2010	785 491	3 016 858	26,04	94,23 ¹⁾
	2011	805 779	3 008 090	26,78	93,35 ¹⁾
	2012	746 002	3 000 390	24,86	91,49 ¹⁾
	2013	788 422	2 993 236	26,34	95,06 ¹⁾
pšenice jarní	2010	48 086	3 016 858	1,59	5,77 ¹⁾
	2011	57 353	3 008 090	1,90	6,64 ¹⁾
	2012	69 379	3 000 390	2,31	8,51 ¹⁾
	2013	40 970	2 993 236	1,37	4,94 ¹⁾
žito	2010	30 249	3 016 858	1,00	2,07
	2011	24 985	3 008 090	0,83	1,70
	2012	30 557	3 000 390	1,02	2,12
	2013	37 498	2 993 236	1,25	2,63

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha /orná půda (%)	% z obilovin celkem
ječmen celkem	2010	388 925	3 016 858	12,89	26,65
	2011	372 780	3 008 090	12,39	25,39
	2012	382 330	3 000 390	12,74	26,46
	2013	348 992	2 993 236	11,66	24,44
ječmen ozimý	2010	110 207	3 016 858	3,65	28,34 ²⁾
	2011	100 809	3 008 090	3,35	27,04 ²⁾
	2012	98 004	3 000 390	3,27	25,63 ²⁾
	2013	106 265	2 993 236	3,55	30,45 ²⁾
ječmen jarní	2010	278 718	3 016 858	9,24	71,66 ²⁾
	2011	271 972	3 008 090	9,04	72,96 ²⁾
	2012	284 326	3 000 390	12,81	74,37 ²⁾
	2013	242 727	2 993 236	8,11	69,55 ²⁾
oves	2010	52 278	3 016 858	1,73	3,58
	2011	45 236	3 008 090	1,50	3,08
	2012	50 770	3 000 390	1,69	3,51
	2013	43 559	2 993 236	1,46	3,05
triticale	2010	45 871	3 016 858	1,52	3,14
	2011	43 529	3 008 090	1,44	2,96
	2012	44 200	3 000 390	1,47	3,06
	2013	46 816	2 993 236	1,56	3,28
kukuřice	2010	99 945	3 016 858	3,31	6,85
	2011	109 651	3 008 090	3,65	7,47
	2012	109 565	3 000 390	3,65	7,58
	2013	111 931	2 993 236	3,74	7,84
ostatní obiloviny	2010	8 661	3 016 858	0,29	0,59
	2011	8 816	3 008 090	0,29	0,60
	2012	11 865	3 000 390	0,39	0,82
	2013	9 984	2 993 236	0,33	0,70

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevů v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem

²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696	2 244 457	4,14
2004	801 719	801 719	4 775 190	5,96
2005	762 793	762 792	3 931 811	5,15
2006	719 528	719 520	3 506 252	4,49
2007	750 102	750 103	3 761 674	5,01
2008	760 399	760 399	4 470 309	5,88
2009	793 472	793 472	4 229 261	5,33
2010	785 491	785 491	3 992 965	5,08
2011	805 779	805 779	4 660 196	5,78
2012	742 002	742 002	3 234 859	4,34
2013	788 422	788 422	4 554 163 *	5,78 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 695	106 694	393 434	3,69
2004	61 439	61 442	267 333	4,35
2005	57 647	57 647	219 228	3,70
2006	61 991	61 991	208 594	3,36
2007	60 884	60 884	177 250	2,91
2008	41 925	41 926	161 193	3,84
2009	37 827	37 827	128 812	3,41
2010	48 086	48 086	168 588	3,51
2011	57 353	57 353	252 851	4,41
2012	69 379	69 379	284 037	4,09
2013	40 970	40 970	171 714 *	4,19 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390	2 637 891	4,07
2004	863 158	863 161	5 042 523	5,84
2005	820 440	820 439	4 145 039	5,05
2006	781 519	781 520	3 506 252	4,49
2007	810 987	810 987	3 938 924	4,86
2008	802 325	802 325	4 631 502	5,77
2009	831 299	831 299	4 358 073	5,24
2010	833 577	833 577	4 161 553	4,99
2011	863 132	863 132	4 913 048	5,69
2012	815 381	815 381	3 518 896	4,32
2013	829 393	829 393	4 725 877 *	5,70 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916	159 312	3,80
2004	59 209	59 209	313 348	5,29
2005	46 903	46 903	196 755	4,19
2006	22 481	22 481	74 811	3,33
2007	37 503	37 504	177 507	4,73
2008	43 399	43 399	209 787	4,83
2009	38 453	38 453	178 070	4,63
2010	30 249	30 249	118 233	3,91
2011	24 985	24 985	118 456	4,74
2012	30 557	30 557	146 962	4,81
2013	37 498	37 498	177 111 *	4,72 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817	305 289	3,09
2004	115 605	115 605	595 911	5,15
2005	124 806	124 804	549 143	4,40
2006	102 510	102 509	384 852	3,75
2007	129 515	129 514	623 063	4,81
2008	141 174	141 174	659 841	4,67
2009	136 613	136 613	648 753	4,82
2010	110 207	110 207	495 786	4,50
2011	100 809	100 809	467 740	4,64
2012	98 004	98 004	390 385	3,98
2013	106 265	106 265	481 936 *	4,54 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137	1 763 404	3,91
2004	353 390	353 390	1 734 671	4,91
2005	396 722	396 723	1 646 233	4,15
2006	425 635	425 633	1 512 851	3,55
2007	369 177	369 177	1 270 345	3,44
2008	341 220	341 221	1 584 024	4,64
2009	320 207	320 207	1 354 278	4,23
2010	278 718	278 718	1 088 670	3,91
2011	271 972	271 972	1 345 940	4,95
2012	284 326	284 326	1 226 082	4,31
2013	242 727	242 727	1 147 794 *	4,73 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954	2 068 693	3,76
2004	468 996	468 995	2 330 582	4,97
2005	521 527	521 527	2 195 376	4,21
2006	528 145	528 142	1 897 703	3,59
2007	498 692	498 691	1 893 408	3,80
2008	482 395	482 395	2 243 865	4,65
2009	454 820	454 820	2 003 032	4,40
2010	388 925	388 925	1 584 456	4,07
2011	372 781	372 781	1 813 679	4,87
2012	382 330	382 330	1 616 467	4,23
2013	348 992	348 992	1 629 730 *	4,67 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370	233 560	3,02
2004	58 573	58 572	227 017	3,88
2005	51 667	51 666	151 054	2,92
2006	57 697	57 697	154 906	2,68
2007	59 016	59 016	159 408	2,70
2008	49 049	49 049	155 868	3,18
2009	50 021	50 021	165 993	3,32
2010	52 278	52 278	138 244	2,64
2011	45 236	45 236	164 248	3,63
2012	50 770	50 770	171 976	3,39
2013	43 559	43 559	146 098 *	3,35 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Triticale

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2004	62 776	62 776	305 396	4,86
2005	64 811	64 811	255 186	3,94
2006	41 023	41 020	131 353	3,20
2007	50 051	50 050	205 513	4,11
2008	57 758	57 758	255 568	4,42
2009	52 950	52 950	222 711	4,21
2010	45 871	45 871	171 200	3,73
2011	43 529	43 529	196 918	4,52
2012	44 200	44 200	190 370	4,31
2013	46 816	46 816	219 821 *	4,70 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Kukuřice na zrna

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	85 426	476 371	5,58
2004	87 821	89 921	551 628	6,13
2005	79 981	98 044	702 933	7,17
2006	84 900	89 798	606 366	6,75
2007	93 065	111 660	758 781	6,80
2008	107 899	113 777	858 407	7,54
2009	91 610	105 268	889 574	8,45
2010	99 945	103 276	692 589	6,71
2011	109 651	121 006	1 063 736	8,79
2012	109 565	119 333	928 147	7,78
2013	111 931	111 931 *	752 553 *	6,72 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013

Ostatní obiloviny

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
2007	11 877	11 877	19 320	1,63
2008	9 893	9 893	14 505	1,47
2009	8 868	8 868	14 547	1,64
2010	8 661	8 661	11 343	1,31
2011	8 816	8 816	14 722	1,67
2012	11 865	11 865	22 675	1,91
2013	9 984	9 984	13 978 *	1,40 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhad MZe ČR

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 459 736	5 762 396	3,95
2004	1 607 251	1 609 351	8 783 801	5,46
2005	1 593 487	1 611 547	7 659 851	4,75
2006	1 527 104	1 571 019	6 473 588	4,12
2007	1 567 191	1 579 785	7 152 861	4,53
2008	1 552 682	1 558 596	8 369 503	5,37
2009	1 528 021	1 541 679	7 831 999	5,08
2010	1 459 506	1 462 837	6 877 619	4,70
2011	1 468 130	1 479 485	8 284 807	5,60
2012	1 444 668	1 454 436	6 595 493	4,53
2013	1 428 172	1 428 172 *	7 665 167 *	5,37 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2013 dle ČSÚ, u ostatních obilovin dle MZe

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice krmná	2003/04	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/05	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/06	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/07	2 482	2 478	2 527	2 687	2 821	2 941	3 085	3 367	3 407	3 344	3 495	3 379
	2007/08	3 462	3 849	4 261	4 792	4 908	4 860	5 099	5 448	5 568	5 645	5 682	5 517
	2008/09	5 163	3 705	3 336	3 198	2 901	2 713	2 651	2 666	2 769	2 740	2 749	2 781
	2009/10	2 784	2 457	2 408	2 400	2 407	2 419	2 509	2 596	2 592	2 603	2 570	2 653
	2010/11	2 699	3 143	3 399	3 436	3 580	3 702	3 882	4 647	4 782	4 839	4 843	4 893
	2011/12	4 654	4 031	3 895	3 907	3 854	3 797	3 814	4 011	4 106	4 294	4 415	4 566
	2012/13	4 642	4 854	4 983	5 169	5 247	5 335	5 576	5 714	5 695	5 672	5 505	5 306
	2013/14	4 815	4 241	4 022									
Žito	2004/05	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/06	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/07	2 628	2 748	2 975	3 234	3 475	3 579	3 738	3 750	3 750	3 988	4 025	-
	2007/08	4 090	4 032	4 399	5 056	5 363	5 590	5 497	5 419	5 424	5 548	5 679	5 637
	2008/09	5 555	4 350	3 860	3 779	3 609	3 113	3 059	2 932	2 837	2 669	2 735	2 594
	2009/10	2 879	2 500	2 507	2 313	2 298	2 413	2 245	2 299	2 282	2 369	2 294	2 299
	2010/11	2 355	2 643	3 315	3 794	3 820	4 506	4 296	4 519	5 583	5 408	5 099	4 960
	2011/12	4 705	4 245	4 170	4 689	4 556	4 482	4 680	4 943	5 085	5 011	5 099	5 005
	2012/13	5 000	5 358	5 160	5 264	5 318	5 372	5 543	5 420	5 324	5 378	5 282	5 413
	2013/14	5 314	3 844	3 351									
Ječmen sladov.	2004/05	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/06	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/07	3 122	3 212	3 267	3 344	3 434	3 475	3 682	3 713	4 127	4 309	4 124	4 212
	2007/08	4 184	5 037	5 323	5 789	5 981	6 271	6 369	6 549	6 464	6 555	6 571	6 554
	2008/09	6 165	5 904	5 582	5 256	5 200	4 975	4 651	4 734	4 443	4 106	3 864	3 535
	2009/10	3 595	3 652	3 364	3 383	3 514	3 336	3 343	3 280	3 409	3 198	3 250	3 081
	2010/11	3 072	3 055	3 388	3 652	4 017	4 147	4 241	4 518	4 652	4 710	5 063	4 916
	2011/12	4 874	4 814	4 939	5 054	5 010	5 056	5 045	5 149	5 105	5 189	5 148	5 207
	2012/13	5 175	4 940	5 071	5 180	5 251	5 305	5 546	5 635	5 732	5 770	5 756	5 985
	2013/14	6 029	5 348	5 321									

Tabulka pokračuje

Ječmen potravin.	2004/05	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/06	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/07	-	2 766	-	3 127	-	3 130	3 136	3 180	3 092	3 300	3 397	3 317
	2007/08	3 442	3 526	4 491	4 961	5 640	5 725	5 925	5 867	-	5 751	5 990	-
	2008/09	-	4 553	4 440	4 600	4 588	-	3 083	3 389	3 734	3 783	3 136	3 330
	2009/10	-	-	-	2 500	2 786	-	2 574	-	3 137	3 390	2 542	2 623
	2010/11	2 633	2 667	3 075	3 473	3 271	4 392	3 742	4 070	4 414	4 970	-	-
	2011/12	4 975	4 224	4 188	4 382	4 102	4 697	4 765	4 688	4 863	4 997	5 115	5 014
	2012/13	-	4 850	5 093	5 223	5 469	5 435	5 456	5 980	6 011	5 970	5 791	5 740
	2013/14	-	-	4 804									
Ječmen krmný	2004/05	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/06	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/07	2 431	2 368	2 431	2 483	2 598	2 678	2 812	3 055	3 200	3 175	3 234	3 158
	2007/08	3 353	3 609	4 074	4 516	4 895	5 023	5 039	5 076	5 125	5 435	5 513	4 990
	2008/09	4 311	3 439	3 426	3 186	2 951	2 841	2 724	2 638	2 732	2 659	2 598	2 620
	2009/10	2 410	2 207	2 249	2 360	2 301	2 300	2 330	2 378	2 412	2 359	2 357	2 335
	2010/11	2 336	2 543	2 903	3 138	3 201	3 393	3 615	4 020	4 220	4 432	4 399	4 244
	2011/12	4 047	3 942	3 986	3 874	3 738	3 766	3 905	3 949	4 096	4 376	4 512	4 486
	2012/13	4 545	4 712	4 912	5 003	4 948	4 979	5 009	5 137	5 071	5 060	5 008	4 766
	2013/14	4 319	3 846	3 934									
Oves krmný	2004/05	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/06	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/07	2 375	2 477	2 478	2 530	2 599	2 697	2 765	2 839	3 001	3 238	3 248	3 325
	2007/08	3 237	3 449	3 785	4 173	4 433	4 375	4 311	4 919	4 925	5 121	4 923	4 536
	2008/09	4 545	4 198	3 335	3 244	3 112	3 085	3 185	3 103	2 929	2 984	2 877	3 014
	2009/10	2 839	2 394	2 281	2 349	2 442	2 215	2 275	2 435	2 462	2 475	2 432	2 448
	2010/11	2 501	2 296	2 557	2 844	2 963	3 009	3 252	3 468	3 937	3 955	3 707	3 652
	2011/12	3 793	3 397	3 230	3 415	3 487	3 430	3 363	3 658	3 776	3 923	3 986	3 749
	2012/13	3 884	4 134	4 422	4 385	4 321	4 418	4 353	4 627	4 416	4 640	4 518	4 292
	2013/14	4 427	4 216	3 761									
Kukuřice krmná	2004/05	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/06	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/07	2 828	2 801	2 887	3 086	3 290	3 429	3 601	3 784	3 848	3 744	3 715	3 678
	2007/08	3 710	3 873	3 868	5 500	5 516	5 358	5 379	5 374	5 461	5 496	5 492	5 299
	2008/09	5 121	4 829	4 745	3 157	2 631	2 626	2 597	2 718	2 754	2 886	2 924	3 048
	2009/10	3 168	3 257	2 813	2 524	2 409	2 502	2 629	2 855	2 899	2 900	3 010	3 091
	2010/11	3 128	3 043	3 568	4 046	4 013	4 205	4 498	4 801	5 116	4 988	5 046	5 280
	2011/12	5 241	5 219	4 857	4 010	3 718	3 712	3 834	3 934	4 128	4 240	4 588	4 688
	2012/13	4 767	4 843	5 176	5 474	5 505	5 438	5 567	5 648	5 606	5 564	5 373	5 331
	2013/14	5 210	5 160	4 797									

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2008	9 105,68	9 582,0	9 828,32	10152,03	10153,64	10117,94	9 974,03	10004,62	9 829,34	9 615,99	9 111,32	8 728,51
2009	8 479,68	7 625,03	7 628,37	7 488,45	7 516,96	7 663,86	7 424,16	7 163,68	6 806,86	6 472,90	6 356,24	6 465,18
2010	6 553,20	6 159,88	6 130,99	5 983,87	5 922,27	5 866,05	5 707,46	5 882,07	6 091,85	6 268,99	7 176,04	7 744,57
2011	8 236,85	8 672,48	9 064,1	8 910,35	8 930,28	9 495,56	9 236,53	9 159,79	8 791,17	8 628,66	8 591,81	8 368,53
2012	8 311,99	8 150,11	8 048,95	7 915,12	7 912,14	8 245,01	8 264,38	8 112,95	8 265,91	8 654,63	8 918,37	9 269,86
2013	9 343,26	9 487,71	9 357,57	9 577,6	9 319,45	9 342,08	9 449,83	9 342,66	8 461,97			
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2008	8 676,43	8 984,60	8 996,43	9 019,55	9 023,91	9 023,82	8 899,14	8 803,60	8 622,33	8 267,22	7 855,30	7 646,58
2009	7 226,61	6 534,88	6 475,31	6 395,78	6 304,96	6 263,72	6 252,74	6 136,31	6 057,22	5 817,58	5 683,34	5 663,41
2010	5 660,59	5 655,69	5 584,19	5 563,91	5 534,38	5 548,16	5 536,88	5 545,83	6 007,03	6 354,3	6 548,84	6 840,51
2011	7 243,52	8 030,09	8 158,72	8 244,94	8 289,39	8 282,79	8 267,38	8 196,92	8 047,92	7 743,78	7 458,61	7 325,84
2012	7 199,01	7 036,58	6 968,65	6 924,02	6 990,26	7 068,45	7 079,72	7 247,36	7 543,99	7 777,95	7 928,34	8 045,76
2013	8 260,09	8 411,56	5 503,73	8 467,98	8 457,21	8 343,6	8 288,26	8 081,46	7 754,19			
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2008	8 196,95	8 315,67	8 369,73	8 388,23	8 466,35	8 493,34	8 420,55	8 324,71	8 082,61	7 585,41	7 022,71	6 818,26
2009	6 655,28	5 968,90	5 869,69	5 786,69	5 760,64	5 687,36	5 673,41	5 595,66	5 518,41	5 354,25	5 215,20	5 215,50
2010	5 170,46	5 068,99	5 023,09	4 990,26	4 940,20	4 969,59	4 965,59	4 965,28	5 335,88	6 021,97	6 430,30	6 560,21
2011	6 854,72	7 522,93	7 640,67	7 804,99	7 891,39	7 951,97	7 960,95	7 860,07	7 818,48	7 428,89	7 203,08	7 089,68
2012	6 862,32	6 684,03	6 629,85	6 608,55	6 662,61	6 732,73	6 794,51	7 071,75	7 339,89	7 488,32	7 614,23	7 775,03
2013	7 799,82	8 243,06	8 266,63	8 244,53	8 156,30	8 053,36	8 053,48	7 875,15	7 621,88			
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2008	8 571,98	8 550,88	8 542,97	8 658,05	8 558,38	8 699,96	8 508,42	5 539,44	8 301,18	7 812,65	7 419,87	7 014,13
2009	6 751,85	6 404,24	6 354,14	6 024,02	5 976,74	5 894,45	5 894,82	5 909,30	5 815,64	5 608,17	5 438,62	5 431,34
2010	5 379,02	5 353,03	5 288,26	5 345,91	5 354,11	5 342,49	5 343,57	5 321,58	5 572,45	6 024,24	6 555,81	6 959,86
2011	7 282,92	8 132,97	8 357,22	8 589,67	8 635,95	8 595,75	8 616,93	8 567,94	8 444,59	8 379,78	8 403,77	8 319,86
2012	8 296,19	8 294,48	8 319,35	8 297,18	8 336,77	8 358,70	8 329,98	8 366,52	8 400,29	8 385,69	8 350,77	8 334,62
2013	8 218,86	8 324,38	8 307,23	8 301,37	8 246,2	8 162,68	8 080,13	8 037,06	7 769,29			
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2008	16,91	16,96	17,00	16,64	16,63	16,75	16,80	16,80	16,90	16,85	16,68	16,62
2009	16,59	16,36	16,22	15,88	15,73	15,51	15,40	15,16	15,14	14,89	14,74	14,69
2010	14,78	14,74	14,44	14,34	14,28	14,18	14,18	14,23	14,26	14,30	15,19	15,84
2011	16,09	16,05	16,04	16,52	17,65	17,99	18,09	18,35	18,34	18,34	18,30	18,28
2012	17,98	17,73	17,44	17,42	17,40	17,37	17,44	17,39	17,40	17,49	17,59	17,77
2013	17,71	17,62	17,61	17,62	17,55	17,37	17,25	17,20	17,15			

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2008	34,31	34,44	34,34	33,96	33,80	33,89	33,84	33,90	33,87	33,89	33,36	33,22
2009	33,22	32,61	31,38	30,89	30,45	29,70	29,26	28,67	28,46	27,79	26,99	26,30
2010	26,29	25,63	25,02	24,74	24,69	24,62	24,72	24,60	24,44	24,28	25,65	27,40
2011	27,71	27,85	27,73	29,16	32,49	33,29	33,61	33,61	33,61	34,14	34,03	33,85
2012	33,50	33,16	32,80	32,80	32,32	32,69	32,81	32,79	32,79	32,83	32,97	33,31
2013	33,33	33,34	33,23	32,86	32,78	32,46	32,13	32,01	31,73			

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná	2009	11,62	11,06	10,45	10,18	10,59	9,69	9,38	9,62	9,22	9,16	9,04	8,90
mouka	2010	8,41	8,73	8,38	8,67	8,50	8,29	7,99	7,99	8,59	8,88	10,03	10,37
hladká	2011	10,71	11,24	11,24	11,41	11,83	11,79	11,62	11,04	11,24	11,30	11,57	11,47
1 kg	2012	11,56	11,33	11,33	10,53	10,63	10,55	10,56	11,26	11,75	12,60	12,85	12,82
	2013	13,33	13,36	13,48	13,60	13,68	13,52	13,14	13,73	13,52	13,32		
Pšeničná	2009	11,04	10,42	9,81	9,93	10,31	8,99	9,24	8,98	9,00	8,98	8,98	9,09
mouka	2010	8,10	8,42	8,62	8,71	8,36	8,17	7,96	7,58	8,26	8,52	10,22	10,38
hrubá	2011	10,50	11,05	11,25	11,34	11,52	11,00	11,60	11,25	11,11	11,08	11,49	11,44
1 kg	2012	11,49	11,21	11,18	9,92	10,12	10,55	10,79	11,66	11,81	12,54	12,94	13,23
	2013	13,54	13,75	13,51	13,76	13,85	13,50	13,55	13,73	13,63	13,70		
Chléb	2009	21,52	21,35	21,09	20,73	19,00	19,37	18,57	18,92	18,14	18,84	18,13	18,77
konzumní	2010	17,83	18,89	18,89	18,84	18,22	18,39	17,73	17,43	17,69	17,69	18,87	19,85
kmínový	2011	19,17	19,15	19,05	19,48	22,52	22,70	22,12	22,63	22,94	22,92	22,96	22,96
1 kg	2012	22,78	22,75	23,34	23,30	22,72	22,76	22,51	22,68	22,73	22,75	23,18	23,19
	2013	22,88	22,45	23,26	23,31	23,30	22,96	23,15	23,14	23,11	22,95		
Pečivo	2009	50,13	46,17	44,77	45,48	42,27	37,82	33,45	32,06	32,52	32,96	34,00	33,87
pšeničné	2010	33,78	33,66	33,51	32,27	33,19	33,30	33,21	33,38	31,89	33,02	34,91	38,37
bílé	2011	37,66	37,64	37,75	38,45	45,88	45,99	45,97	46,10	46,08	46,08	46,09	45,99
1 kg	2012	45,50	45,55	46,07	44,06	43,15	43,12	42,89	41,80	41,85	41,84	43,56	44,11
	2013	45,41	44,00	43,95	41,97	41,41	41,28	40,97	40,97	41,03	40,51		

Pramen: ČSÚ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-134-2